

INSTITUT ZA IZUČAVANJE RELIGIJE

**KOMENTARI PETROVIH
POSLANICA**

Naziv djela:
Komentari Petrovih poslanica

Priredivač:
Pavle Simović

Izdavač:
Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Dizajn korica i priprema za štampu:
Pavle Simović

Štampa:
„Donat Graf“ Beograd

Prvo izdanje, 2025. godine

Sadržaj

PRVA PETROVA POSLANICA	5
1. Život u procesu spasenja.....	5
2. Duhovno sveštenstvo svih vjernika	21
3. Praktična uputstva za hrišćanski život	38
4. Ugledanje na Hrista	53
5. Uputi vođama i vjernicima	65
DRUGA PETROVA POSLANICA	76
1. Kako uzeti učešća u božanskoj prirodi	76
2. Lažni učitelji i otpadnici od vjere	89
3. Varljiva uniformnost svijeta i Gospodnji dolazak	105

Komentari Petrovih poslanica

PRVA PETROVA POSLANICA

1. Život u procesu spasenja

Petar, apostol Isusa Hrista, izabranim rasijanima u iseljeništvu po Pontu, Galatiji, Kapadokiji, Aziji i Bitiniji, po onome što je Bog Otac unaprijed znao, u svetosti Duha, u poslušnosti i škropljenju krvlju Isusa Hrista: Neka vam se umnoži blagodat i mir! (1. Petrova 1:1-2)

Petar počinje prema običaju tog vremena, identifikujući od koga je pismo i kome je napisano. Petar navodi svoje ime (koje mu je Isus dao) i svoju titulu. Kao neko koga je Isus lično ovlastio, apostol je imao autoritet da govori u Hristovo ime. Petar ovdje tvrdi da ima taj autoritet.

Petar piše vrlo specifičnoj grupi. Njegova ciljana publika sastoji se od ljudi koji su „iseljenici“ (raseljeni ili protjerani iz svojih domova), koji su „rasijani“. Pont, Galatija, Kapadokija, Azija i Bitinija su nekadašnje rimske pokrajine na području današnje Male Azije tj. Turske. Ovi ljudi su opisani kao „izabrani“ i odmah u nastavku je otkriveno šta znači biti jedan od tih izabranih.

Iako su Petrovi hrišćanski čitaoci možda bili raspršeni, dijelom, zbog vjerskog progona, njegova upotreba riječi „iseljениštvo“ ukazuje na jednu od glavnih ideja ovog pisma: da vjernici više ne nazivaju ovo vrijeme i mjesto domom. Naše građanstvo je na nebu; mi predstavljamo našeg pravog kralja i na zemlji živimo kao stranci u stranoj kulturi.

Pismo je trebalo biti preneseno među skupštinama u toj regiji, vjerovatno pročitano naglas svakoj grupi vjernika.

Šta znači biti jedan od „izabranih“, jedan od Božjih izabranika?

Prvo, mi smo izabrani prema predznanju Boga Oca. To znači da nas je Bog poznao prije nečega. Prije čega? Efescima 1:4 kaže da

nas je Bog izabrao u Hristu čak „prije postanka svijeta“. 1. Petrova 1:20 kaže da je i sam Hrist bio unaprijed poznat od Oca na isti način. Bog nije samo znao za nas; On nas je poznavao – lično, nekako – i On nas je izabrao. Štaviše, mi smo izabrani kroz posvećujuće djelo Duha. To znači da je Božji sveti Duh uključen u to da nas „odvoji“ samo za Boga, u to da nas učini ljudima koje Bog može nazvati „sve-tima“.

Konačno, mi smo izabrani za nešto: poslušnost Isusu u „škrop-ljenju njegovom krvlju“. Koliko god ovo čudno zvučalo modernom čitaocu, Petrova jevrejska publika bi to odmah shvatila. Prema staro-saveznom zakonu, krv životinjske žrtve bila je potrebna za oprostjenje grijeha i za pokazivanje onoga što pripada Bogu. Naravno, nismo doslovno pošćropljeni Isusovom fizičkom krvlju. Pa ipak, Njegova krv je doslovno prolivena kada je umro na krstu da iskupi naš grijeh. Njegovo prolivanje krvi omogućilo nam je da budemo očiććeni od grijeha i da Bog preuzme vlasništvo nad nama i proglasi nas „sve-tima“. Dakle, ispunjavamo svoju svrhu u svemiru kada slušamo Hrista. To je ono za što smo izabrani.

Petar završava uvod svojim pozdravom, molitvom da se Božja blagodat i mir umnože onima koji čitaju pismo.

Neka je blagosloven Bog i Otac našeg Gospoda Isusa Hrista, jer nas je po svom velikom milosrđu – uskrsenjem Isusa Hrista iz mrtvih – ponovo rodio za živu nadu, za nasljedstvo koje je nepropadljivo, neuprljano i koje ne vene. Ono se na nebesima čuva za vas, koje Božja sila vjerom čuva za spasenje, spremno da se objavi u posljednje vrijeme. (stihovi 3-5)

Petar nam pokazuje prikladan odgovor na Božju veliku milost prema nama: hvalu. Konkretno, on blagosilja Boga Oca našeg Gospoda Isusa Hrista. Petar hvali Oca dok priznaje Hrista kao našeg Gospoda. Ovo je u potpunom skladu sa učenjem Novog saveza o Ocu i Sinu.

Petar blagosilja Boga zbog Njegove milosti. Kao što smo već vidjeli u stihu 2, Bog nas je izabrao, posvećuje nas i daje nam veliku

svrhu. Sve se ovo događa bez naše potrebe da ikada zaslužimo bilo kakvo priznanje od Njega. Ovo je „blagodat“, kada se daje nešto pozitivno što druga osoba ne zaslužuje. „Milosrđe“ je kada neko uskrati negativnu posledicu koju drugi zaslužuje.

Umjesto kazne koju zaslužujemo, Bog nam je dao nešto što nikada ne bismo mogli kupiti ili zaslužiti: On je uzrokovao da se ponovo rodimo. To je upravo ono što je Isus rekao Nikodimu da se mora dogoditi da bi iko vidio kraljevstvo Božije (Jovan 3). Konkretno, Bog je uzrokovao da se ponovo rodimo u živu nadu, kroz uskrsnuće Isusa iz mrtvih.

Jedno je nadati se da ćemo biti spašeni, čeznuti za životom poslije smrti. Isus je dokazao da ta nada nije fantazija. Umro je, a zatim se pokazao živim mnogim svjedocima. Naša vjera nije želja za boljim svijetom. Razlog naše nade u vječnost s Ocem je taj što je naš Gospod živ. Budući da on živi, oni koji vjeruju u njega takođe će uskrsnuti.

Kako možemo imati nasljedstvo sa Bogom? Zato što smo u Hristu postali nasljednici Božjeg beskrajnog bogatstva. Kako je moguće da budemo nasljednici Božji? Zato što smo u Hristu postali Božja djeca. Nevjerovatno!

U Rimljanima 8:15-16, Pavle kaže da smo „primili Duha usvojenja“ i da vičemo: „Aba! Oče!“ „Aba“ je izraz nježnosti, slično kao kada nekoga zovemo „tata“. To je odraz topline i bliskosti koju možemo imati s Bogom. Upravo nas taj duh čini nasljednicima Božjim i sunasljednicima sa samim Hristom.

Hrišćani kojima je Petar pisao doživljavali su teške progone zbog svoje vjere u Hrista. Patili su. Svi mi patimo. Jedan od načina na koji patimo je taj što imamo vrlo malo vrijednosti na ovom svijetu. Ono što imamo – ono što zaradimo ili ono što nam naši roditelji i djedovi i bake mogu ostaviti – lako se može izgubiti ili oduzeti.

Ali kao djeca Božja, naše nasleđe nikada ne može biti izgubljeno. Ono je naše sada i naše zauvijek. Ono je nepropadljivo (ne može umrijeti), neokaljano (ne može se pokvariti ili slomiti) i neprolazno (nikada

ne može izgubiti svoju vrijednost). Naše vječno nasleđe neograničene vrijednosti čuva se – upravo ovog trenutka – na nebu za nas.

Kako i od čega nas Bog čuva? Od patnje? Ne, kao što će Petar uskoro reći, mi ćemo patiti. Bog čuva naše nasljedstvo i čuva nas od svega što bi moglo uzrokovati gubitak našeg nasljedstva – našeg vječnog života s Njim zauvijek. Grčki izraz korišten u ovom stihu je *fromouramenous*, vojni izraz, koji se takođe prevodi kao „zaštićen“.

Čuva nas Božja sila. Koliko je Bog moćan? Koliko je On sposoban? On je Bog koji je stvorio svemir. On je Bog koji je uskrsao Hrista iz mrtvih. On je Bog svih. On je sposoban. Čuva nas Božja sila kroz vjeru. Nije naša vjera ta koja je moćna. To je Bog. Ali vjera je ta kroz koju je ovaj odnos s Bogom započeo i održava se. Vjerovali smo mu da će nas spasiti i nastavljamo vjerovati da će učiniti sve što je potrebno da nas spasi.

Božjom milošću, kroz vjeru, spasavamo se (Efescima 2:8-9) od smrtne kazne za naš grijeh. Spašavamo se od sile grijeha, sve više i više slični Isusu. I ovdje Petar piše da ćemo biti spašeni, čak i od prisutnosti grijeha, na Nebu. To jest, naše spasenje će biti u potpunosti otkriveno u pravo vrijeme. Do tada, Bog nas čuva tako da nam to ništa ne može oduzeti.

Tome se veoma radujete, iako sada možda morate nakratko biti ožalošćeni zbog raznih kušnji, da bi vam vaša prokušana vjera, koja je dragocjenija od zlata koje propada, iako se provjerava vatrom, donijela hvalu, slavu i čast kad se pojavi Isus Hristos; kog ne vidjevši volite, u kojega, iako ga ne vidite, vjerujete, i radujete se radošću neiskazanom i proslavljenom, primajući zauzvrat ispunjenje vjere vaše – spasenje duša. (stihovi 6-9)

Petar pretpostavlja naš odgovor na stvarnost u Hristu. Kaže da se radujemo tome. Radujemo li se? Važno je ovdje odvojiti riječ „radovati se“ od ideje osjećanja samo pozitivnih emocija. „Radovati se“ u ovom smislu ne znači nužno „biti srećan“, kako danas razumijemo te termine. Iako radovanje može uključivati pozitivne osjećaje, Novi savez često podrazumijeva da je radovanje izbor o tome kako

razmišljamo o svojim životima (Jakov 1:2; Filipljanima 4:4).

U stvari, Petar brzo priznaje da njegovi čitaoci mogu biti ožalošćeni ili uznemireni raznim iskušenjima u sadašnjem vremenu. On shvata da možda doživljavaju negativne emocije zbog svojih negativnih okolnosti – a ipak, on i dalje pretpostavlja da se raduju u stvarnosti svojih vječnih okolnosti u Hristu.

Moramo zaključiti da je ova „radost“ manje stvar osjećaja, a više vjere. Manje se radi o održavanju nekog savršenog emocionalnog stanja, a više o izjavi: „Moj život je vrijedan radosti zbog onoga što Bog čini za mene upravo sada. Obezbijeđen sam. Moja budućnost je sigurna. Ništa to ne može promijeniti. Radujem se!“

Petar otkriva da ova iskušenja koja nam uzrokuju tugu imaju smisao. Ona postoje s razlogom. Za hrišćanskog vjernika, patnja uvijek služi svrsi (Rimljanima 5:3-4; Jakov 1:2-4). Petar opisuje korist od ovih iskušenja, koja nas uznemiruju, ali nas ne sprječavaju da se radujemo: ona testiraju, pročišćavaju i dokazuju našu vjeru. Kada dođu iskušenja, vjernik donosi odluku da nastavi vjerovati Bogu, u i kroz iskušenje. Bog nastavlja da se brine. Naša vjera jača.

Petar upoređuje i suprotstavlja našu vjeru s klasičnim standardom vrijednosti: zlatom. Poput zlata, naša vjera se pročišćava i čisti toplinom naših iskušenja. Za razliku od zemaljskog zlata, naša vjera će i dalje biti od velike vrijednosti čak i u vječnosti.

Konačno, Petar kaže da naša vjera pruža priliku da učestvujemo u davanju i primanju hvale, slave i časti kada se Isus Hrist objavi. Kada se Hrist vrati i svi shvate istinu, on će primiti čast kao pravi Gospod i Kralj, a naša vjera u njega biće u potpunosti opravdana.

Petar je vidio Isusa i on ga je lično obučavao. Petar je poznavao i volio Hrista kao čovjeka, na osnovu tri godine ličnog iskustva licem u lice. Petar je vidio Isusa živog nakon što ga je vidio mrtvog. Velika većina vjernika koji su čitali Petrove riječi nikada nije svojim očima vidjela Mesiju. Čini se da se Petar divi njihovoj vjeri i ljubavi prema Hristu, a da ga nisu vidjeli. Možda se Petar sjećao onoga što je čuo Isusa kako govori Tomi, koji je povjerovao u uskrsnuće tek nakon što

je lično vidio Isusove rane: „...Blago onima koji nisu vidjeli, a ipak su vjerovali“ (Jovan 20:29).

Petar pretpostavlja da vjera i ljubav, ova konkretna, ova stvarna, rezultiraju pravom radošću. Spasonosna vjera u Hrista donosi sa sobom radost koja se ne može izraziti. Riječi je ne mogu obuhvatiti. To je radost puna slave, koja odražava našu budućnost s Hristom u trenutku pred nama. Ponovo vidimo da je izbor da se radujemo, čak i usred naših iskušenja, čin vjere. Ne zahtijeva uzvišene emocije, ali im svakako može doprinijeti. Radost proizlazi iz našeg rastućeg povjerenja u Hrista kojeg volimo.

Vjera u Hrista nije sama sebi svrha, ona ima ishod, rezultat. To je vjera koja vodi do nečega.

Petar piše da tom vjerom oni primaju ili postižu spasenje svojih duša. Oni, mi, upravo sada se nalazimo u procesu spasenja. „Spasenje“, prema Bibliji, dolazi na tri načina. Prvi je „opravdanje“, što je jednokratno spasenje od vječne smrti. Drugi je „posvećenje“, što je kontinuirani proces spasenja od uticaja grijeha u našim životima. Treći je trajno i potpuno odsustvo grijeha koje ćemo iskusiti nakon preobraženja naših tijela o Hristovom drugom dolasku.

Primijetite da Petar ovo posebno spominjanje spasenja formuliše u sadašnjem vremenu. Naša vjera u Hrista je upravo sada, u ovom trenutku, što rezultira našim spasenjem, i od kazne i od moći grijeha. Petar je takođe opisao naše spasenje kao nešto što se već dogodilo (1. Petrova 1:3) i nešto što će se na kraju dogoditi (1. Petrova 1:5).

Jasno je da naše duše trebaju spasenje. Takođe je jasno da je Bog obećao da je naše spasenje, Njegovom milošću kroz našu vjeru u Hrista proces koji je otpočeo, koji se dešava sada i koji će završiti o Drugom dolasku. U njemu možemo biti potpuno sigurni u sve aspekte tog spasenja.

To su spasenje marljivo ispitivali i pažljivo istraživali proroci koji su prorokovali o blagodatni namijenjenoj vama. Ispitujući u kakvo ili u koje vrijeme javljaše Duh Hristov u njima, unaprijed svjedočeći za Hristove muke i za slavu koja će uslijediti. Bilo im je otkriveno da

nisu služili sebi, nego vama, iznoseći ono što vam je sada objavljeno preko onih koji su vam objavili dobru vijest Duhom svetim poslatim s neba, u šta i anđeli žele zaviriti. (stihovi 10-12)

Ova ideja spasenja Božjom milošću nije bila nova Petru, niti drugim apostolima. Opisali su je i predvidjeli izraelski proroci generacijama ranije, u Svetom pismu Starog saveza. Petar nam sada otkriva nešto o tim prorocima. Iako su ovi ljudi bili duboko poštovani od strane njegovih čitalaca, oni trebaju shvatiti da sami ovi proroci nisu u potpunosti razumjeli – još uvijek – poruku koju im je Bog dao.

I ovi drevni pisci su dobro znali da im nedostaje dio slagalice. Proroci, inspirisani svetim Duhom Božjim, pisali su o Božjoj nadolazećoj milosti za one iz Petrovog vremena (i našeg). Zatim su ovi proroci istraživali i postavljali pitanja, nadajući se da će razumjeti ono što su napisali.

Proroci su htjeli znati na „koga“ i „kada“ je Hristov Duh ukazivao dok su bili upućeni da zapišu riječi svojih proročanstava. Ko je bila osoba koja će donijeti ovo spasenje, Hrist koji će patiti, a zatim biti proslavljen? I kada će se to dogoditi? Isaija, poglavlja 11 i 53, su primjeri ovih proročanstava.

U stihu 12, Petar nam daje odgovor koji su dobili, ali stih 11 je važan. To je jasna izjava da starosavezni proroci nisu pisali vlastite ideje. Hristov Duh – sveti Duh – bio je u njima, usmjeravajući ih dok su pisali same Božje riječi. To je istina koju će Petar još jasnije iznijeti u 1. Petrovoj 1:20-21.

Petar pojačava još jednu ključnu ideju: u drevnim proročanstvima, Bog je obećao Spasitelja koji će patiti, a zatim biti proslavljen. Isusov život, smrt i uskrsnuće ispunili su ta proročanstva. Taj isti Bog je sada obećao da ćemo, iako hrišćani sada mogu patiti, takođe biti proslavljeni. Bog se pokazao pouzdanim u održavanju takvog obećanja.

Petar je želio da njegovi čitaoci (i mi) shvate koliko je važno to što nam je poruka spasenja Božjom milošću otkrivena sada. Bog nije rekao sve prorocima – čak ni kada su pitali – ali nama je pokazao.

Stotinama godina nakon vremena proroka, ova dobra vijest, ili „jevanđelje“, o spasenju kroz vjeru u Hrista, bila je dostavljena. Petrovoj publici ju je utisnuo isti sveti Duh, kroz propovijedanje i učenje drugih. I sada, hiljadama godina kasnije, to nam je predato kroz istog tog Duha svetog.

Čak i anđeli, koji služe u komunikaciji između Neba i Zemlje, su duboko zainteresovani za tajne jevanđelja i cijeli proces spasenja koji se odvija u nama i među nama.

Zato opašite bokove uma svojega, budite trezveni! Uzđajte se u blagodat koja vam se donosi u otkrivenju Isusa Hrista. (13. stih)

Šta znači postaviti ili usmjeriti svoju nadu na nešto? To je pitanje gdje ćemo se okrenuti da bismo pronašli smisao za svoje živote, da bismo pronašli olakšanje od patnje, da bismo ispunili prazninu koju svaka duša doživljava (Rimljanima 8:22-25). Čime ćemo zaokupiti svoja srca? U šta ćemo uložiti svoje misli, energiju i fokus? Ako je sve što nam je Petar do sada rekao u ovom pismu istina – da ćemo mi, kao hrišćani, uskrsnuti kao što je Hrist uskrsnuo, da nas Bog čuva i naše nasljedstvo s Njim u vječnosti, da je naše spasenje sigurno – onda postoji samo jedno logično mjesto za postavljanje naše nade. To je u Božjoj blagodati prema nama pri budućem Isusovom dolasku, trenutku u kojem će sve čežnje naših srca biti u potpunosti zadovoljene.

Ipak, čak i za one od nas koji vjeruju, teško nam je da zadržimo svoju nadu na tom danu. U stvari, rečeno nam je da napravimo svjesnu odluku da tamo postavimo svoju nadu. Moramo to činiti namjerno, umjesto da polažemo nadu u stvari koje ne mogu istinski zadovoljiti, poput novca, zadovoljstva ili prestiža. Poslušnost ovom uputu zahtijevaće mentalni rad. Zato Petar piše da trebamo ostati budni, „opasavši svoje umove za djelovanje“.

Moramo preuzeti kontrolu nad tim kuda idu naše misli i na čemu se naši umovi zadržavaju. Ako se ne uključimo u potpunosti u namjerno polaganje nade, lako ćemo biti ometeni lažnom nadom u zadovoljstvo koju nam svijet neprestano nudi.

Kao poslušna djeca, nemojte da vas i dalje oblikuju želje koje ste imali dok ste bili u neznanju, nego, kao što je svet Onaj koji vas je pozvao, budite i vi sveti u svemu življenju, jer je zapisano: „Budite sveti, jer sam ja svet!“ (stihovi 14-16)

Petar nam nastavlja govoriti kako da se usmjerimo u svjetlu stvarnosti da smo, Božjom milošću, Njegova djeca i da je naš pravi dom s Njim u vječnosti.

Svako ko je u Hristu – ko je vjernik – ima prije i poslije. Bilo je vrijeme prije nego što smo vjerovali u Hrista kada nismo znali istinu. Nismo razumjeli. Živjeli smo u neznanju o tome šta je stvarno i šta je važno. I tako smo slijedili vlastite želje umjesto Božje želje za nas. A naše želje su bile zle: donijeti sebi zadovoljstvo i olakšanje po svaku cijenu.

Sada kada smo u Hristu – u našem „poslije“ – Petar nas naziva poslušnom djecom (doslovno, „djeca poslušnosti“). Nešto duboko se promijenilo u nama. Postali smo nasljednici samog Boga. Stvoreni smo da slušamo svog Oca. To nije samo ono što bismo trebali činiti; to je ono što jesmo. Dakle, Petar piše da moramo živjeti u skladu s onim što jesmo. Moramo prestati da se prilagođavamo obrascu kojeg smo slijedili „prije“. To više nismo mi. Moramo slijediti novi obrazac.

Znamo da je naš Bog „svet“, odvojen, „drugačiji“ od ostatka paglog stvorenja. Ono što možda ne shvatamo dovoljno dobro je da smo i mi stvoreni da budemo sveti, odvojeni, „drugačiji“ od ostatka čovječanstva. Naglasak je, čini se, na tome da moramo živjeti u skladu s onim što već jesmo.

Nećemo postići savršeno bezgrešno stanje s ove strane vječnosti. Međutim, stvoreni smo da budemo potpuno odvojeni od svijeta u svom ponašanju upravo sada. U Hristu smo sveti. U Hristu moramo živjeti kao što žive sveti ljudi. Naši ispravni izbori nas neće spasiti. Petrovo pismo je jasno dalo do znanja da je spasenje samo Božjom milošću kroz vjeru u Hrista. Mi smo ušli u taj proces. Mi smo Božji narod. Sada moramo živjeti kao Božji narod. To je Božji standard za nas i to bi trebao biti naš standard za nas same – čak i uz

razumijevanje da ćemo griješiti i spoticati se na tom putu.

Petar citira dobro poznati Božji uput Njegovom narodu Izraelu (Levitski zakonik 11:44-45; 19:2; 20:7). On to čini kako bi naglasio poentu, posebno svojim jevrejskim čitaocima, da je Bog oduvijek naglažio svojoj djeci da „budu sveti“. To nije nova ideja.

Stihovi 15 i 16 mogu se u početku činiti zastrašujućima. Nalog da budemo sveti kao Bog čini se kao nemoguć zadatak. Ali Bog nam ne daje beznadežan zahtjev. Korisno je pogledati odlomke iz kojih Petar citira kako bismo bolje razumjeli šta riječ „svet“ znači Bogu. Za Izrael se u velikoj mjeri radilo o tome da žive drugačije od drugih naroda oko njih. Biti „svet“ – doslovno, „odvojen“ – značilo je odbiti jesti određenu hranu ili nositi određenu odjeću. Biti svet značilo je poštovati roditelje. Biti svet značilo je držati se Božjih uputa. Božja želja za Njegov narod bila je da bude poput Njega, a On je svet. To je i dalje Njegova želja. Razlika između svetosti zahtijevane u Starom savezu i onoga što je ovdje nalazi se u onome što je Petar već napisao u ovom pismu. To jest, Bog nas je već učinio posvećenima u Hristu. Već nas je odvojio. Sada nas poziva da donosimo odluke koje odražavaju ono što već jesmo.

Drugim riječima, hrišćani su pozvani promijeniti svoje ponašanje kako bi odgovaralo našem identitetu. Kao sveti ljudi, ne bismo trebali biti „u redu“ sa svojim grijehom. Ne bismo trebali prihvatiti da upadnemo u stare obrasce. Trebamo se ponašati kao što se ponašaju sveti ljudi. Hoćemo li od sada nadalje donositi savršeno bezgrešne odluke u ovom životu? Ne. I dalje se oslanjamo na Božju blagodati i oproštenje. Je li Božji standard za nas sada da bismo živjeli u savršenoj svetosti? Da, i to bi trebao postati i naš standard za nas same, čak i ako ga nećemo postići dok ne budemo s našim Ocem u vječnosti.

Osим toga, ako nazivate Ocem onog koji nepristrano sudi svakome po njegovim djelima, živite bogobojažno dok boravite u tuđini. (17. stih)

Petar nas podsjeća da je ovaj odnos koji imamo s Bogom –

Njegovom milošću i kroz našu vjeru u Hrista – odnos između djeteta i Oca. To je odnos otvorene komunikacije. On nas je pozvao (1. Petrova 1:15), a mi Njega prizivamo.

Ovo je Otac koji je dokazao svoju ljubav prema nama (Rimljanima 5:8) i upravo sada aktivno štiti nas i nasljedstvo koje nam je obećao na nebu (1. Petrova 1:6). On je dobar Otac. Ali ovo nije Otac koji se smiješi i odobravajuće klima glavom na svaki naš izbor. On nepristrasno i pojedinačno prosuđuje naše ponašanje. Drugim riječima, On prosuđuje naše postupke s apsolutnom pravednošću i s potpunim razumijevanjem svakog od nas pojedinačno.

Ovo se mora pažljivo razumjeti. Ovo nije sud o tome hoće li nas Bog pustiti u nebo ili nas kazniti u svom gnjevu. Naš Otac je svojoj vjerujućoj djeci dao zasluge za Isusov savršeno pravedan život i dopustio je da smrt Njegovog Sina otkupi cijenu za naše grijehе.

Ali naš Otac sudi. On sudi našim djelima. On obraća pažnju na to da li su naši postupci postupci „svetih ljudi“ odvojenih za Njegove svrhe (1. Petrova 1:15) ili su naši izbori i dalje vođeni „zlim željama“ koje smo imali dok smo živjeli u neznanju (1. Petrova 1:14; 1. Korinćanima 3:10-15). Saznanje o ovome trebalo bi promijeniti način na koji živimo. Trebali bismo prestati pokušavati uvjeriti sebe i svijet oko nas da ovdje pripadamo. Trebali bismo prestati pokušavati se uklopiti. Trebali bismo prihvatiti svoj status stranaca, tuđinaca i ljudi u egzilu. Trebali bismo živjeti poput Oca s kojim čekamo da se ujedininimo.

I, da, trebali bismo živjeti s određenom količinom zdravog strahopoštovanja. Ne s užasom od Božjeg gnjeva ili straha od vječne smrti, to je jasno. Umjesto toga, ovo je strah od roditeljske discipline pune ljubavi (Jevrejima 12:4-11) i ozbiljna svijest da Bog svemira posmatra i očekuje da će vidjeti kako donosimo odluke koje mu donose slavu.

Jer znate da niste nečim raspadljivim, srebrom ili zlatom, izbačeni od svog ispraznog načina života koji ste naslijedili od svojih praočeva, nego dragocjenom Hristovom krvlju, koja je poput krvi

nevinog i čistog jagnjeta, koji je uistinu bio predviđen prije postanka svijeta, ali se pojavio na posletku vremena radi vas koji kroz njega vjerujete u Boga, koji ga je podigao iz mrtvih i dao mu slavu, da biste svoju vjeru i nadu polagali u Boga. (stihovi 18-21)

Petar pokazuje vrijednost koju nam je Bog dao pokazujući cijenu otkupa za nas. Nije platio samo gotovinu: „srebro ili zlato“. Otkupio nas je krvlju svog Sina, valutom neograničene vrijednosti. Podnio je veliku žrtvu da bi nas posjedovao, da bi nas nazvao svojim narodom. Ne možemo precijeniti svoju vrijednost u očima našeg Oca.

I od čega nas je otkupio? Od bezvrijednosti. Nije nas samo spasio od vječne smrti; otkupio nas je od uzaludnosti ljudskog postojanja koje smo naslijedili od naših predaka. Otkupio nas je od praznog, besmislenog gubljenja vremena – svega što nam svijet zaista može ponuditi. Petrova poenta u svemu ovome može biti da su naši izbori sada, nakon te transakcije, zaista važni. Kao ljudi od velike vrijednosti Bogu – sveti ljudi – trebali bismo se bojati da ćemo traćiti svoje dane nastavljajući se ulagati u bezvrijedne stvari.

Naš Otac nas je otkupio krvlju Hristovom. Vrijednost koju je Bog pridavao našim životima bila je jednaka vrijednosti samog života Njegovog jedinorođenog Sina (Jovan 3:16). Petar opisuje Hrista kao jagnje bez mane ili nedostatka. Njegovi jevrejski čitaoci, posebno oni koji su odrasli učestvujući u žrtvenom sistemu, odmah bi razumjeli referencu. U stvari, neki su možda imali sjećanje na to kako su gledali kako se kolje prekrasno jednogodišnje jagnje, razumjevši da se njegova krv proljeva da bi se pokrio njihov grijeh na neko vrijeme.

Kao bezgrešni, savršeno pravedni Sin Božji, Isusov život – Njegova krv – bio je od toliko velike vrijednosti da je on postao posljednja žrtva potrebna prema tom tipskom sistemu. Više nisu potrebne životinjske žrtve da bi se privremeno pokrili ljudski grijesi (Jevrejima 9-10). Umjesto toga, Otac je platio najveću cijenu da nas otkupi, dajući neograničenu vrijednost životima koji bi inače bili uzaludni i prazni.

Isusova žrtva na krstu nije bila improvizovana. Bog je nije izmislio kao odgovor na događaje koji su se odvijali u historiji. Petar piše

da je Hrist bio predviđen prije nego što je svijet osnovan. To znači da je Bog previdio Plan spasenja čak prije stvaranja Zemlje, ako ljudski rod padne u grijeh. Takođe znači da je Sin Božji jedini imao jedinstvenu pretkvalifikaciju da bude Spasitelj. Niko drugi nema takvu kvalifikaciju! Isusovo rođenje, život, smrt, uskrsnuće i povratak Ocu uvijek su bili Božji plan da nas spasi. Uvijek. Isus je uvijek bio odgovor na pitanja koja su postavljali proroci i anđeli koji su istraživali dubine starosaveznih proročanstava kroz svetog Duha (1. Petrova 1:10-12).

Konačno, za Petrovog života i života njegovih čitalaca – početka onoga što Petar naziva „poslednjim vremenima“ – Bog je otkrio tajnu. Pokazao je sebe i svoj plan svijetu poslavši svog Sina na zemlju kao bebu, čovjeka, konačnu žrtvu za grijeh. Zašto? Za nas. Božji veliki dar milosrđa i vrijeme tog dara u ljudskoj istoriji pokazuju Božju veliku ljubav prema nama (Jovan 3:16; Rimljanima 5:8).

Petar piše da smo kroz Hrista postali vjernici u Boga. Petar je čuo Isusa kako govori isto u Jovanu 14:6-7: Niko ne dolazi Ocu osim kroz Sina. On je put, istina i život. Mnogi mogu reći da vjeruju u Boga, ali samo kroz povjerenje u Hrista mi istinski polažemo svoju vjeru u Oca.

Božji plan se nije zaustavio žrtvom Njegovog jedinorođenog Sina kao otkupom za grijeh. Petar kaže da je Bog takođe uskrsnuo Hrista iz mrtvih i dao mu slavu. Opisujući tu slavu koju je Otac dao Isusu, Pavle je napisao da ga je Bog „...visoko uzvisio i dao mu ime koje je iznad svakog imena“ (Filipljanima 2:9).

Dakle, naša vjera i nada su u Bogu. Na isti način na koji je Bog imao plan za Hristov život i smrt i uskrsnuće i slavu, On ima plan za naš život, smrt, uskrsnuće i slavu. Vjerujemo Bogu koji je sve to učinio u i kroz Hrista i znamo da će On učiniti isto u i kroz nas. Naša nada je na pravom mjestu.

Sada, kada ste poslušnošću istini kroz Duha očistili svoje duše u bratskoj nelicemjernoj ljubavi, volite jedan drugog žarko odanog srca! (22. stih)

Živjeli smo u neznanju, vođeni svojim ispraznim, uzaludnim putem, svojim sebičnim strastima ili zlim željama. Služili smo sebi, na vlastitu propast, i nismo mogli ništa drugo učiniti. Sve se to promijenilo kada nas je Bog pozvao. Proglasio je naše živote dostojnima krvi svog Sina. Spasio nas je od ispraznosti i odvojio nas za jednu stvar: svoje svrhe. Tada, napisao je Petar, Bog očekuje od nas da „budemo sveti“, da prestanemo živjeti za sebe i da budemo potpuno dostupni Njemu.

Sada Petar piše da naša poslušnost istini ima pročišćavajući učinak na naše duše. Ne radi se o tome da sami sebe čistimo od grijeha svojom poslušnošću. Bog nas je proglasio čistim od grijeha kroz krv Isusovu, njegovu smrt umjesto nas. Naprotiv, kada smo poslušni, ne grijeshimo! Živimo čiste, svete živote koje Bog namjerava za svoj narod. Kada ga poslušamo, prestajemo biti dvolični, rastrgani između svoje sebičnosti i ispunjavanja Njegove volje za nas. Ostavljanje naših želja po strani nam omogućava da se u potpunosti predamo ljubavi jedni prema drugima – bez da budemo polovični ili lažni.

Dakle, Petar kaže, trebali bismo ići za tim sa svime što imamo. Trebali bismo napustiti vlastite „zle želje“ i umjesto toga naporno raditi na tome da volimo jedni druge. Riječ prevedena kao „žarko“ ili „usrdno“ u ovom stihu – *ektenōs* na grčkom – znači „u punom naporu“ ili „na potpuni način, s intenzivnim naporom“. Baš kao što bi atletski trener mogao reći sportisti da „ostavi sve na terenu“, Petar nam govori da potpuno iscrpimo sve svoje resurse u jednom srcu da pružimo ljubav jedni drugima.

Jer niste preporođeni iz raspadljivog nego iz neraspadljivog sjemena, riječju živog i vječnog Boga. (23. stih)

Mi smo, kao hrišćani, ponovo rođeni. To je neobična misao kada se prvi put pročita. Kada je Isus rekao Nikodimu u Jovanu 3 da niko ne može vidjeti Božje kraljevstvo osim ako se ponovo ne rodi, Nikodim je prepoznao figurativni govor. Vidio je da je to biološki nemoguće. Isus je jasno dao do znanja da se odnosi na duhovno rođenje.

Fizičko rođenje nas ne čini duhovno živima. U stvari, Pavle je

napisao da svi počinjemo duhovno mrtvi u svojim grijesima (Efescima 2:1). Bog je taj koji nas oživljava kada dođemo k Njemu kroz vjeru u Hrista (Efescima 2:5-9). Petar je na početku ovog poglavlja napisao da je Bog uzrokovao da se hrišćani ponovo rode. Dakle, kao hrišćani koji su ponovo rođeni, sada imamo sposobnost da volimo jedni druge duhovno živim srcima. To možemo činiti svom snagom i potpunom iskrenošću.

Ovo duhovno rođenje vodi do života koji nikada neće završiti. Fizičko rođenje proizlazi iz sjemena koje na kraju umire. Ali novo-rođenje dolazi iz besmrtnog sjemena, kroz Božju besmrtnu riječ. Šta je ta „Božja riječ“? U stihu 25, Petar će nam reći da je to dobra vijest koja nam je propovijedana. Ponekad je nazivamo jevanđeljem. To je poruka od Boga da će nam oprostiti grijeha i učiniti nas duhovno živima zauvijek u Hristu.

Jer „svi su ljudi kao trava, i sva je njihova slava kao cvijet trave. Osuši se trava i cvijet otpada, ali Gospodnja riječ ostaje dovijeka.“ A ta „riječ“ je ono što vam je objavljeno kao dobra vijest. (stihovi 24-25)

Petar citira Isaiju 40:6-8 kako bi potkrijepio svoju izjavu u stihu 23 da smo ponovo rođeni kroz besmrtnu Božju Riječ. Ljudski život, iako intenzivan i lijep na mnogo načina, dolazi i prolazi u određenom razdoblju. Čak i najproduktivniji, najprivilegovaniji, najavanturističkiji smrtni životi počinju blijedjeti baš kada započnu.

To razumiju i tuguju ljudi svake kulture, svake generacije i svakog sistema vjerovanja. Ljudski život je bolno privremen. Petar piše ovo pismo, dijelom, da podsjeti svoje čitaoce da je Bog (milošću i vjerom u Hrista) osigurao pravi dom i sigurnu budućnost s druge strane ovog privremenog života. U Njemu imamo nadu u budućnost bez kraja.

Međutim, specifična poenta koju ovdje iznosi je o riječi Gospodnjoj.

Nasuprot travi i cvijeću koje vene, Riječ Gospodnja ostaje zauvijek. Dok možemo dolaziti i odlaziti s ove strane vječnosti, jedna

generacija za drugom, Božja istina ostaje ista kroz cijelo vrijeme. Nikada se ne mijenja.

Petar je u ovom prvom dijelu svog pisma iznio argument da je riječ Gospodnja sada objavljena njegovim čitaocima, a time i nama. Konkretno, to je dobra vijest – koja se naziva i „jevanđelje“ – koja nam je propovijedana, u koju smo vjerovali, koja nam je omogućila da se ponovo rodimo.

Budući da riječ Gospodnja ostaje zauvijek, mogu i ljudska bića. Možemo živjeti zauvijek vjerujući u riječ i polažući svoju vjeru u Hrista.

2. Duhovno sveštenstvo svih vjernika

Odbacite, stoga, svaku zlobu, svaku prevaru, licemjerstvo, zavist i svako klevetanje, i kao novorođena djeca razvijajte želju za čistim mlijekom Božje riječi, da biste hraneći se njime rasli, ako ste zaista okusili koliko je Gospod dobar. (1. Petrova 2:1-3)

U naš identitet kao hrišćana ugrađena je odgovornost da volimo jedni druge. To nije zbog toga kako će nam to koristiti, već zato što to čini naš Otac. To je jedan od načina na koji On izražava svoju svetost (1. Petrova 1:15-16). Mi smo stvoreni da činimo isto.

Sada Petar opisuje načine na koje ne uspijevamo dati ljubav jedni drugima. Piše da se moramo riješiti ovih pet stavova i postupaka koji se protive ljubavi. U svakom slučaju, oni predstavljaju izbor da se fokusiramo na svoju korist, a ne na interese nekog drugog.

Zloba je zla volja, nadajući se da će druga osoba biti povrijeđena. Obmana je namjerna nepoštenost. Licemjerje je takođe laž, prisiljavanje drugih na standarde kojih se ne pridržavamo, zbog ponosa. Zavist se naziva „ogorčenim nezadovoljstvom“, fokusirajući našu tjeskobu na nekoga ko ima ono za čim mi žudimo. Kleveta je korišćenje lažnih ili obmanjujućih riječi kako bi se naštetilo nečijem ugledu.

Odbaciti ove stavove i postupke znači ne služiti sebi na prvom mjestu ili iznad svih drugih ljudi. Zajednica hrišćana namijenjena je da bude mjesto gdje je svako od nas uvjeren u Božju brigu i opskrbu. Odnosi koje imamo jedni s drugima trebali bi nas osloboditi od promovisanja i odbrane sebe i omogućiti nam da slobodno i u potpunosti volimo jedni druge kao što nas naš Otac voli.

Nakon što smo ostavili po strani sebične stavove i postupke, Petar piše da sada moramo žudjeti za nečim drugim osim vlastitog sebičnog zadovoljstva. Primijetite da se hrišćanima govori šta da žele. Mora nam se reći za čim da žudimo jer nam ta sklonost ne dolazi uvijek prirodno. Ovo „čisto duhovno mlijeko“ je upravo ono što nam

treba: ono što zadovoljava naše najdublje potrebe. Ali ne žudimo uvijek za njim.

Kako da razvijemo ovaj apetit? Moramo početi piti. Novorođenčad će ponekad u početku odbiti upravo mlijeko za kojim plaču, dok ga ne okuse. A onda ga gladno gutaju. U Petrovoj metafori ovdje, svi hrišćani trebaju žudjeti za ovim mlijekom poput novorođenčadi, čak i zreli vjernici. Ovo se ne smije miješati s Pavlovom zasebnom metaforom o mlijeku i mesu u 1. Korinćanima 3:1-3. Nijedan hrišćanin ne dostiže tačku na ovoj strani vječnosti gdje je duhovni rast završen.

Pa šta je to „čisto duhovno mlijeko“ za kojim trebamo žudjeti? Riječ „čisto“ jednostavno znači nerazrijeđeno ili nepomućeno. Riječ koja se koristi za opis ovog mlijeka u originalnom grčkom je *logikon*, što bi takođe moglo značiti „racionalno ili razumno“. Što je još važnije, dijeli korijen s riječju *logos*, „riječ“. Ova fraza se ponekad prevodi kao „čisto mlijeko riječi“. „Riječ / Riječ Božja“ može se odnositi i na Njegovu objavljenu riječ u Svetom pismu, uključujući poruku jevanđelja – i na samog Hrista, Riječ koja je postala tijelo (Jovan 1:14).

Dakle, ovaj uput znači da moramo naučiti žudjeti za nerazrijeđenom Božjom riječju, kao što novorođenče žudi za mlijekom. Pijući ovo mlijeko, uzimajući Božju riječ, približavajući se Hristu, vjernici će nastaviti rasti u svom spasenju. Petar je već jasno dao do znanja da je Bog osigurao naše spasenje (1. Petrova 1:3-5), da je to sadašnji proces (1. Petrova 1:9) i da ćemo primiti potpuno spasenje kada se Hrist objavi (1. Petrova 1:5). Za sada, konzumiranje „mlijeka“ Božje Riječi je namijenjeni put duhovnog rasta.

Kako smo (ako smo) okusili da je Gospod dobar? Jesmo li dobili utjehu i povjerenje znajući da nas je Bog ponovo rodio u živu nadu (1. Petrova 1:3)? Jesmo li iskusili radost vjerujući u Njega (1. Petrova 1:8)? Jesmo li pronašli veliku svrhu u sposobnosti da se odvojimo i pružimo istinsku ljubav jedni drugima (1. Petrova 1:22)? Petar postavlja da su te stvari istinite za njegove čitaoce i sve hrišćane. Okusivši da je Gospod dobar, trebali bismo povećati naš apetit za

Njega. To bi nas trebalo učiniti još gladnijima za Božjom Riječju.

Međutim, nemojte se zbuniti. Petar ne predlaže da „kušamo“ o-kolnosti trenutka kako bismo vidjeli je li Gospod dobar. Već je napisao da njegovi čitaoci možda jako pate (1. Petrova 1:6). U stvari, svi mi patimo. Mi „kušamo“ Gospodnju dobrotu u i kroz našu patnju u i Njegovim obećanjima da će naša patnja prestati dok nastavljamo s Njim zauvijek.

Dolazeći k njemu kao živom kamenu, koji su, doduše, ljudi odbacili, ali je u Božjim očima izabran i dragocjen, i vi se kao živo kame-nje ugrađujete u duhovni hram da biste bili sveto sveštenstvo, kako biste prinosili duhovne žrtve ugodne Bogu kroz Isusa Hrista. (stihovi 4-5)

Započinjući novu misao, Petar ponovo iznosi pretpostavku o svojim čitaocima i o hrišćanima uopšteno. Trebali bismo neprestano dolaziti Gospodu. Dolazak Gospodu – Božjoj Riječi – je način na koji pijemo „čisto duhovno mlijeko“ i „kušamo“ da je On dobar. A ko je taj Gospod kojem dolazimo? Osim što je „živa nada“ (1. Petrova 1:3) i „živa riječ“ (1. Petrova 1:23), Gospod je sada identifikovan kao „živi kamen“. Svako od ta tri poređenja naglašava da je Isus uskrsnuo nakon svoje smrti na krstu.

Konkretno, Petar naziva Isusa živim kamenom kojeg su ljudi odbacili, pozivajući se na Psalam 118:22. Petar je takođe citirao ovaj stih kada je branio Isusa pred jevrejskim vjerskim vođama nakon što su ga uhapsili zbog propovijedanja jevanđelja. Tamo je posebno prozvaao one ljude koji su razapeli Hrista kao odbacivače opisane u Psalmu 118.

Ovdje Petar identifikuje Gospoda i kao odbačenog i kao izabranog – odbačenog od strane službenog vođstva Izraela, ali izabranog od samog Boga i dragocjenog (od ogromne vrijednosti). Slično tome, hrišćani koji doživljavaju odbacivanje svijeta mogu biti ohrabreni dvjema stvarima: Isus je bio odbačen kao što smo i mi i, poput njega, i mi smo izabrani od Boga i dragocjeni Njemu.

Isus je ugaoni kamen kuće Božje. Sada Petar uključuje vjernike

u metaforu. Poput Isusa, hrišćani su živi. Nekada smo bili duhovno mrtvi, ali smo oživljeni Božjom milošću kroz našu vjeru u Hrista (Efescima 2:5). Možemo umrijeti fizički, ali naše uskrsnuće je već osigurano Božjim obećanjem (1. Petrova 1:3-5).

Hrišćani su takođe kamenje, odvojeno za određeni projekt. Bog nas trenutno gradi u duhovnu kuću, prebivalište za sebe. U ovom novom hramu – napravljenom od Božjeg naroda – svako od nas takođe služi kao sveštenik.

Prema starosaveznom zakonu, naravno, ljudi bi dolazili u hram gdje bi ih sveštenici predstavljali Bogu. Sada, piše Petar, Božji narod u Hristu je hram. Mi smo takođe sveštenici. Sve barijere između Boga i nas su uklonjene. Dolazimo našem voljenom Ocu hrabro, ne treba nam drugi posrednik osim samog Isusa, jedinog legitimnog Prvo-sveštenika (Jevrejima 4:16).

Takođe, pod Zakonom, ljudi bi donosili žrtve u hram gdje bi sveštenici klali životinje i prinosili ih Bogu u ime ljudi. Sada, u Hristu, ljudi su hram; mi smo sveštenici; i mi smo takođe žrtve prinesene Bogu.

Međutim, kao što Pavle piše u Rimljanima 12:1, mi smo žive žrtve. S obzirom na to da nam je grijeh već oprošten kroz Isusovu smrt, nije potrebna više smrt ili krv. Umjesto toga, prinosimo svoja živa tijela – svaki dio sebe – kao prihvatljive duhovne žrtve koje će Bog koristiti za svoje svrhe.

Pod Novim savezom, dakle, ne postoji nikakva podjela na sveštenstvo i vjernike, već duhovni hram (vidi 1. Korinćanima 6:19; 2. Korinćanima 6:16) čine zajedno svi oni koji su prihvatili Isusa za Hrista i Gospoda. Tipska sveštenečka služba pod Starim savezom mogla se obavljati isključivo na način propisan u Zakonu (5. Mojsijeva 31:9-12) i samo na mjestu koje izabere Bog (5. Mojsijeva 12:11,13,14). Isus je svojim životom, smrću, uskrsnjem i preuzimanjem stvarne – antitipske – sveštenečke službe u nebeskoj Svetinji (vidi Jevrejima poslanicu) ispunio obredni zakon (vidi Efescima 2:15; Kološanima 2:16-17) i ukinuo žrtve i prinose (vidi Danilo 9:27),

te stoga nikakva dodatna ili druga zemaljska sveštenska služba nije prihvatljiva niti ima teološko opravdanje.

Jer u Pismu stoji: „Gle! Postavljam na Cionu kamen izabran, ugaoni temeljac, dragocjeni kamen. Niko ko njega vjeruje neće se osramotiti.“ Vama je, dakle, dragocjen, jer vjerujete, ali onima koji ne vjeruju, „isti onaj kamen koji su graditelji odbacili postao je ugaoni kamen,“ i „kamen spoticanja i stijena posrtanja.“ Oni se spotiču jer su neposlušni Božjoj riječi. Za to su i bili određeni. (stihovi 6-8)

Petar potkrjepljuje tvrdnje koje je iznio u prethodnim stihovima pozivajući se na Isaiju 28:16. Petar potvrđuje da je Isus onaj na kojeg je Isaija ukazao, kamen temeljac zgrade koju Bog dovršava upravo u ovom trenutku. Kamen temeljac služio je kao osnova za temelj građevine. Njegova veličina, položaj i čvrstoća bili su ključni ako je zgrada željela stajati. Dobar graditelj bi uložio mnogo vremena i energije u odabir i oblikovanje savršenog kamena temeljca.

U ovoj duhovnoj kući, Hrist je taj kamen temeljac. Ova zgrada neće pasti. Oni koji vjeruju u Isusa biće opravdani za svoju vjeru. Ovo je više od pukog dokaza da vjernici nisu bili glupi što su vjerovali u Hrista. Hrišćani također mogu biti sigurni da nas Bog neće osramotiti na sudu. U Hristu su grijesi hrišćanina pokriveni i naša svrha je jasna. Mi smo dio kuće koju je Bog sagradio, kuće koja se nikada neće srušiti.

Petar iznosi pozitivno vjerovanje u kamen temeljac koji je čast za hrišćane. Isus je od dragocjene vrijednosti za Boga. Kao vjernici, on postaje i naša dragocjena vrijednost. Kroz vjeru dijelimo njegovu čast.

Ali za one koji ne vjeruju u Hrista, koji ne polažu svoju vjeru u njega, kamen temeljac služi sasvim drugačijoj svrsi. Petar se poziva na Psalam 118:22 i primjenjuje ga na Hrista. Graditelji su odbacili kamen temeljac koji je Bog izabrao. Oni koji su nekada bili odgovorni za Božju kuću, u Petrovoj metafori, su jevrejske vjerske vođe – isti oni koji su službeno odbacili Isusa u ime Izraela. Sam Isus je citirao isti stih kada je razgovarao s tim vjerskim vođama u Mateju

21:42-46.

Petar se poziva na Isaiju 8:14. Isaija je opisao Gospoda kao stijenu spoticanja za Izrael. Petar piše da je Isus, kamen temeljac, upravo stijena spoticanja o kojoj je Isaija govorio. Svi koji odbacuju Isusa, koji odbijaju vjerovati u njega, spoticaće se o njega. Zašto se spotiču o Isusa? Šta znači da se ne pokoravaju riječi? „Riječ“, kako ju je Petar do sada opisivao, čini se da se odnosi na poruku jevanđelja. Kao što je Pavle izrekao tu poruku nekome ko je pitao: „Vjeruj u Gospoda Isusa i bićeš spašen“ (Djela 16:31).

Neposlušati riječ, dakle, znači odbiti vjerovati u Isusa. Oni koji odbacuju Hrista kao put do Boga spotaći će se o njega. On je ili put do Boga ili prepreka koja sprječava nekoga da dođe do Boga (Jovan 14:6). Petar dodaje da su oni koji se spotiču jer se ne pokoravaju riječi predodređeni da to učine. On ne sugerise da nisu odgovorni za svoju neposlušnost. Uslovno rečeno, sudbina svih koji odbacuju Hrista je da se „spotaknu“ o njega. Važno je da razumijemo u kom smislu su „predodređeni“ da se ne bismo uhvatili u zamku vjerovanja u predestinaciju. „Predodređeni“ su na suprotan način od onog na koji je Bog predodredio profil onih koji se spasavaju – sličnost Hristu. Oni koji odbace Hrista, saobraziće se sa karakterom pobunjenika protiv Boga, bez obzira na spoljašnju formu religioznosti. Odbacivanjem Hrista, ljudi odbacuju jedini mogući način spasenja (Matej 21:44).

Ali vi ste izabrani rod, kraljevsko sveštenstvo, svet narod, narod koji je Božje vlasništvo, da biste objavljivali vrline onoga koji vas je iz tame pozvao u svoju čudesnu svjetlost. (9. stih)

Petar koristi jezik koji je služio za opisivanje Božjeg posebnog odnosa s Izraelom. Kao što je bio Izrael, mi – vjernici, zajednica – takođe smo izabrani rod. Za razliku od Izraela, međutim, mi nismo rod u smislu naše porodice, etničke pripadnosti, boje kože ili zemlje porijekla. Mi smo duhovni rod, u smislu da u Hristu dijelimo jednog duhovnog Oca čovječanstva – drugog Adama. U istom smislu, mi smo „sveti narod“, specifična grupa ljudi pozvana i odvojena od svih ostalih naroda.

Hrišćani, zajedno, čine kraljevsko sveštenstvo. U Izraelu, pod Zakonom, jednom plemenu je dat zadatak da služi kao sveštenici, obavljajući dužnosti posrednika između Boga i ostatka naroda. Vrlo malo njih je imalo čast i odgovornost da zapravo dođe u Božje prisustvo. Ali u i kroz Hrista, Kralja, svi vjernici su sveštenici s direktnim pristupom našem Ocu. Ne treba nam drugi posrednik.

Konačno, Bog je oblikovao ovaj narod, ovaj rod, ovo sveštenstvo da nas preuzme. Mi smo Njegov narod na vrlo stvaran način. Nije stvar samo u tome da mu se zaklinjemo na odanost; On je preuzeo vlasništvo nad nama. Mi pripadamo Njemu.

Zašto? Prije svega, On nas je stvorio da izjavljujemo hvale Njemu. To je više od pukog prirodnog odgovora na blagodat našeg Oca ili nečega što bismo trebali učiniti da budemo pristojni. Izjavljivanje Božje veličine jedan je od razloga našeg postojanja. Kada ga hvalimo, ispunjavamo svoju svrhu. On nas je pozvao iz tame besmislenog života i vječne odvojenosti od Njega, u svoje divno, čudesno svjetlo. Budući da pripadamo Njemu, pripadamo Njegovom svjetlu.

Jer nekad niste bili narod, a sad ste Božji narod. Ranije vam nije bila pokazana milost, a sada vam je pokazana milost. (10. stih)

U stihu 10, Petar se poziva na Osiju 2:23. Ovaj starosavezni prorok bio je živi simbol Božje spremnosti da oprost i da otkupi čovječanstvo. Iako je Osijina žena stalno bila nevjerna, on joj je oprostio i spasio je od života u ropstvu. Poput Izraela, svi hrišćani zajedno su se promijenili. Imamo prije i poslije. Prije nismo bili narod. Pripadali smo sami sebi i služili samo svojim željama. Ali u Hristu smo postali Božji narod. Imamo pripadnost. Imamo svrhu. Imamo zajedničku sudbinu s Njim u vječnosti.

Prije nismo primili milost. Primili bismo punu kaznu za naše grešne izbore. Ali kroz vjeru u Hrista, primili smo milost. Naš status je trajno promijenjen. Primijetite da su obje izjave u sadašnjem vremenu. Ne tražimo i ne nadamo se da ćemo postati Božji narod i primiti milost. U Hristu smo Božji narod. Primili smo milost. Transakcija je završena.

Ljubazni, podstičem vas kao one koji su u ovom svijetu stranci i privremeni stanovnici da se uzdržavate od tjelesnih želja, jer one ratuju protiv duše. (11. stih)

Kako bi Božji narod trebao živjeti? Kako bi oni koji su, u Hristu, izabrani rod, kraljevsko sveštenstvo, sveti narod (1. Petrova 2:9) trebali živjeti iz dana u dan s ove strane vječnosti?

Prvo, nazivajući svoje čitaoce prijateljima, Petar ih takođe naziva strancima, došljacima, tuđincima ili prognanicima, zavisno o prevodu koji se čita. On želi da prestanu razmišljati o sebi kao o lokalnom stanovništvu, već kao o ljudima koji nisu oдавde. Transformacija koju je Bog učinio u hrišćanima kroz Hrista je toliko opsežna, toliko potpuna, da se naš rodni grad promijenio. Ono što nam je nekada bilo normalno sada je strano. Više se prirodno ne uklapamo u razmišljanje i prakse svijeta oko nas. I ne smijemo pokušavati da se uklopimo; uskoro ćemo se vratiti kući.

Ali, Petar priznaje, to može biti teško. Naše tijelo želi griješiti na način koji je tako prirodan ljudima, onima koji su ovdje kod kuće. Petar je jasno dao do znanja da smo iskupljeni od kazne za naš grijeh u Hristu. I oslobođeni smo autoriteta grijeha; imamo sposobnost da odlučimo da ne griješimo sada, u sili Božjeg svetog Duha.

Drugim riječima, nismo izgubili „želju“ da griješimo. Čak i znajući njenu razornu moć, „želja“ da griješimo nastavlja napadati našu dušu. Upuštanjem u grijeh, mi rizikujemo gubitak spasenja koje nam je Bog dao. Petar kaže da smo u borbi da donosimo odluke primjerene našem statusu Božjeg naroda. Stoga nas podstiče da se upustimo u bitku. Ne odustajte. Kao obraćeni, sveti ljudi u Hristu, trebali bismo jednostavno reći „ne“ želji da griješimo.

Neka vaš život među ljudima iz svijeta bude uzoran, da bi oni, vidjevši vaša dobra djela, iako vas optužuju da zlo činite, slavili Boga u dan njihovog pohoda. (12. stih)

Iako je Petar hrišćane opisao kao strance i privremene stanovnike u svijetu, on kaže da mi još uvijek živimo među ljudima svijeta. Nismo izolovani. Vidimo ih, a oni vide kako mi živimo.

Takođe napominje da će oni u svijetu optužiti hrišćane da čine pogrešne stvari. Isus je rekao Petru i drugim učenicima da će ih svijet mrziti jer, dijelom, neće pripadati svijetu (Jovan 15:18-25). Stoga se ne bismo trebali iznenaditi kada nas nevjernici lažno optuže.

Međutim, imamo snažnu odbranu: možemo se usredotočiti na vođenje dobrih života, donošenje dobrih odluka. Petar insistira na tome da je naš izbor da činimo dobra djela u svijetu sada zaista važan. Jedan od razloga je taj što će oni u svijetu oko nas primijetiti naša dobra djela. To će ih podstaknuti da slave Boga. Čak i dok oni u svijetu zamjeraju hrišćanima zbog našeg odbijanja da sudjelujemo u grešnim praksama u kojima oni uživaju (1. Petrova 4:3-4), naša dobra djela će ih privući našem Ocu.

Radi Gospoda pokorite se svakoj ljudskoj vlasti: bilo kralju kao višem, bilo namjesnicima kao onima koje on šalje da kazne zločince, a pohvale one koji čine dobro. Jer to je Božja volja, da dobrim djelima učutkate nerazumne ljude koji govore ono u šta nisu upućeni. (stihovi 13-15)

Moguće je da su neki rani hrišćani tvrdili da ako su, a) lažno optuženi i b) duhovni „stranci“, možda nisu pod vlašću ljudskih vlada. Možda su sugerisali da biti hrišćanin daje imunitet od ljudskih zakona i sudija. Petar odbacuje ovaj pristup. U stvari, on hrišćanima govori da se pokoravaju svakoj ljudskoj vlasti, uključujući i cara. Zašto? Radi Gospoda. Hristov ugled grade njegovi sledbenici, a Petar insistira na tome da njegovi sledbenici budu poznati kao ljudi koji se pokoravaju ljudskim vlastima.

U vrijeme kada je Petar pisao ove riječi, car je vrlo vjerovatno bio Neron. Neki rimski carevi bili su poznati po okrutnosti i nepravdi, posebno prema hrišćanima. Ali Petar ne govori hrišćanima da se pokoravaju vlastima zato što su te vođe nužno dobre, već da pokažu da je Hrist dobar.

Kao što pokazuju odlomci poput Djela apostolskih 5:28-29, „pokornost“ nije nužno „poslušnost“. Prihvatanje vladine kazne za poslušnost Bogu je, samo po sebi, oblik odgovarajuće pokornosti ljudskom

autoritetu.

Petar kaže da se trebamo pokoravati i onima koji su pod najvišom ljudskom vlašću, naime onima koji sprovode zakon. U Petrovo vrijeme, uloga rimskog upravitelja bila je kažnjavati one koji čine zlo – prema rimskom zakonu – i hvaliti one koji čine dobro. Kada je upravitelj to činio, ispunjavao je svoju Bogom datu svrhu (Rimljanima 13:4).

Međutim, kao što je Petar već sugerisao u prethodnim stihovima, neki su lažno optuživali hrišćane za zlodjela. Ipak, Petar insistira na pokornosti državnim vlastima. On podstiče hrišćane da se brane vodeći dobar život, donoseći ispravne odluke i vjerujući Bogu da će se brinuti za njih. Vjernici se ne smiju boriti buneći se protiv onih na vlasti, čak i ako su nepravедno optuženi ili nepravедno tretirani.

Nekim hrišćanima je ovo teško prihvatiti, ali to je jasno učenje Svetog pisma. Isus je sam učio i demonstrirao takvu pokornost ljudskoj vlasti, kao i Pavle (Rimljanima 13:1-7).

Zašto bi Bog tražio od hrišćana da se pokoravaju ljudskim autoritetima, čak i onima koji nas nepravедno optužuju ili se prema nama odnose nepravедno? Prvo, Petar to jasno objašnjava: to je Božja volja. Petar ne iznosi ličnu filozofiju ili praktičnu strategiju za život progonjenih ljudi. On nedvosmisleno govori hrišćanima tačno šta Bog želi da rade. Zašto Bog želi da na ovaj način težimo dobru? Da ušutkamo neuke razgovore glupih ljudi. Primijetite da Petar ne kaže da će krajnji rezultat naše pokornosti autoritetu biti pravedan tretman ili čak sloboda od štete. Umjesto toga, Bog planira koristiti naše dobre izbore da ušutka ljude s predrasudama.

Šta to znači? Oni koji dovoljno dobro poznaju vjernike da vide našu vjeru kako se živi, iz dana u dan, prepoznaju da činimo dobro jer smo hrišćani. Prestaće vjerovati da su hrišćani destruktivna sila u društvu, ili da hrišćani čine zlo, ili da su hrišćani opasni. Prestaće biti neupućeni u to kakvi su hrišćani zapravo, jer će znati bolje, iz direktnog iskustva.

Naravno, taj rezultat zavisi o hrišćanima koji vode dobar život u

javnosti, uključujući i pokornost ljudskim autoritetima.

Živite kao slobodni ljudi, ali ne kao oni kojima je sloboda pokriće za zlo, nego kao Božje slugе. (16. stih)

Ali zar hrišćani nemaju viši autoritet? Zar nismo prije svega slugе Bogu i Njegovoj volji? Petar kaže da. To je upravo poenta koju on iznosi. Hrišćani su slobodni ljudi u Hristu. Našu pravu svrhu i budućnost ne određuje nijedna ljudska vlada.

Petar ne želi da njegovi hrišćanski čitaoci razmišljaju o pokoravanju ljudskim autoritetima kao o bilo kakvoj vrsti ropstva. Trebali bismo se pokoravati ljudskom autoritetu svojom slobodnom voljom. Trebali bismo se pokoravati ljudskom autoritetu ne iz odanosti vladama ili ljudima, već iz poslušnosti i odanosti Bogu. Kao Njegovi „robovi“, slijedimo Njegov nalog da se pokoravamo ljudskim zakonima. Bog je onaj kojem služimo u svojoj pokornosti bilo kojem drugom autoritetu. To nas čini istinski slobodnima. Vjernici nisu ljudi koji se pokoravaju vladama iz straha, ili čak zemaljske odanosti. Pokoravamo se jer nam Bog to kaže, i mi smo Njegov narod izdvojen za Njegove svrhe.

Nikada ne smijemo, piše Petar, tvrditi da smo slobodni kao Božji narod kao način opravdavanja pogrešnih ili grešnih (ili „zlih“) izbora. To pokazuje da duboko pogrešno razumijemo šta znači biti slobodan Božji slugа. Niti smijemo koristiti „pokornost“ kao izgovor da učinimo nešto grešno, samo zato što nam je vlada rekla da to učinimo (Djela 5:28-29).

Svakoga poštujte, svu braću volite, Boga se bojte, kralja poštujte. (17. stih)

Kako bi građanin neba trebao živjeti na zemlji?

Prvo, poštujte svakoga. To je široka izjava, ali takođe čini život vrlo jednostavnim za vjernike. Umjesto da biramo ko je dostojan našeg poštovanja, Božja volja za nas je da poštujemo svaku osobu. Hoće li svi zaslužiti takav tretman? Očigledno ne. Ali hrišćani bi trebali biti poznati kao ljudi koji poštuju druge zbog svoje poslušnosti Hristu i zato što su ljudi stvoreni po Božjem obličju.

Drugo, volite bratstvo ili porodicu drugih hrišćana. Opet, ovo je opšta izjava. Petar ovdje ne nalaže snažne osjećaje. On opisuje djelovanje – čin volje da pružimo ljubav svakom drugom hrišćaninu. Isus je rekao da će svijet oko nas znati da smo njegovi učenici po našoj ljubavi jednih prema drugima (Jovan 13:35). Petar vjerovatno to ovdje ima na umu.

Treće, bojte se Boga. Kada se koristi u odnosu na Boga, riječ strah ne mora nužno značiti da živimo u strahu od Boga, bojeći se da će nas On u bilo kojem trenutku odlučiti zdrobiti. Bog je već pokazao svoju ljubav prema nama i obećao nam vječno mjesto u svojoj porodici. Ali Petrov uput nas podsjeća da nastavimo odnos strahopoštovanja i divljenja Njegovoj moći, veličanstvu i suverenitetu. Trebamo mu se i dalje u potpunosti pokoravati kao ponizne sluge, kao u pret hodnom stihu.

Konačno, poštujte cara ili kralja. Opet, car ili kralj možda nije časna osoba. U stvari, car na vlasti u vrijeme kada je Petar ovo napisao vjerovatno je bio Neron, definitivno zao vođa koji je progonio Božji narod. Ipak, uput stoji. Kao što je Pavle napisao, vlast na zemlji ima svoju svrhu u Božjem uređenju stvari, što je posebno važno u uslovima postojanja grijeha i zla (Rimljanima 13:1-6). Kralju dajemo čast i poštovanje kao slobodni građani odgovorni autoritetu koji je kralju dozvolio da dođe na taj položaj.

Neka sluge budu pokorne svojim gospodarima s dužnim poštovanjem, i to ne samo dobrima i razumnima nego i onima kojima je teško ugoditi. (18. stih)

Petar se sada obraća hrišćanskim slugama (ili robovima) vezano za njihove gospodare. Riječ koja se ovdje koristi nije grčka riječ *duli*, klasični izraz za „robove“. Umjesto toga, to je *oiketai*, što se vjerovatno najbolje prevodi kao „sluge“. Uz to rečeno, granica između slugu i robova bila je nejasna u Petrovo vrijeme. Ropstvo je imalo malo veze s rasom, kako moderni čitaoci često shvataju tu ideju, a više s ekonomijom i društvenom klasom.

Robovi su se sastojali od onih zarobljenih u ratu, onih rođenih u

ropstvu kao djeca i onih koji su se prodali u ropstvo na određeno vrijeme. Neki „robovi“ bili su visoko obrazovani i služili su kao umjetnici, računovođe, vješti zanatlije itd. Drugi su radili u užasnim uslovima (na primjer, u rudnicima). Mnogi su trpjeli značajno zlostavljanje; postojalo je malo razumnih zakonskih ograničenja u vezi s postupanjem s robovima. Ropstvo je u ovom dobu bilo potpuno normalizovano, a veliki postotak Petrovih čitalaca u ranoj hrišćanskoj zajednici bili su robovi i/ili sluge jedne ili druge vrste.

Važno je ovdje prepoznati da Božji uputi robovima o pokornosti nisu odobravanje ropstva kao institucije. To je jednostavno bila stvarnost tog vremena. Kao neko ko je sada bio „slobodan u Hristu“ milošću Božjom, kako bi hrišćanski rob trebao živjeti u svijetu? Petar insistira da je Božja volja za robove ista kao i Njegova volja za svakoga pod bilo kojom vrstom ljudskog autoriteta: ne brinite se za svog gospodara; brinite se za Boga.

To je pokazivanje poštovanja prema Bogu dajući poštovanje i pokornost svom gospodaru, bez obzira koliko on bio pravedan i ljubazan ili oštar i nerazuman. U stvari, termin preveden kao „poštovanje“ je *fobō*, od iste korijenske riječi koja se koristi za opisivanje poštovanja prema Bogu u stihu 17. Oni koji su zaista slobodni ne zavise ni o kakvom ljudskom autoritetu da odredi njihove postupke ili stavove. Pokoravamo se ljudskom autoritetu radi Gospoda (1. Petrova 2:13) i, kao što je Isus činio, vjerujemo našem Ocu da će se brinuti za nas (1. Petrova 2:23).

Jer ako neko podnosi nevolje i nepravedno pati jer želi da sačuva čistu savjest pred Bogom, to je nešto ugodno u Božjim očima. (19. stih)

Bitno je zapamtiti da su mnogi Petrovi hrišćanski čitaoci bili robovi i da su se vrlo vjerovatno suočili s maltretiranjem od strane svojih gospodara. Petar je toga dobro svjestan. Ovdje on priznaje da će im nepravedna patnja donijeti bol i/ili tugu. On to ne naziva dobrom stvari. Ono što on naziva dobrom stvari je namjerno podnošenje te boli i tuge iz svijesti o Bogu. Ili, moglo bi se reći, iz povjerenja i

pokornosti Bogu.

U stihu 23, Petar će nas podsjetiti da je Isus podnio bol i tugu dok je bio nepravedno tretiran. Isus je napravio namjernu odluku da se povjeri onome koji je pravedni sudija: svom Ocu. Dakle, „ugodno“ je Bogu podnijeti tu bol i tugu. To činimo sa sviješću da je naš Bog taj koji će na kraju suditi svim takvim postupcima. On je takođe onaj koji zadovoljava naše najdublje potrebe u datom trenutku.

Jer kakvu hvalu zaslužujete ako podnosite udarce zato što grijешite? Ali ako patite zato što dobro činite, i to strpljivo podnosite, to je Bogu ugodno. A na to ste i pozvani, jer je i Hristos propatio za vas i ostavio vam primjer kako da u svemu idete njegovim stopama. (stihovi 20-21)

Petar pojašnjava da hrišćanin – rob ili neko drugi – ne prima zasluge ili pohvalu za bol koja dolazi kao rezultat nedjela. Drugim riječima, ako je hrišćanski rob pretučen zbog nečega što bi bilo u pobuni protiv Božje volje, to nije pohvalno.

Ovdje moramo biti oprezni. Kako je definisano iz moderne perspektive, samo ropstvo je zlo. I svakako, premlaćivanje roba, čak i zbog nedjela, takođe je zlo. Opet, ovi stihovi ne odobravaju ropstvo ili premlaćivanje robova. Umjesto toga, Petar daje praktične upute hrišćanima koji su i sami robovi i koje mogu premlaćivati njihovi gospodari. Ako je to premlaćivanje rezultat krađe ili pobune, na primjer, hrišćanski rob ne bi trebao misliti da pati na isti način na koji je Isus patio (1. Petrova 2:21). Isus nikada nije patio zbog nedjela; patnja zbog grijeha nikada nije „ugodna“ Bogu, čak i ako se ta patnja čini pretjerano oštrom ili nesrazmjernom grijehu.

Patnja zbog činjenja onoga što je ispravno, međutim, pohvalna je pred Bogom. Svi hrišćani su pozvani da podnose patnju čineći dobro. Uostalom, mi smo Isusovi sledbenici, i to je ono što je Isus činio.

Još važnije, Isus je podnio bol i tugu čineći dobro za nas. Patio je za nas, primajući batine od rimskih stražara, bio je razapet na krstu i nosio je naš grijeh u tom činu ljubavi. Petar kaže da su Isusova djela

namijenjena da budu primjer koji trebamo slijediti. Dio naše svrhe kao hrišćana je podnošenje boli i tuge, čineći dobro, radi Gospoda (1. Petrova 2:13). Međutim, to ne uključuje patnju prirodnih posljedica naših vlastitih grešnih izbora (1. Petrova 2:20).

Slijeđenje Isusovih stopa često dovodi do patnje zbog činjenja onoga što je ispravno. Kada se to dogodi, to ukazuje na to da naši životi idu u pravom smjeru, a ne da smo pogriješili ili da nas je Bog napustio.

On nikakav grijeh nije počinio, niti se prevara našla u njegovim ustima. Kada su ga vrijeđali, nije uzvraćao uvredom. Kada je patio, nije pretio, nego se prepustio onome koji pravedno sudi. (stihovi 22-23)

Petar tvrdi da je Isusova patnja tokom njegovog zemaljskog života bila nepravedna. Patio je jer je činio ono što je ispravno. To jest, podnio je bol i tugu svojih iskušenja dragovoljno, iz pokornosti svom Ocu i za nas. Međutim, to nikada nije bio rezultat bilo kakvog njegovog nedjela. Petar citira proročanstvo iz Isaije 53:9 koje ukazuje na ponašanje Mesije. Isusova nevinost od grijeha uključivala je i to da nikada nije koristio prevaru ni na koji način.

Ovaj stih se nadovezuje na 1. Petrovu 2:18-21. Tamo Petar tvrdi da su hrišćani pozvani slijediti Isusov primjer. Trebamo hodati njegovim stopama, a ti koraci mogu uzrokovati patnju dok budemo činili dobro. Trebali bismo to očekivati i ne gledati na svaku patnju kao znak našeg neuspjeha ili napuštenosti od Boga (Jovan 17:14-19). U stvari, bićemo pohvaljeni što istrajavamo pod takvom patnjom (1. Petrova 2:20).

Isus je podnio ekstremnu patnju dok je bio potpuno nevin. On nam služi kao primjer kako živjeti kao hrišćani kada smo zlostavljani iako smo nevini. Ovaj stih objašnjava kako je nevini Hrist reagovao kada je bio žrtva. Bio je podrugljivo vrijeđan. Naš ljudski instinkt je da uzvratimo uvredama. Isus je odbio uzvratiti na ljutite uvrede jevrejskih vjerskih vođa, rimskih stražara ili onih koji su ga provocirali dok je bio na krstu.

Štaviše, kada je fizički napadnut, pretučen, mučen i razapet, odbio je čak i prijetiti onima koji su ga povrijedili. Isus se, naravno, ne bi morao oslanjati na blefove ili prazne prijetnje. Nakon što je Petar odsjekao uho slugi prvosveštenika u glupom pokušaju da odbrani Isusa od hapšenja, Isus mu je rekao: „Zar misliš da ne bih mogao da zamolim Oca da mi sad pošalje više od dvanaest legionara anđela?“ (Matej 26:53)

Umjesto toga, Isus je pokazao veliku samokontrolu. Odupro se svakom porivu da uzvрати, uvrijedi ili čak ispravno opiše nadolazeći Božji sud. Kako je to učinio? Nije to bila samo samokontrola. Isus je u tom trenutku donio odluku da se povjeri Bogu, svom Ocu, koji će da bude savršeni sudija u savršeno vrijeme. Vjerovao je da će ga Njegov Otac opravdati, da će sprovesti pravdu i da će obezbijediti sve što je potrebno. Dakle, Isus je bio slobodan da ispuni svoju svrhu umjesto da sam sebi osigura pravdu.

Koji je sam ponio grijehe naše u tijelu svom na drvo, da bismo prekinuli s grijesima i živjeli za pravednost. „Njegovim se ranama iscijeliste.“ (24. stih)

Da Isus nije dragovoljno podnio nepravednu patnju, ostali bismo izgubljeni u svom grijehu. Umjesto toga, Isus je podnio, ili „nosio“, naš grijeh na krstu. On je zapravo umro kako bi platio otkup za naša grešna djela. Postao je naša zamjena, umirući smrću koju smo mi zaslužili. Bog, onaj koji pravedno sudi, prenio je naš grijeh na Hrista u tom trenutku, dopustivši da prokletstvo padne na Njegovog Sina koji se založio kao Posrednik za naš grijeh. On je podnio patnju kako bismo mi mogli umrijeti grijehu. U tom djelu, Božjom milošću i kroz našu vjeru u Hrista, oslobođeni smo. Vjernici su oslobođeni cijene vlastitog grijeha i moći grijeha da otruje naše izbore. Sada, zahvaljujući Isusovoj patnji, hrišćani mogu živjeti pravedno. Ne moramo griješiti; slobodni smo donositi ispravne odluke koje ugađaju i poštuju našeg Boga (1. Korinćanima 10:13).

Stih završava citatom Isaije 53:5, što je duboka igra riječi. Kao hrišćani, iscijeljeni smo od kazne i moći našeg grijeha Hristovim

ranama, njegovom smrću umjesto nas, njegovom patnjom za naše dobro. Isusove rane – patnja – su sredstvo kojim hrišćani bivaju iscijeljeni – to je sredstvo koje omogućava oprost naših grijeha. Ova referenca se ne odnosi na fizička stanja, već na našu duhovnu sudbinu.

Jer ste bili poput zalutalih ovaca, ali sada ste se vratili pastiru i nadgledniku svojih duša. (25. stih)

U ovom stihu, Petar se ponovo poziva na Isaiju 53 kako bi istaknuo da mi nismo tražili da budemo iscijeljeni. Umjesto toga, udaljavali smo se od Boga poput zalutalih ovaca. Kao što Pavle piše u Rimljanima 5:10, još uvijek smo bili Božji neprijatelji kada je Hrist umro za nas.

Sada su se, međutim, oni koji vjeruju u Hrista obratili. Nevini Pastir je podnio nepravednu patnju, bez odmazde, kako bi nam omogućio da se vratimo Bogu. Onaj koji je umro na krstu za nas sada nadgleda naše duše. Hrišćani ga sada priznaju kao našeg vođu i Gospoda. Sigurni smo kao članovi njegovog stada.

3. Praktična uputstva za hrišćanski život

Tako i vi, žene, budite pokorne svojim muževima, da biste one koji nisu poslušni Božjoj riječi pridobile bez riječi svojim ponašanjem, kad vide vaše čisto ponašanje i duboko poštovanje. (1. Petrova 3:1-2)

Ovaj odlomak nastavlja Petrove upute, koje su započele u 2. poglavlju. On piše hrišćanima koji su pod progonom – ljudima slobodnim u Hristu – o tome kako bismo trebali reagovati na ljudske autoritete u našim životima. To uključuje čak i one koji su nepravedni. Umjesto pobune, on je jasno stavio do znanja da je Božja volja da se pokoravamo svakom ljudskom autoritetu radi Boga.

Zašto? Prije svega, ovo otkriva naše povjerenje u moć, ljubav i Božju kontrolu. To pokazuje promjenu koju je Hrist učinio u nama kada odbijamo odgovoriti na ljudski autoritet na prirodan način svijeta. Naša voljna i radosna pokornost radi Gospoda, čak i dok patimo, upućuje svijet na Hrista, naš primjer.

Do sada je Petar upućivao hrišćane da se pokoravaju caru, kraljevima i upraviteljima. U to vrijeme, svi ovi vladini uredi aktivno su progonili vjernike. Rekao je hrišćanskim robovima da se pokoravaju svojim gospodarima; ovi ljudi su često bili oštri i nepravedni. To podrazumijeva pokornost i političkom i ekonomskom vođstvu. Sada Petar nastavlja uključujući lično vođstvo, rekavši da hrišćanske supruge trebaju biti podložne svojim muževima. Ovo je primjenljivo čak i ako su ti muževi nevjernici ili ne „pokoravaju riječi“.

Zašto? Petar piše da ženino „čisto ponašanje“ ima potencijal da ga dovede do vjere u Hrista. Čak i bez njenog usmenog objašnjenja, on može primijetiti njen jedinstven odgovor na autoritet. Kod hrišćanki, ovaj odgovor treba biti drugačiji ili od njenog ranijeg ponašanja ili od ponašanja drugih žena u društvu. Kao rezultat toga, muž se može uvjeriti da je Hrist odgovoran za tu promjenu.

Treba shvatiti da „pokornost“ nije isto što i „poslušnost“ u ovim slučajevima. Prvi prioritet hrišćanina je pokoravati se Bogu prije svih ljudskih autoriteta. Petar je djelovao protiv direktnih naredbi jevrejskih vjerskih vođa kada su mu naredili da ne propovijeda o Isusu (Djela 5:17-29). Slično tome, svi vjernici trebaju odbiti pokoravanje uputama koje se protive Božjoj objavljenoj volji za nas. U Petrovo vrijeme, ovo je moglo uključivati muževe koji su zahtijevali od svojih žena da obožavaju idola ili drugog lažnog boga. „Pokornost“ se sastoji u prihvatanju posljedica te neposlušnosti, barem što se tiče ljudskih vlasti.

Petrov savjet ženama koje žele da njihovi muževi vjeruju u Hrista je sledeći: ne pokušavajte ga nagovoriti na vašu vjeru. Ne molite ga da vjeruje. I ne insistirajte da se, budući da ste slobodne u Hristu, ne morate pokoriti njegovom autoritetu. Umjesto toga, pokažite mu razliku koju je Hrist napravio u vama. Dozvolite mu da vidi razliku između vas i svijeta. Neka vidi čistotu vašeg života: vašu potpunu odanost Hristu. Neka vidi vaše poštovanje prema Bogu. A onda neka vidi da te stvari doprinose vašoj pokornosti vašem mužu.

Šira slika koju Petar daje je da Hrist čini ljude boljim građanima, boljim radnicima i boljim supružnicima. Vjernici bi trebali biti oni koji podnose nepravedan tretman, s radosnim povjerenjem u svoju budućnost i svog Boga. Taj stav je privlačan.

I neka vaš ukras ne bude u spoljašnjosti – u pletenju kose i ukrašavanju zlatom ili u haljinama – nego neka to bude osoba skrivenog srca odjevena u neraspadljivo ruho mirnog i blagog duha, koji je dragocjen u Božjim očima. (stihovi 3-4)

Prva ključna stvar koju treba razumjeti je da ovo nije stroga zabrana da žene pletu kosu, nose neki nakit¹ ili skuplju odjeću! Petrov

¹ Treba napomenuti da većina stvari koje doživljavamo kao „nakit“ ima pagansko porijeklo ili je povezano sa okultizmom. Neke stvari se i danas otvoreno dovode u vezi sa magijom, gatanjem, astrologijom, amajlijama koje navodno pružaju zaštitu nosiocu, a tu svakako treba ubrojati i one pseudo hrišćanske: krstove, brojanice, burme i drugo.

uput je da hrišćanske supruge ne bi trebale tražiti svoj „ukras“, „ljepotu“ ili identitet u ovim vanjskim modnim izborima. Tada su, kao i danas, žene osjećale društveni pritisak u vezi s modom i ljepotom. Mnoge žene su osjećale teret da žive prema standardima ljepote svoje kulture. Nažalost, to ponekad uključuje osjećaj da se supruga treba takmičiti za pažnju i naklonost svog muža. Kao i sada, ovo je zahtijevalo vrijeme, energiju i novac.

S druge strane, uticajni grčki i rimski pisci poput Seneke, Plutarha, Tacita i drugih upućivali su žene da budu skromne i dostojanstvene. Iako nisu pozivali žene da budu neuredne ili grube, prepoznali su da prava vrijednost žene nije u njenom izgledu. Petrov uput od Boga blizak je toj ideji, podstičući žene da dijelom shvate da njihove muževe neće pridobiti za Hrista njihovim naporima da se uljepšaju izvana.

Na šta bi se hrišćanske supruge trebale usredotočiti. Božja volja za njih je da se „ukrašavaju“ ili „uljepšavaju“ iznutra prema van. Trebale bi dopustiti da se „skrivena osoba srca“ vidljivo pojavi u njihovom životu. To unutrašnje ja treba biti okarakterisano ljepotom blagog i tihog duha. To je ljepota koja neće izbljedjeti s godinama, ljepota koja je od velike vrijednosti Bogu.

U kontekstu ovog poglavlja, njegovanje te unutarnje ljepote blagog i tihog duha – i dopuštanje mužu da to vidi u njoj – jedan je od načina na koji će hrišćanka „osvojiti“ njega za vjeru u Hrista.

Jer su se tako nekada ukrašavale i svete žene koje su se uzdale u Boga, pokoravajući se svojim muževima. (5. stih)

Petar sada traži od ovih žena da slijede primjer drugih svetih žena, žena koje su se takođe nadale u Boga. Te žene su se ukasile ljepotom, dijelom, pokoravajući se svojim muževima.

Ključno je vidjeti da Petar ne kaže svim ženama da slušaju, ili čak pokoravaju se, svim muškarcima. Niti da se bilo koja žena treba pokoravati muževima drugih žena, već samo svojem. Nadalje, kao što je objašnjeno u stihovima 2 i 3, „pokornost“ i „poslušnost“ su dvije različite stvari. To znači da hrišćanska supruga može neposlušati

grešne upute svog muža, ali to činiti na pokoran način. Takođe, Petar ne sugerije da se od nevjerujućih žena treba nužno očekivati da žive na ovaj način; on opisuje način života „svetih“ žena koje se uzdaju u Boga kroz vjeru u Hrista.

Tako je i Sara bila poslušna Abramom i nazivala ga „gospodarem.“ A vi ste njene kćeri ako činite dobro i ne bojite se nikakvog zastrašivanja. (6. stih)

Petar navodi primjer Abramove žene Sare. Jevrejski čitaoci su odrasli učeći o Abramom i Sari. Veliki dio izraelske istorije bio je kako su vjerovali Bogu da će ih voditi kroz stranu zemlju, u novi dom i da će im dati djecu kako bi započeli naciju Izrael. Ti čitaoci bi se takođe sjetili da je Sara bila poznata po svojoj velikoj ljepoti. I da Abram nije bio baš uzoran muž. U stvari, Abram se bojao da će ga ubiti ljudi koji su željeli Saru za sebe. Dakle, dopustio je tim ljudima da vjeruju da on i Sara nisu vjenčani i da je odvedu kući! Dvaput!

Petar insistira na tome da je Sara poslušala Abrama i nazvala ga „gospodarem“ jer je imala povjerenja u Boga, a ne u Abrama. Žene koje naprave isti izbor i odbiju se prepustiti strahu o tome da li su zbrinute, ili o ličnoj vrijednosti, ili o tome šta smatraju da zaslužuju, postaće Sarina djeca tako što će biti poput nje.

Zapazite da je Sara, a ne Abram, ta koju Petar u ovom odlomku smatra časnom. Oni koji slijede njen primjer takođe primaju čast, postižu neprolaznu ljepotu i uspijevaju ugoditi Bogu.

Tako i vi, muževi, živite sa svojim ženama u skladu sa onim što ste naučili, poštujući ih kao slabije posude, jer su i one s vama nasljednice nezasluživog dara života, inače će vaše molitve naići na prepreku. (7. stih)

Srž ovog stiha je da muškarci trebaju poštovati i cijeniti svoje žene. Treba napomenuti da bi ovo bila radikalna ideja u Petrovo doba. Posebno u poređenju sa modernim društvom, žene ovog perioda bile su potlačene, omalovažavane i često loše tretirane. Različite verzije žena koje se pokoravaju svojim muževima bile su uobičajene. Hrišćanski naglasak na „pokornosti“ Bogu prije muža je jedinstven

sam po sebi. Međutim, učenje da muškarci trebaju poštovati svoje žene, kao jednake, sunaslednice Božje blagodati kroz vjeru u Hrista, bilo je revolucionarno.

Naglašavajući ozbiljnost ove tačke, Petar ukazuje na posledicu. Hrišćanski muževi koji odbijaju poštovati svoje žene vidjeće da su im molitve ometene. Ili Bog neće u potpunosti primiti te molitve ili će mužu biti teško moliti se. Svaki muž koji je nasilan, ne poštuje ili na drugi način omalovažava svoju ženu prkosi Božjoj volji. Mora se pokajati i promijeniti svoje ponašanje prije nego što se ta linija komunikacije s Bogom u potpunosti ponovo otvori.

Konkretno, muškarcima je naloženo da iskazuju poštovanje svojim ženama „kao slabijoj posudi“. Muževi trebaju poštovati svoje žene kao što bi poštovali ili brinuli o nečemu krhkiem od sebe. Poenta je isključivo u tome kako muževi trebaju postupati sa svojim ženama: kao zaštitnici.

Konačno, muževima je rečeno da žive sa svojim ženama u skladu sa onim što znaju. To može značiti sa rastućim razumijevanjem ko su njihove žene. Ili može značiti sa znanjem da im je Bog dao odgovornost da iskazuju poštovanje svojim ženama. U oba slučaja, odgovornost muža je ista.

Na kraju, budite svi složnih misli, saosjećajni, puni bratske ljubavi, nježno samilosni, ponizni, ne vraćajte zlo za zlo niti uvredu za uvredu, već, naprotiv, blagosiljajte, jer ste na to pozvani, da biste naslijedili blagoslov. (stihovi 8-9)

Svaki hrišćanski vjernik pozvan je da se pokorava ovim uputima dok živimo u odnosu jedni s drugima. Svaki uput zahtijeva određeni nivo međusobne podložnosti i/ili nesebičnosti prema drugim hrišćanima.

Prvo, trebamo biti „složni“ ili istomišljenici. Bog želi da zajednica hrišćana bude ujedinjena oko jednog načina razmišljanja: Božjeg i Isusovog puta.

Zatim, hrišćani trebaju biti saosjećajni. Trebali bismo biti emocionalno dirnuti i iskreno zainteresovani za osjećaje drugih vjernika.

Zatim, Petar nas upućuje da volimo, kao što braća vole jedni druge. Drugim riječima, „porodična“ vrsta ljubavi. Naravno, braća i sestre se ne vole uvijek. Ali, uglavnom, oni su predani jedni drugima više nego onima izvan porodice. Hrišćani trebaju nositi tu predanost prema drugim hrišćanima.

Zatim, trebamo biti samilosni ili dobrog srca. Ovo je slično saosjećanju, ali podrazumijeva da smo spremni pokazati jedni drugima ljubaznost, sa željom za dobrobit druge osobe.

Konačno, hrišćani trebaju biti ponizni u duhu ili imati „ponizan um“. Trebali bismo biti spremni da sebe stavimo po strani. Trebali bismo druge staviti u fokus naše pažnje. Hrišćani trebaju uzdizati jedni druge, nestajati u svojim naporima da se međusobno podržavamo.

Za hrišćane, osveta nikada nije prava opcija. Petar ponavlja Isusovo učenje, kao i Pavlovo, jasno dajući do znanja da oni u Hristu – oni koji su odvojeni za novu svrhu – ne smiju se „svetiti“. Petar piše vjernicima koji su vjerovatno doživljavali i fizičke povrede i „pogrde“ (ili uvrede) zbog svoje vjere u Hrista. Put svijeta i naš normalni ljudski impuls je da uzvratimo istim bolnim tretmanom koji primamo. Petar nas upućuje da potpuno odbacimo taj instinkt.

Umjesto da uzvraćamo na zlo zlom ili uvredom na uvredu, Petar govori onima u Hristu da „blagosiljaju“ ili daju blagoslov. Blagoslov je pozitivna izjava. Za hrišćanina, to je zahtjev da Bog pomogne drugoj osobi da na neki način uspije, da iskusi Božju naklonost. Zašto bismo ikada učinili tako nešto za nekoga ko nas je povrijedio ili uvrijedio? Petar je odgovorio na to pitanje u 1. Petrovoj 2:21-25. Odgovaramo blagoslovom kada nam se nanese zlo, jer je to Isus učinio za nas, i on je onaj kojeg slijedimo. Hodamo njegovim stopama.

Petar ovdje dodaje dvije ideje. Prvo, kao hrišćani, pozvani smo na ovo djelo davanja blagoslova u zamjenu za zlo i uvrede. To je dio naše svrhe kao Božjeg odvojenog naroda na zemlji. Ovo je moćno oruđe za društvene promjene, jer samo oprostjenje može prekinuti ciklus odmazde.

Drugo, i misterioznije, dok dajemo blagoslove za uvrede i zlo, dobićemo ili „naslijediti“ blagoslov za sebe. Ovaj blagoslov može značiti vječni život koji nam je već obećan u Hristu ili, vjerovatnije, ovaj blagoslov ukazuje na dodatne nagrade od Boga u ovom životu.

„Jer ko bi volio da živi i da vidi dobre dane, neka zadržava svoj jezik od zla i svoje usne da ne govore prevare, neka se kloni zla i dobro čini, neka traži mir i teži za njim. Jer Gospodnje oči gledaju pravednike i njegove uši slušaju njihove usrdne molitve, a Gospodnje lice je protiv onih koji zlo čine.“ (stihovi 10-12)

U stihovima od 10 do 12, Petar dodatno potkrepljuje svoj argument pozivajući se na Psalam 34:12-16. Te riječi i dalje vrijede. Oni koji žele voljeti život i vidjeti dobre dane trebali bi donijeti neke vrlo specifične odluke o tome kako danas žive. Da li Petar kaže da ako živimo onako kako će on opisati, voljećemo svoje živote i vidjeti dobre dane s ove strane neba? Ili on ukazuje samo na obećanje „dobrih dana“ u budućem životu? Vjerovatno je oboje istinito do određene mjere.

Pišući u Psalmima, David je iznio mudru izjavu: opšti princip. Njegova tvrdnja je bila da donošenje ovih posebnih izbora obično vodi do više i boljih dana u ovom životu. Petar potvrđuje Davidovu izjavu, u kontekstu vlastitog toka misli. Hrišćani koji žive na ovaj način će maksimalno iskoristiti ovaj život i primiti nagradu u budućem životu.

Dakle, koje izbore možemo donijeti, a koji će dovesti do takvih dobrih dana? Sve se svodi na ono što mi kao hrišćani odbijamo učiniti i na čemu insistiramo. Prvo, odbijamo sebi dozvoliti da govorimo zlo ili da budemo obmanuti svojim riječima. Petar vjerovatno misli na ovo u kontekstu osvete onima koji govore zlo i lažu protiv nas. Bog poziva hrišćane da te opcije uklone sa stola. Moramo odbiti koristiti svoje riječi da bismo nanijeli štetu, bez obzira koliko je veliko iskušenje.

Petar nastavlja govoriti da bismo se umjesto toga trebali okrenuti od zla i činiti dobro. Ovo „okretanje“ vjerovatno ima dva aspekta. U

mjeri u kojoj smo u mogućnosti, udaljavamo se od boli koja nam je nanesena. Međutim, još više se okrećemo od našeg prirodnog odgovora da činimo zlo drugima zauzvrat.

Ali ne možemo se jednostavno „okrenuti“ bilo gdje. Moramo se okrenuti „prema“ nečemu. Božji odvojeni narod pozvan je da se okrene činjenju dobra. Za nas, kada se suočimo sa zlom, Bog želi da naš odgovor bude: „Šta dobro mogu učiniti?“ Preciznije, trebamo se pitati: „Gdje je mir?“ Ili: „Kako mogu pomoći u stvaranju mira?“

Obratite pažnju na riječ „težiti“. Pronalaženje mira, stvaranje mira, neće uvijek biti lako. Često će zahtijevati traženje i jurnjavu. Eskalacija sukoba, slijed osvete, uvijek je lakši, prirodniji ljudski put. Okretanje od zla ka činjenju dobra i stvaranju mira uvijek će biti teži izbor. Ali to je ono što je Božji narod pozvan činiti, i to je put do ljubavi prema životu i viđenju dobrih dana. Ovo se odnosi i na braću i na strance koji žele da nas povrijede.

Konačno, Petar potvrđuje Davidovu izjavu da Bog sve ovo vidi. On posmatra. On obraća pažnju. On zna i brine se za one koji su odvojeni za Njegove svrhe. Konkretno, Bog obraća pažnju na pravednike. Petar je već jasno dao do znanja da je Isus, savršeno pravedan, platio otkup za naše grijehе kada je umro na krstu (1. Petrova 2:22-24). Pavle dodaje da su oni koji vjeruju u Hrista učinjeni pravednima onim što je On učinio za nas (Rimljanima 3:21-25).

Dakle, Bog obraća pažnju na sve hrišćane, na sve koji su Njegov narod u Hristu. Njegove uši su otvorene za naše molitve. Spreman je i voljan da nas čuje dok odbacujemo mogućnost da uzvratimo zlo zlom i umjesto toga biramo činiti dobro. Trebamo tražiti mir. Ali Bog također primjećuje one koji čine zlo. Davidove i Petrove riječi naminjene su kao utjeha: Bog jednostavno ne ignoriše štetne postupke onih koji nanose patnju Njegovom narodu. Njegovo lice je protiv zlih. Pravda će doći (Rimljanima 12:19).

Ko će vam nauditi ako revno činite ono što je dobro? (13. stih)

Ovdje Petar postavlja ono što se čini čudnim pitanjem: Ko će vam nauditi ako ste revni ili željni činiti dobro? Pitanje se može

pročitati na dva načina. Prvo, oni koji su željni činiti dobro, čak i onima koji ih povrijede, mnogo su manje skloni zlostavljanju. Svakako, u većini vremena i mjesta to je istina. Činjenje dobra drugima rijetko inspiriše njihovu želju za osvetom.

Ali, kao što će Petar reći u sledećem stihu, hrišćani i dalje mogu patiti čak i kada su željni činiti dobro. Ponekad možemo patiti jer činimo dobro u ime Isusovo. Ono što ovo pitanje najvjerovatnije znači jeste da hrišćani – obraćeni, odvojeni ljudi, koje je Bog pozvao za vječnost – ne mogu biti istinski povrijeđeni ni od koga. Drugim riječima, hrišćani mogu biti povrijeđeni ili čak ubijeni zbog Hrista u ovom životu, ali niko nam ne može uzeti ništa što je zaista važno. Sve to je sigurno u rukama našeg Oca zauvijek.

Ali ako i pretrpite zbog pravednosti, srećni ste. Međutim, ne bojte se onoga čega se oni boje i ne uznemiravajte se. (14. stih)

Hrišćani mogu itekako patiti radi pravednosti. Hrišćani koji čine dobra djela u ime Isusovo mogu, zapravo, biti oštećeni upravo iz tog razloga. Petar piše grupi hrišćana koji su vjerovatno iskusili intenzivnu patnju za Hrista. Drugi, čitajući Petrove riječi danas, sigurno su patili za vjeru. Sam Petar je bio progonjen i ubijen radi Hrista (Jovan 21:19).

Do sada je Petar u svom pismu nekoliko stvari jasno iznio. Hrišćani imaju sigurnu i obilnu budućnost s Ocem u vječnosti. Hrišćani su pozvani da žive drugačije od svijeta. Trebamo voditi dobar život, sada, radi Isusa. Isus, naš primjer, patio je radi naše koristi, pa se ne bismo trebali iznenaditi što patimo radi njega. U stvari, u ovom stihu Petar piše da patiti na taj način znači biti blagosloven. To je privilegija.

Petar zatim spominje Isaiju 8:12, odlomak o strahu od Boga, a ne od ljudi. Kao hrišćani, pozvani smo da odbijemo svoj prirodni instinkt da se bojimo onih koji bi nas mogli povrijediti zbog naše vjere u Hrista. Rečeno nam je da odbacimo svoju anksioznost. Kako bi vjernici trebali odgovoriti?

Nego svetite Gospoda Boga u vašim srcima. A budite uvijek

spremni da date odgovor svakom čovjeku koji od vas traži obrazloženje nade koja je u vama, ali činite to s blagošću i strahopoštovanjem. (15. stih)

Prvo, trebali bismo odvojiti svoja srca kao mjesto gdje se Gospod Bog poštuje. Petar piše ljudima koji su već vjernici. Njegova publika već razumije da je Bog Gospodar svih. Ipak, on upućuje hrišćane da se pažljivo usredotoče na Boga kao našeg gospodara, živeći kao da je to apsolutno istinito u svim slučajevima, čak i u patnji. Petar nas poziva na potpunu podložnost Bogu.

Kada odvojimo Boga kao Gospoda, to će nas promijeniti. Petar kaže da će oni koji nas posmatraju primijetiti razliku. Ta razlika je nada. Čak i usred naše patnje, naša nada treba biti očigledna. Dakle, Petar nas upućuje da budemo spremni odgovoriti na pitanje koje bi naš život trebao inspirisati: „Kako možete biti tako puni nade u tako teškim okolnostima?“

Petar očekuje da će ljudi postati znatiželjni. Nada i radost se oštro razlikuju od normalnog ljudskog odgovora na patnju. Toliko da će ljudi biti željni da je razumiju. Šta ćemo reći kada pitaju? Moramo biti spremni da se branimo, da argumentujemo vjeru u Boga i Hrista. Moramo odbaciti kulturni pritisak da zadržimo svoja uvjerenja za sebe. Umjesto toga, vjernici bi trebali otvoreno dijeliti dobru vijest o otkupljenju kroz vjeru u Hrista.

Grčka riječ prevedena kao „iznijeti odbranu“ ili „dati odgovor“ je *apologetan*, od korijena riječi *apologia*. Ovaj termin znači opravdanje, ili „odgovor“, ili razlog. Ovo je izvor termina „apologetika“ i „apologeta“, koji se odnose na racionalnu odbranu hrišćanske vjere.

Konačno, važno je kako iznosimo te argumente za Boga i Hrista. Moramo ih predstaviti s blagošću i poštovanjem. Hrišćani nisu pozvani da osuđuju one koji su znatiželjni u vezi s našom nadom. Niti trebamo biti osvetoljubivi ili vrijeđati one koji se ne slažu. Umjesto toga, trebali bismo objašnjavati svoju vjeru bez grubosti ili odbacivanja.

Sačuvajte čistu savjest, kako bi se oni koji s omalovažavanjem

govore o vašem dobrom životu u Hristu postidjeli zbog onoga što govore protiv vas. (16. stih)

U ovom stihu, Petar objašnjava zašto je naš stav blagosti i poštovanja ključan. Prije svega, omogućava nam da zadržimo čistu savjest. To je unutrašnje uvjerenje da nismo učinili ni najmanju štetu govoreći drugima o Bogu i Hristu. Drugo, oni koji su nas nepravedno povrijedili zbog našeg dobrog ponašanja trebali bi se stidjeti zbog toga. Bez ikakvog razloga da nas optuže, postaće svjesni vlastite nepravde što su nas uopšte optužili. Bez toga, barem će drugima biti očigledno da smo napadnuti bez dobrog razloga.

Jer je bolje da stradate zato što činite dobro, ako je to Božja volja, nego zato što činite zlo. (17. stih)

Ovdje Petar otkriva ono što bi za neke od nas mogla biti zapanjujuća ideja: možda je Božja volja da nekad patimo, iako činimo dobro.

Suprotno mnogim lažnim učiteljima, Božja volja za hrišćanski život ne uključuje uvijek bogatstvo, zdravlje i lagodu. Može zahtijevati teškoće i zlostavljanje. Zašto bi Bog ikada želio da se to dogodi? 1. Petrova poslanica, poglavlje 2, objasnila je da je naš primjer, Isus, enormno patio radi nas. Ne bismo se trebali iznenaditi što smo pozvani da patimo na isti način radi njega.

Osim toga, prethodni stihovi (1. Petrova 3:15-16) opisuju scenario u kojem oni koji progone hrišćane mogu biti privučeni našom porukom. Suočavanje s patnjom može ih dovesti do uvjerenja u vlastitu grešnost u uzrokovanju te patnje. Bog može upotrijebiti našu patnju da čak i naše progonitelje dovede do vjere u Hrista. Ili da dokaže drugima da mi, a ne naši mučitelji, slijedimo Božju volju.

Bez obzira na razlog Božje volje, Petar jasno uči da je bolje patiti čineći dobro nego čineći zlo. Hrišćanska patnja radi Hrista donosi blagoslov (1. Petrova 3:14), i nama i svijetu oko nas. Međutim, patiti zbog nedjela znači da je bijeda samo posljedica našeg vlastitog grijeha. Kao vjernicima, ovo je posebno gnusno, jer može naštetiti Hristovom ugledu u svijetu.

Pa i Hristos jednom zauvijek postrada za grijeh, pravednik za nepravednike, da bi vas doveo k Bogu, on koji je ubijen u tijelu, ali je oživljen Duhom, kojim je išao i propovijedao duhovima u tamnici, koji su bili neposlušni, kad je Bog strpljivo čekao u Nojevim danima, dok se gradila barka, u kojoj se svega nekoliko ljudi, to jest osam duša, spaslo od vode. (stihovi 18-20)

Hrist je patio, što je prilično blago rečeno u kontekstu rimskog raspeća. Zatim, njegova patnja je bila za grijeh – ne njegov vlastiti, već naš. I, što je važno, Hrist je patio i umro samo jednom. Isus je bio žrtva za grijeh, ali, za razliku od stalne životinjske žrtve za grijeh u Starom savezu, Isus je bio posljednja žrtva za grijeh. Bogu nije bila potrebno više krvi, više smrti.

Zatim Petar otkriva da je Isusova žrtvena smrt bila posrednička – pravednik (Hrist) umro je za nepravedne (nas). Zašto je to učinio? Da nas dovede Bogu. Bez Isusove posredničke smrti za naše grijeh na krstu, ne bismo mogli doći Bogu. Zbog toga su svi koji vjeruju u Hrista dovedeni njegovom Ocu. Kakav je bio rezultat? Fizička smrt, ali ne trajna smrt.

Nakon njegovog raspeća, Isus je „oživljen Duhom“. Biblijski stručnjaci nude više objašnjenja za to šta bi ova fraza mogla značiti, posebno u svjetlu sledećih stihova. Najočitije objašnjenje je da je Isus uskrsnuo iz mrtvih Duhom Božjim, nešto što se jasno uči u ostatku Svetog pisma. Podsjetimo se da je prilikom stvaranja čovjek „postao duša živa“ (živo biće) tek nakon što je Bog udahnuo dah ili duh života u njega (Postanje 2:7). To znači da je duhovna komponenta ključna za život.

Ovaj pasus stvara pogrešne koncepcije kod onih hrišćana koji vjeruju u besmrtnost duše. Njihovo tumačenje je da dok je Isus bio fizički mrtav, njegov vlastiti lični duh – on sam u duhovnom obliku – nekako oživljen prije njegovog fizičkog uskrsnuća kako bi ostvario ono što je opisano u ovom pasusu. Ovo sugerise da je Isus, u duhovnom obliku, bio živ i propovijedao „duhovima u tamnici“ prije nego što se vratio u fizički život. To može značiti bilo šta, od onih koji su

umrli prije Hristove službe, do palih anđela i mnoštvo drugih opcija. Ti „duhovi u tamnici“ nisu poslušali kada je Bog strpljivo čekao. U Nojevo vrijeme tokom izgradnje arke, Bog je čekao prije nego što je spasio Noja i njegovu porodicu od potopa. Dva najpopularnija stava su da je Isusov duh propovijedao, preko Noja, onima koji su živjeli u neposlušnosti tokom tog vremena. Drugi je da je Isus otišao i objavio svoju pobjedu nad smrću palim anđelima, sada zatvorenima, koji nisu poslušali Boga tokom tog vremena.

Još jedno uporno gledište, manje biblijski potkrijepljeno, jeste da je Isus putovao u duhovnom obliku nakon svoje smrti i prije uskrsnuća kako bi nešto objavio onima u Hadu ili paklu koji su umrli prije ili tokom potopa. Sva ova gledišta postavljaju mnoga pitanja, od kojih ni na jedno nije lako odgovoriti.

Zašto se uopšte bavimo ovim gledištima? Cilj je pokazati kako jedna štetna i antibiblijska dogma – u ovom slučaju vjerovanje u besmrtnost duše – može izazvati zbrku i dovesti do potpuno pogrešnih zaključaka. Ili u najmanju ruku proizvesti nesigurnost šta zapravo biblijski pisac kaže.

Ko su, dakle, „duhovi koji se čuvaju“? Iz konteksta se vidi da je riječ o ljudima pretpotopne generacije koje je Bog svetim Duhom – istim onim kojim je uskrsnuo Isusa – osvjedočavao u to vrijeme, i, pošto se nisu pokajali, čuvaju se za izvršni sud. Kao rezultat odbijanja da se pokaju, od pretpotopne generacije spaseno je svega osam ljudi, što uključuje Noja, njegovu ženu i njegove sinove, Šema, Hama i Jafeta, sa njihovim ženama.

Isus je bio u grobu i sasvim mrtav do svog uskrsenja (Otkrivenje 1:18), baš i kao i svako ko umre (Propovjednik 9:5, 6, 10; 12:7; Jov 34:14-15; Psalam 146:4). Ali Otac je zauvijek učinio Isusa pobjednikom.

Zapazite, baš kao što je Isus učinio (Matej 24:37), Petar izjavljuje da je Noje bio historijska ličnost i da je Nojev potop bio historijski događaj. Od suštinske važnosti za našu vjeru je vjerovanje da su događaji opisani u knjizi Postanja doslovni, počevši od Stvaranja i dalje

u sažetku opšte istorije čovječanstva do Potopa, te kasnije Vavilonske kule i raseljavanja naroda.

Ono što je time bilo predloženo i vas sada spasava, naime, krštenje (koje nije uklanjanje tjelesne nečistoće, nego molba upućena Bogu za čistu savjest), kroz uskrsenje Isusa Hrista; koji je otišao na Nebo, i On je Bogu zdesna, i pokoreni su mu anđeli i vlasti i sile. (stihovi 21-22)

Petar ovdje očigledno povezuje spasenje Noja i njegove porodice od poplavnih voda sa hrišćanskim krštenjem. Međutim, čin krštenja je izraz vjere i poslušnosti, a ne sredstvo spasenja (vidi: Kološanima 2:12; Galatima 3:27; Rimljanima 6:3-5). Da li Petar protivrjeći toj ideji kada piše da nas krštenje sada spašava?

Jasno je, na osnovu svojih drugih spisa, da Petar ne sugerise da je mehanički čin krštenja ono što osobu spašava za vječnost. Umjesto toga, uzimajući stih u cjelini, čini se da kaže da nas uskrsnuće Isusa Hrista iz mrtvih spašava. Upravo hrišćani javno izražavaju svoju vjeru u ovo uskrsnuće kada se krste. To je potkrijepljeno Petrovim uključivanjem fraze „ono što je time bilo predloženo“, što sugerise paralelnu, a ne identičnu svrhu.

Krštenje je svakako odgovor ili čin poslušnosti na Božju otkrivenu volju i plan sa nama kroz Isusa Hrista. U tom smislu, postoji jasna paralela sa vodom Potopa i vodom krštenja.

U svakom slučaju, ovo krštenje vodom ne znači očistiti osobu tjelesno. Radi se o traženju od Boga dobre savjesti ili o identifikovanju s Bogom s dobrom savješću. U 1. Petrovoj 3:16, Petar je napisao da hrišćani trebaju živjeti u svijetu s dobrom savješću kako niko ne bi imao valjan razlog da nas optuži da činimo nešto loše. Čin javnog krštenja bio je dio uspostavljanja te dobre savjesti s Bogom i pred svijetom koji nas posmatra.

I, opet, kao što kaže poslednja fraza 21. stiha, sve je to omogućeno Isusovim uskrsnućem iz mrtvih koje otkriva Božju moć da podari vječni život.

Petar nastavlja opisujući gdje se Isus sada nalazi. Petar je bio

tamo onog dana kada se Isus uznio na nebo. Svojim očima je vidio Spasitelja kako se uzdiže na nebo. Sada Petar otkriva gdje je Isus otišao i šta radi.

Isus je danas na nebu na mjestu najveće časti s desne strane Boga. Fraza „zdesna Bogu“ jednostavno označava nekog ko ima autoritet odmah do Božjeg, a svakako i jedinstveni položaj u cijelom univerzumu. Hrist se ponovno ujedinio sa svojim Ocem i za sada ostaje tamo u službi velikog antitipskog Prvosveštenika, baš kako objašnjava Poslanica Jevrejima. Bog je Isusu dao položaj najvećeg izvršnog autoriteta u svemiru. On vlada nad anđelima, vlastima i silama, uključujući i ljudske i natprirodne sile. U stvari, Isus vlada nad cijelim stvorenjem (Kološanima 1:15-20).

Ovdje Petar možda uspostavlja vezu s ranijim odlomcima u svom pismu, gdje je hrišćanima rečeno da budu podložni svakom ljudskom autoritetu. To možemo učiniti znajući da, na kraju, Hrist ima vlast nad svima.

4. Ugledanje na Hrista

Dakle, budući da je Hristos stradao u tijelu za nas, i vi se naoružajte tim istim stavom, jer ko strada u tijelu prekinuo je s grijesima, da preostalo vrijeme u tijelu ne živi po ljudskim željama nego po Božjoj volji. (1. Petrova 4:1-2)

Kao što je Petar naglasio kroz cijelu ovu poslanicu, hrišćani bi trebali očekivati da će iskusiti patnju u ovom životu. Mi slijedimo Hrista, a on je enormno patio. U stvari, to je bio dio njegove svrhe, dio njegove misije na zemlji (Isaije 53). Ako ga slijedimo i nastavimo njegovu misiju, trebali bismo očekivati i teškoće.

Petar piše da se hrišćani trebaju naoružati istim stavom prema patnji koji je Isus nosio. A kakav je bio njegov stav? Razumio je da je patnja ugrađena u njegovu svrhu ovdje na zemlji, pa ju je i očekivao. Kao rezultat toga, nije se iznenadio kada su došle teškoće i nije bježao od njih. Kao hrišćani, ako nismo spremni patiti za Hrista, i kao što je Hrist učinio, bićemo iznenađeni kada dođu teška vremena. Možemo se osjećati izdano. Možemo biti u iskušenju da pobjegnemo od svrhe na koju nas je Bog pozvao. Nećemo biti naoružani stavom sličnim Hristu (Jovan 16:1-4).

Spominjanje „prestanka grijeha“ može dovesti do određene zabune. Petrova ideja ovdje izgleda da je da hodaње putem patnje slične Hristu sprječava slijeđenje suprotnog puta, koji vodi kroz prepuštanje grijehu. Nije da su hrišćani koji pate, ili koji su spremni patiti za Hrista, postali bezgrešni i savršeni. Nismo. I dalje ćemo donositi pogrešne odluke. Ali smo svakako usmjerili svoj život dalje od udobnosti, izbjegavanja odgovornosti i zadovoljstava grijeha i prema spremnosti da se osjećamo neugodno, da iskusimo teške stvari, radi Isusa. Ono što se promijenilo jeste smjer života za hrišćane koji su fizički patili za Hrista.

Takođe je istina, kao što je Pavle napisao u Rimljanima 6:8-11,

da su oni koji su se pouzdali u Hrista za spasenje umrli s njim grijehu, u duhovnom smislu, i uskrsnuli su u novi život u kojem smo oslobođeni od moći grijeha nad nama.

To je i pitanje našeg razloga zašto ujutro ustajemo iz kreveta. Šta nas pokreće? Hrišćani koji su spremni podnijeti borbe za Hrista motivisani su da čine Božju volju, čak i ako to boli. U suprotnom, potrošili bismo svoje živote jureći ispunjenje naših „ljudskih strasti“; živjeli bismo da pronađemo zadovoljstvo, materijalne posjede i/ili status i značaj u očima drugih ljudi (1. Jovanova 2:16).

Jer je dosta što ste u prošlosti vršili volju ljudi iz svijeta kad ste živjeli u besramnosti, u požudama, pijančenju, razuzdanim gozbama, nadmetanjima u pijenju i nedopustivom idolopoklonstvu. Pošto više ne trčite s njima u tu istu kaljugu raskalašnosti, čude se i pogrdno govore o vama. (stihovi 3-4)

Sada Petar piše da su njegovi čitaoci proveli dovoljno vremena, u svojoj predhrišćanskoj prošlosti, radeći ono što je prirodno „nezna-bošcima“. U ovom kontekstu, to se odnosi na ljude iz svijeta, uopšteno na one koji ne slijede pravog Boga, poput pagana. Za Hristove sledbenike, dani života za senzualnost, seksualno zadovoljstvo, pijanstvo, orgije, bančenja i obožavanje lažnih idola su prošli. Ako su ikada vodili takav život, oni koji su predani Hristu trebali bi ga vidjeti kao prošlost i bez mjesta u svojoj budućnosti.

Ponovo primijetite razliku. Ovo nije samo neka lista grijeha koje hrišćani moraju izbjegavati. Ovo je lista zavisnosti koje zapliću one koji žive za udobnost i zadovoljstvo. Oni koji žive za Božju volju, sa spremnošću da iskuse fizičku patnju da bi je ostvarili, usmjeravaju svoj život u drugom smjeru.

Petar piše da hrišćanski izbor, da ne budemo izopačeni, zapravo provocira one koji žive za zadovoljstvo. Nevjernici koji se prepuštaju grešnom načinu života će nas „klevetati“ ili „gomilati zlostavljanje“. Iznenađeni su, čak i uvrijeđeni, što im se ne pridružujemo. Izbor vjernika da ne sudjeluju u divljem, nepromišljenom i pretjeranom načinu hedonističkog života, zabave i bijega od realnosti zapravo ih vrijeda.

Kao i u 3. poglavlju, Petrovi komentari pretpostavljaju da će svijet primijetiti promjenu koju predanost Hristu čini u nama. U 1. Petrovoj 3:1-2, istakao je da nevjerujući muževi mogu biti pridobijeni kada prepoznaju promjenu motivisanu Hristom kod svojih žena. U 1. Petrovoj 3:15, on kaže da će drugi primijetiti i pitati o iznenađujućoj nadi hrišćana koji pate. Ovdje će oni koji žive za grešne užitke primijetiti – s ogorčenjem – da se hrišćani ne pridružuju traženju užitaka.

Bog namjerava da svijet vidi Hrista u nama. To je dio svrhe koju On ima za nas kao svoj sveti, odvojeni narod.

Ali oni će odgovarati onome ko je spreman da sudi živima i mrtvima. (5. stih)

Živjeti za zadovoljstvo, bez obzira na granice, uobičajen je način života za one koji su odvojeni od Boga. To je istina u našem vremenu, a bilo je istina i u Petrovo vrijeme. U stvari, to je možda čak bila rutina za većinu u Petrovo grčko-rimsko doba. U prethodna dva stiha, Petar je jasno dao do znanja da oni koji su posvećeni činjenju Božje volje u Hristu, oni koji su patili ili su bili spremni patiti za njega, ne učestvuju u takvom načinu života. To možda jeste dio njihove prošlosti, ali život za grešna zadovoljstva nema mjesta u hrišćanskoj sadašnjosti. Niti je namijenjeno da bude dio naše budućnosti.

Samokontrola neće zaslužiti poštovanje i toleranciju onih koji traže zadovoljstvo. Petar piše da oni zamjeraju hrišćanima zbog njihove apstinencije. To je ukor savjesti.

Ipak, Bog obraća pažnju. Oni koji traže zadovoljstvo staće pred Boga i „položiti račun“ za svoje živote na posljednjem sudu. Bog – u ovom kontekstu, vjerovatno sam Isus (Djela 10:42; 2. Timoteju 4:1; Rimljanima 14:9) – je spreman suditi živima i mrtvima. Ovo bi trebalo uključivati sve ljude koji su ikada živjeli ili umrli. Petar implicira da hrišćani koji pate mogu biti zlostavljani, za sada. Međutim, na kraju će ih Bog opravdati zbog njihovog odbijanja da se slože s priscima kulture. Bićemo nagrađeni što se odupiremo porivu da budemo prihvaćeni kroz traženje zadovoljstva.

Iz tog razloga dobra vijest je objavljena i onima koji su mrtvi, da

bi im se moglo suditi po čovjeku u tijelu, ali i kao živima po Bogu u duhu. (6. stih)

Stihovi 5 i 6 odgovaraju na jedan od najčešćih izgovora u historiji, koji iznose tragači za užitkom: „Zašto trošiti cijeli svoj život čineći Božju volju ako ćeš na kraju samo biti mrtav? Živiš samo jednom, zato uživaj u svakom zadovoljstvu koje možeš dobiti!“ Petar insistira da to nije slučaj. Dolazi drugi život i Božji sud.

Dakle, kada Pismo kaže da je jevanđelje propovijedano onima koji su mrtvi, misli se ne samo na one koji su umrli nakon što su vjerovali u Hrista, već na sve ljude od Adama naovamo. Jevanđelje odnosno spasenje kroz Žrtvu, nagoviješteno je Adamu, a kroz žrtveni sistem, ljudi su bili upoznati sa pravnim lijekom za problem prestupa Božjeg Zakona. Njihov izbor da žive za Boga vodi do njihove prilike da budu podignuti za sledeći život. Hrišćani bi trebali biti ohrabreni, i nastaviti ohrabrivati jedni druge (Jevrejima 10:24-25), da naša patnja za Hrista i predanost njemu nisu uzaludni. Shodno prihvatanju ili odbacivanju Boga i dobre vijesti o spasenju, sudiće se svima.

A svemu se kraj približio. Zato budite razboriti i ne zanemaruje molitvu. (7. stih)

Petar piše da je kraj svega blizu, ili se „približava“. Sve što je potrebno da historija dođe do kraja gotovo se ispunilo. Mesija je došao, živio, umro (1. Petrova 3:18), uskrsnuo je (1. Petrova 3:21) i uzašao je natrag svom Ocu gdje sada posreduje za nas i spreman je ubrzo suditi svima koji žive i koji su ikada živjeli (1. Petrova 4:5). Zajedno s drugim piscima Novog saveza, Petar potvrđuje da sada živimo u poslednjim danima ili poslednjim vremenima. Istina, Božjom milošću, prošlo je 2000 godina otkako je Petar napisao ove riječi (2. Petrova 3:9). Taj period se čini izuzetno dugim ljudima kratkog vijeka (2. Petrova 3:3-4), ali dan se nastavlja približavati. Dakle, koji je pravi odgovor na ovu svijest da je kraj svega blizu? Panika? Izolacija? Prepuštanje traženju zadovoljstava? Petrov odgovor je da je najracionalniji odgovor molitva. I ta molitva zahtijeva snažan i bistar um. Ovo je još jedan razlog da se ne upuštamo u bezumno traženje

zadovoljstva opisano u prethodnim stihovima. Umjesto toga, piše Petar, moramo biti samokontrolisani, ili budni, ili primjenjivati zdrav razum za svoje izbore. I trebali bismo biti razboriti. U ovom kontekstu, to znači „ozbiljni“. Drugim riječima, trebali bismo biti pažljivi kako živimo. Naši izbori utiču na našu sposobnost jasnog razmišljanja. Bolje je biti samokontrolisan, kako bismo se mogli moliti.

Koliko je molitva potrebna za hrišćane? Ona je ključna. Koliko smo zabrinuti da održimo svoje umove okretnim i fokusiranim u svrhu molitve? To je teže pitanje. Šta nas, ako išta, sprječava da jasno razmišljamo i da se vjerno molimo?

Prije svega, žarko volite jedni druge, jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha. (8. stih)

Petar upućuje hrišćane da se trude voljeti jedni druge. Grčka riječ prevedena kao „žarko“, „usrdno“ ili „duboko“ je *ektenē*, koja se koristi za opisivanje mišića sportiste koji se napreže da pobijedi u trci. Petar piše da hrišćani to trebaju činiti „prije svega“. Hristov sledbenik mora učiniti pokazivanje Isusove ljubavi prema drugima svojim prvim prioritetom. Ovo je uvijek zahtjev, ali posebno ključan tokom razdoblja patnje.

Međusobna ljubav je takođe pravilan odgovor na spoznaju da je kraj svega blizu, kao što je spomenuto u prethodnom stihu. Saznanje da Dan Gospodnji može doći vrlo skoro trebalo bi navesti vjernike da udvostruče svoju predanost jedni drugima.

Konačno, međusobna ljubav na ovaj način pokriva mnoštvo grijeha. Moramo biti oprezni s ovom izjavom. To ne znači da naša djela ljubavi jednih prema drugima mogu zaslužiti Božji oprostaj. Petar takođe ne želi implicirati da otplaćujemo svoje grijehе dobrim djelima. To bi bilo u suprotnosti s onim što Petar i drugi novosavezni pisci jasno uče: da su naši grijesi otkupljeni Hristovom smrću na krstu i da oproštenje grijeha dolazi samo kroz povjerenje u njega.

Umjesto toga, ideja da naša međusobna ljubav pokriva mnoštvo grijeha odnosi se na našu nesavršenost. Hrišćani još nisu bezgrešni. Nismo savršeni. Odredili smo tok svog života dalje od grijeha, ali i

dalje ponekad ne uspijevamo poslušati. Griješimo, čak i kada imamo dobre namjere. Ljubav jednih prema drugima uključuje međusobno opraštanje, previđanje prošlih bolova i međusobno izgrađivanje kada padnemo. Teško je da grijeh i ogorčenost cvjetaju u zajednici bogatoj Hristovom ljubavlju.

Gostoljubivo primajte jedni druge, bez gundanja. (9. stih)

U ovom stihu, Petar podstiče hrišćane da pokažu ljubav nudeći gostoprimstvo bez gundanja. Moderni hrišćani imaju tendenciju da gostoprimstvo smatraju dovođenjem ljudi na večeru ili ugošćavanjem misionarske porodice u posjeti. U Petrovo vrijeme, hrišćansko gostoprimstvo je bilo mnogo veća potreba i imalo je potencijal da bude i veliki teret.

S jedne strane, mnogi hrišćani su bili prisiljeni bježati od progona. Često je to značilo putovanje s ograničenim sredstvima. Ove izbjeglice oslanjale su se na braću i sestre u Hristu da dijele domove i hranu, dok su prolazili iz jednog grada ili regije u drugu.

Takvo gostoprimstvo moglo je biti rizično. S jedne strane, oni koji su dijelili možda sami nisu imali mnogo. S druge strane, dijeljenje doma sa strancima moglo bi biti opasno ako nisu bili oni za koje su tvrdili da jesu. Čak i legitimni vjernici mogli bi iskoristiti velikodušnost hrišćanina preko onoga što je bilo razumno. Ipak, Petar podsjeća svoje čitaoce – i nas – da se tako porodica voli. To je dio naše svrhe kao Božjeg odvojenog naroda. Trebali bismo prihvatiti priliku da pružimo takvu vrstu žrtvene ljubavi, umjesto da takvo gostoprimstvo nudimo nevoljno.

Služite jedni drugima u skladu s darom koji je svaki od vas primio, kao dobri upravitelji Božje blagodati, koja se izražava na razne načine. (10. stih)

Sada u ovom stihu, Petar kaže da bismo trebali zauzeti sasvim drugačiji stav od drugih u svijetu o svemu što bismo mogli nazvati „našim“. Prvo, on implicira da sve što imamo moramo vidjeti kao dar od Boga. Uostalom, nemamo ništa što nam Bog nije dao (Jakov 1:17). Drugo, sve što nam je dato trebali bismo vidjeti kao priliku da

služimo drugim hrišćanima. Drugim riječima, ne bismo trebali smatrati ništa što je „naše“ nedozvoljenim za korišćenje u služenju drugim vjernicima.

Upravitelj je onaj kome je povjereno upravljanje imovinom drugog. Sve dobro što imamo je naše samo Božjom blagodaću i namijenjeno je da se koristi za Njegovu svrhu. Ne koristiti Božje darove da bismo služili jedni drugima znači ne biti dobar upravitelj. Mudro korišćenje svega što imamo da bismo služili jedni drugima dio je ispunjenja naše svrhe kao Božjeg odvojenog naroda.

Ako neko govori, neka govori u skladu s Božjim svetim objavama; ako neko služi, neka se pri tom oslanja na snagu koju daje Bog. Tako će se Bog kroz Isusa Hrista proslaviti u svemu. Njegova je slava i vlast u vjekove vjekova. Amin. (11. stih)

Poput naših materijalnih posjeda, ove sposobnosti govorenja i služenja su darovi Božje blagodati. Dakle, osim što se takođe trebaju koristiti za služenje jedni drugima, govor mora biti u skladu sa objavama Svetog pisma. Petar nam kaže da ih koristimo u Božje ime, s Božjom snagom i za Božju slavu kroz Isusa Hrista. Drugim riječima, kao ljudi odvojeni za Božje svrhe, mi ispunjavamo Njegovu volju služeći jedni drugima.

Dakle, kada jedni drugima govorimo riječi ohrabrenja, mi prenosimo Božje riječi. Kada žrtvujemo vrijeme i energiju da bismo zadovoljili potrebe jedni drugih, crpimo iz Božje vlastite snage. I svaka slava koja nam dođe na put za ove stvari, tada se vraća Bogu. Naši životi – naši talenti, novac, domovi i pomoć – trebaju biti utrošeni za Njegovu svrhu i da mu donesemo slavu.

Petar zaključuje ovaj odjeljak podsjećajući nas da je Bog taj koji zaslužuje slavu i vlast (ili moć) uvijek i zauvijek. I On će je primiti. Izbor da koristimo svoje živote da mu donesemo slavu omogućava nam da učestvujemo u samoj svrsi zbog koje je svemir stvoren.

Ljubazni, ne čudite se vatri što bukti među vama da vas iskuša, kao da vam se događa nešto neobično. (12. stih)

Petar započinje novi dio svog pisma, sažimajući i nadopunjujući

ono što je prethodno napisao o stavu vjernika prema patnji. On ih ponovo podstiče (i nas) da očekuju žestoka iskušenja, umjesto da nas to iznenadi. Ne bismo trebali progon smatrati čudnim i neobičnim za Božji narod (Jovan 16:1-4). Doći će teškoće svih vrsta. Za ove hrišćane iz prvog vijeka, to bi uključivalo intenzivan politički i društveni progon zbog njihove vjere u Hrista.

Lažni učitelji zavaravaju hrišćane, čak i danas, govoreći nam da očekujemo samo dobre dane ako donosimo Bogu ugodne izbore. Petar uništava tu ideju, govoreći vjernicima da očekuju upravo suprotno. U suštini, Petar kaže da ne sudimo o Božjem karakteru ili pouzdanosti po kvalitetu naših okolnosti. Ta vatrena iskušenja testiraju našu vjeru ili, kako će Petar napisati u nekoliko stihova, služe kao svojevrсни zamajac za zajednicu da pročisti svoju vjeru.

Božji odvojeni narod ne bi trebao biti šokiran kada nas snađe patnja.

Naprotiv, radujte se što imate udjela u Hristovim patnjama, da biste se radovali i klicali i za vrijeme otkrivanja njegove slave. (13. stih)

Prije nego što smo bili u Hristu, naši životi su bili besmisleni (1. Petrova 1:18). U Hristu, naši životi imaju smisao i veliko značenje, jer Hristov život ima smisao i veliko značenje. Dolazi dan kada će sva Hristova slava biti otkrivena svemiru. Njegova puna vrijednost postaće očita svima. Po tome će se i naši životi pokazati smislenima i vrijednima tog dana. I u mjeri u kojoj smo patili za njega, imaćemo mnogo više radosti i veselja tog dana (Rimljanima 8:17).

Još uvijek ne razumijemo u potpunosti značaj tog trenutka – kako bismo mogli? Međutim, razumijemo da je to trenutak kojem je vodila cijela ljudska istorija. Vjerujemo da će patnja za Hrista sada doprinijeti našoj radosti tada. Ovo omogućava vjernicima da patnju radi Hrista smatraju nečim vrijednim radosti – čak i kada bismo nesumnjivo radije htjeli da prestane.

Ako vas kude zbog Hristovog imena, srećni ste, jer duh slave i od Boga, počiva na vama; s njihove strane bogohuljenje, a s vaše

proslavljanje. (14. stih)

Petar je lično čuo Isusa kako objašnjava ideju koju ovdje iznosi (Matej 5:11). Sada Petar podsjeća hrišćane da je privilegija – oni su „blagosloveni“ – dozvoliti da budu vrijeđani zbog Hristovog imena. Ljudi vas mogu vrijeđati, ali Božji Duh počiva na vama. Ta činjenica je vrijedna radosti.

To je pitanje kako hrišćani odlučuju vidjeti stvarnost svojih okolnosti. Možemo reći: „Vrijeđaju me jer sam hrišćanin; ovo je loš dan. Moj život je skrenuo s puta. Gdje je Bog?“ Ili možemo reći: „Vrijeđaju me jer sam hrišćanin. Kakav je blagoslov biti tako blisko poistovjećen s Hristom da se svijet prema meni odnosi na isti način na koji se prema njemu odnosio. To je upravo ono čemu služi moj život!“

Ne radi se o zauzimanju lažno duhovnog stava; radi se o ispravljanju naše perspektive u trenutku patnje kako bi se uklopila u naša stvarna uvjerenja o tome ko smo u Hristu.

Ali neka niko od vas ne nastrada kao ubica ili lopov ili zločinac ili zato što se miješa u tuđe poslove. (15. stih)

Petar, međutim, brzo kaže da nisu sve patnje podjednako časne. Hrišćanin koji doživljava prirodne posledice grešnih izbora, uključujući i kažnjavanje od strane države za kriminalne aktivnosti, ne bi trebao napraviti grešku misleći da pati zbog Hrista. Nijedan hrišćanin nije obavezan patiti kao ubica, lopov ili nametljivac. Bog ne zahtijeva od nijednog hrišćanina da pati zbog nemoralnog ili zlog djela. To je iz jednostavnog, logičnog razloga: Bog nikada nijednom hrišćaninu ne govori da čini takve stvari. Čak i ako su sami nepravedno progonjeni, vrijeđani ili lažno optuženi, hrišćani su pozvani na dobro i moralno ponašanje.

Lako je opravdati odmazdu protiv onih koji ubijaju druge hrišćane ili koji nam oduzimaju imovinu. Ali povređivanje sebe činjenjem zla nije nešto čime se možemo hvaliti u Hristu. Petar kaže da ne bismo trebali miješati zaslužene kazne za zločine s istinskom patnjom Isusa radi.

Ali ako strada zato što je hrišćanin, neka se ne stidi, nego neka

slavi Boga noseći to ime. (16. stih)

Sama riječ „hrišćanin“ pojavljuje se samo tri puta u Bibliji: u ovom stihu, u Djelima apostolskim 11:26 i 26:28. Sasvim je moguće da su tu riječ nevjernici koristili kao uvredu u Petrovo vrijeme. Međutim, on odbacuje ideju da bi povezivanje s Hristom ikada trebalo biti prihvaćeno kao uvreda. Vjernici moraju odbaciti svaku sramotu zbog istinske patnje za Isusa. Umjesto toga, trebali bismo hrabro slaviti Boga, u Hristovo ime, usred naše patnje za njega.

Čast je nositi titulu hrišćanina, ako ona zaista ukazuje na naš identitet u Hristu i naše mjesto u Božjoj porodici zauvijek. U kulturi koja mrzi hrišćanstvo i hrišćanske vrijednosti, ovo je paralelna čast s fizičkim progonom. Ako smo dovoljno drugačiji od svijeta i dovoljno slični Hristu da nas svijet mrzi, to je znak da radimo nešto ispravno.

Jer je vrijeme da sud počne – i to od Božjeg doma. A ako počinje od nas, kakav će tek biti kraj onima koji nisu poslušni Božjoj dobroj vijesti? (17. stih)

Bog, u stvari, sudi svojoj djeci s ove strane vječnosti. To je teška ideja za neke od nas, ali to je ono što Petar ovdje govori. Šta to konkretno znači? Ovo je važno teološko pitanje koje većina hrišćanskih crkava površno ili pogrešno razumije.

Kada Hrist dođe po drugi put po svoj narod, očigledno su poznati svi ljudi koji će primiti konačno spasenje (1. Solunjanima 4:16-17; 1. Korinćanima 15:22-23). Logično je da tome mora prethoditi neka vrsta suda koji podrazumijeva verifikaciju za spasenje.

U tipologiji zemaljskog svetišta i vezanih praznika, Dan očišćenja ili pomirenja je predstavljao dan suda za Izrael, kada su njihovi grijesi bili konačno očišćeni i uklonjeni iz Svetišta. Analogno tome, Hristova služba pomirenja u nebeskom Svetišću (vidi Jevrejima poslanicu) mora imati svoj završni dio u Najsvetijem mjestu, što se izjednačava sa sudom svima onima koji su ikada prihvatili Boga ili Boga i Hrista, u hrišćanskoj eri. Ako smo zaista hrišćani, taj sud nas ne bi trebao brinuti, već nas, naprotiv, dodatno motivisati na življenje ugodno Bogu, uz svijest o svečanosti vremena u kojem živimo. Da,

prema najdužem biblijskom vremenskom proročanstvu iz Danila 8:14 o „2300 (proročkih) dana“ tj. doslovnih godina, koje je počelo u isto vrijeme kad i proročanstvo o „70 sedmica“ iz 9. glave – naime 457. godine prije n.e., to nas dovodi do 1844. godine, kada je otpočeo Istražni Božji predadventni sud. Ključ za tumačenje proročanstva o 2300 „dana“ (doslovno „večeri i jutara“) nalazi se u biblijskom principu primjene „dan za godinu“ (vidi 4. Mojsijeva 14:34; Ezekiel 4:6), pošto je anđeo objasnio da je dato „za mnogo vremena“ (8:26) kao i da je „zapečaćeno do poslednjeg vremena“ (12:9), kada će se razumjeti (12:4-10). U Danilu 9:24-27, kao pojašnjenje proroku (9:20-21), dato je dodatno proročanstvo o 70 sedmica koje ukazuje od kada se računaju oba perioda (vidi Ezra 7:7,12,13).

Dakle, sud počinje od „Božjeg doma“. Iako mi ne znamo kojom dinamikom se odvija ovaj sud, na osnovu ispunjenja drugih proročanstava, posebno iz Danila i Otkrivenja, znamo da je vrijeme blizu.

Druga faza Božjeg suda uključuje spoznaje i odgovore na eventualne nedoumice koje će spaseni dobiti na Nebu, za vrijeme milenijuma. I, konačno, završna faza podrazumijeva izvršni Božji sud na nepokajnim zlima i palim anđelima, nakon milenijuma na ovoj zemlji (Otkrivenje 20. glava). To će, kako Petar kaže, biti kraj onima koji nisu bili poslušni Božjoj dobroj vijesti.

„Gle, pravednik na zemlji dobija platu, a koliko će tek dobiti zao čovjek i grešnik?“ (18. stih)

Petar se poziva na Izreke 11:31 kako bi potkrijepio svoju poentu iz prethodnog stiha. Bog sudi svojoj djeci tokom života na zemlji, kako bi ojačao i pročistio našu vjeru. Oni koji odbacuju Hrista mogu očekivati mnogo gore. Petar kaže da vječno spasenje kroz vjeru u Hrista dolazi „s mukom“ u ovom životu na zemlji. Naš voljeni Otac tretira nas kao djecu kojoj je potrebna disciplina da naučimo vjerovati mu, da naučimo hodati Njegovim putem.

Drugim riječima, Bog nas naziva pravednima u Hristu, a zatim koristi teškoće u našim životima da poveća naše povjerenje u Njega, da nas učini sve više sličnima Hristu.

Ali šta će biti s bezbožnicima i grešnicima? Hrišćani često mogu sebe smatrati grešnicima i bezbožnim ljudima. Naši postupci bi mogli to sugerisati. Ali, kako se koristi u ovom kontekstu, Petar ne govori o vjernicima; on govori o onima koji „ne slušaju Božje jevanđelje“. Dakle, ako Bog dopušta da pravednici u Hristu iskuse takve teškoće iz svoje ljubavi prema nama, kakve će nevolje zadesiti one koji odbacuju Boga odbacujući vjeru u Isusa? Implicitni odgovor je da će za njih biti mnogo strašnije nego što će ikada biti za nas.

Zato neka i oni koji stradaju u skladu s Božjom voljom, dok čine dobro, povjeravaju svoje duše vjernom Stvoritelju. (19. stih)

Kako bi hrišćani trebali reagovati na patnju u ovom životu, posebno na patnju koju doživljavamo jer smo identifikovani s Isusom? Petar sažima veći dio svog odgovora na to pitanje u ovom jednom stihu.

Prvo, moramo shvatiti da je ponekad Božja volja da patimo. Do sada je Petar otkrio da Bog može koristiti našu nadu suočenu s teškoćama kako bi drugima ukazao na vjeru u Hrista. Može koristiti naše borbe za Hristovu slavu. I može koristiti patnju kao vrstu discipline kako bi naša vjera u njega rasla.

Dakle, razumijevajući da možemo iskusiti teška vremena kao dio Božje volje, Bog nas poziva da povjerimo svoje duše Njemu, našem vjernom i pouzdanom Stvoritelju. Ovo je izjava nama samima i svijetu oko nas da nećemo čekati da se okolnosti poboljšaju prije nego što Boga nazovemo dobrim. Vjeroaćemo da se naš dobri Bog brine o nama kroz našu patnju i u slavu vječnosti.

Povjeravamo svoje duše Onome koji je stvorio naše duše i sve ostalo. Niko nije dostojniji našeg povjerenja. Pa šta bismo trebali učiniti sada, dok čekamo taj dan, čak i dok patimo? Koji je dokaz da mu vjerujemo? Dokaz svijetu dajemo čineći dobro. Ništa ne govori snažnije o našoj vjeri u Boga kroz Hrista nego da nastavimo činiti dobro čak i dok patimo. Kada odlučimo da ne trošimo svoju energiju tražeći osvetu ili zadovoljstvo koje nam otupljuje um, pokazujemo da smo zaista sveti narod koji je Bog odvojio za Njegove svrhe.

5. Uputi vođama i vjernicima

Zato starješine među vama podstičem, jer sam i ja kao i oni starješina i svjedok Hristovih patnji, a i učesnik u slavi koja će se otkriti: Pasite Božje stado koje vam je povjereno – ne na silu, nego dragovoljno; ne radi nepoštenog dobitka, nego gorljivo; ne kao da gospodarate nad onima koji su Božje vlasništvo, nego budite primjer stadu. (1. Petrova 5:1-3)

Petar daje konkretne upute vođama hrišćanskih zajednica koji će pročitati njegovo pismo. On ih naziva starješinama, od riječi *prezbiteri* u originalnom grčkom. Položaj starješine u lokalnoj skupštini spominje se kroz cijeli Novi savez (1. Timoteju 5:17; Titu 1:5-6). To su zreli,iskusni hrišćani, zaduženi za vođenje lokalnih zajednica.

Petar se obraća ovim vođama kao neko ko je ujedno i starješina. Osim toga, Petar ukazuje na svoje iskustvo kao očevidac Hristovih patnji. Lično je vidio događaje o kojima je propovijedao. Dalje se identifikuje kao onaj koji će sudjelovati u slavi koja će se otkriti kada se Hrist vrati. Ovu slavu će dijeliti svi koji su sudjelovali u Hristovim patnjama (1. Petrova 4:13). Dakle, Petar otkriva da je i sam sudjelovao u Hristovim patnjama.

U Jovanovom jevandelju, u 21. poglavlju, postoji značajan i srceparajući trenutak između Isusa i Petra. Ovo se dogodilo nakon Hristovog uskrsenja iz mrtvih. Prije Isusovog raspeća, Petar ga se tri puta odrekao, na vlastitu sramotu (Marko 14:72). Kako Jovan prenosi, Isus je tri puta pitao Petra voli li ga. Svaki put, Petar je potvrdio da voli Isusa, žalosteci se zbog ponovljenog pitanja. Takođe, svaki put, Isus je odgovorio na Petrov odgovor nalogom da pase ili čuva Isusove ovce. Pastirstvo Božjeg stada trebalo je biti Petrov životni zadatak. Ovaj trenutak ne samo da je odražavao Petrovo trostruko poricanje, već je pokazao kako ga je Hrist prihvatio kao apostola.

Ovdje, u ovim stihovima, Petar dijeli tu misiju sa starješinama

lokalnih skupština koje će primiti ovo pismo. Njegovi uputi otkrivaju kako i zašto starješina treba da pruža vođstvo u zajednici.

Prva stvar koju starješina treba da shvati je da zajednica vjernika pripada Bogu, a ne njenim ljudskim vođama. Starješina ne posjeduje stado – Bog posjeduje. I tako, starješina pruža vođstvo narodu koji Otac posjeduje i voli.

Drugo, uloga starješine je uloga nadzora. Grčka riječ ovdje je *episkopountes*, što doslovno znači „preuzeti nadzor“ ili „marljivo se brinuti“. Drugim riječima, uloga starješine je u velikoj mjeri biti „nadzornik“, onaj koji pazi i brine se o potrebama kongregacije. To je uloga koja zahtijeva svijest o tome šta se dešava u životima vjernika, s ciljem da im pomogne i vodi ih.

Treće, niko ne bi trebao preuzeti ovu ulogu da bi ispunio očekivanja drugih. Bog zahtijeva od starješine da želi biti starješina, svojom slobodnom voljom. Osoba prisiljena na duhovno vođstvo ne može istinski služiti onako kako je Bog namjeravao.

Konačno, starješina mora biti željan služiti samo radi te misije. Ove ljude ne mogu motivisati novac, moć ili kontrola. Ovo je da bi se spriječilo da vođe budu sklone nepoštenim šemama poput pronevjere ili manipulacije.

Petar zaključuje misao otkrivajući da je dobro vođstvo pokazivanje, a ne samo pričanje. Primarna odgovornost starješine je da bude primjer drugim vjernicima kako slijediti Isusa. Ovo posebno uključuje vremena patnje i/ili progona.

Takođe, iako starješina ima autoritet u zajednici, on ne smije „gospodariti“ nad drugima ili biti nametljiv. Poziv starješine nije dozvola da se drugi prisiljavaju na poslušnost. On je pozvan da pokaže ljudima kako da slušaju Boga. Diktatorski ili strogi pristup nije kompatibilan s Božjom voljom za skupštinskog starješinu.

A kad se pojavi vrhovni pastir, primićete vijenac slave, koji ne vene. (4. stih)

Petar zaključuje svoja uputstva vođama lokalnih zajednica – starješinama – vrlo jednostavnom izjavom: bićete nagrađeni. Petar je

već napisao da se približava vrijeme kada će se Hristova slava otkriti svima (1. Petrova 4:7). Isus je Vrhovni Pastir. Starješine u lokalnoj zajednici služe Histu služeći Hristovim „ovcima“: muškarcima, ženama i djeci koje on toliko voli.

Dakle, kada se Hrist, Vrhovni Pastir, pojavi u svojoj slavi na „kraju svega“, on će donijeti nagrade. Za starješine će biti neuvenuli vijenac slave. Značenje je vjerovatno figurativno, ali stoji činjenica da će Isus podijeliti svoju slavu s onima koji su služili kao starješine njegovog stada i da će tu slavu nositi sa sobom zauvijek.

Petar vjerovatno ima na umu lisnate krune dodijeljene šampionskim sportistima tokom ovog doba. Fizička slava te krune bi izbljedadjela kako bi lišće venulo i uvelo. Nasuprot tome, slava koju Hrist dijeli s onima koji pasu Njegovo stado biće vječna.

Služenje kao starješina u lokalnoj zajednici je teška uloga, koja je još izazovnija u vremenima progona i patnje. Petrove upute dokaazuju da je lako loše obavljati ovaj zadatak, služeći nevoljno, ili radi lične koristi, ili na dominantni i kontrolišući način. Ali za one starješine koji služe po Božjem planu, kao voljni, željni primjeri kako slijediti Hrista, nagrada će biti značajna.

Tako i vi, mladići, budite pokorni starješinama. A svi budite podređeni jedni drugima i opašite se poniznošću, jer se Bog suproti oholima, a blagodat ukazuje poniznima. (5. stih)

Petar se sada obraća onima koji su mlađi, duhovno gledano. To su oni koji ne služe u ulozi starješina u zajednici. Petar piše da bi trebali biti podložni starješinama.

Petar je bio jasan u cijelom svom pismu: hrišćani su ljudi pod nekoliko slojeva autoriteta. Naš konačni autoritet je, naravno, Bog, a Njegove upute nama imaju prioritet nad onima koje daje bilo koji drugi autoritet. U stvari, kao što je Petar pokazao u svom životu, vjernik mora namjerno neposlušati ljudske autoritete kada nam kažu da ne poslušamo Boga (Djela 5:29). Međutim, u svim ostalim stvarima, hrišćani izražavaju svoju slobodu dobrovoljnim pokoravanjem autoritetu kraljeva, upravitelja, muževa, pa čak i robovlasnika. Unutar

same zajednice, ovaj stav pokornosti proteže se i na one koji obavljaju dužnost starješina.

Zašto bismo se tome opirali? Zašto bismo trebali biti upozoreni da odbijemo biti podložni starješinama u zajednici? Petar identifikuje najčešći razlog: ponos. On nas upućuje – mlade i stare podjednako – da se „opašemo“ sa poniznošću jedni prema drugima. Za ljude, izbor da budu ponizni nije nešto što prirodno dolazi iz nas. Moramo je o- bući kao odjeću, pokrivajući svoj ponos, kako bismo jedni druge uzdigli iznad sebe.

Petar se poziva na Izreke 3:34 kako bi pokazao da se ovaj izbor da budemo ponizni jedni prema drugima ne odnosi samo na ljudske odnose. Božji prirodni odgovor na ponosne ljude je da im se suprotstavi, baš kao što je Njegov prirodni odgovor na ponizne ljude da im da milost.

Ponizite se, stoga, pod moćnu Božju ruku, da bi vas uzvisio kad bude vrijeme, i sve svoje brige bacite na njega, jer se on brine za vas. (stihovi 6-7)

Svi mi žudimo da budemo proslavljeni. Žudimo da znamo da smo značajni i da i drugi to znaju. Ta želja nije nužno pogrešna. Sve prirodne ljudske želje imaju neku legitimnu, Bogom danu svrhu i način da je pravilno izraze, ali u grešnoj prirodi te želje, a posebno način njihovog ostvarenja, postaje manje ili više izopačen. U ovom slučaju, stvoreni smo na Božju sliku i On je u nas ugradio želju da budemo uzvišeni. Ključ biblijskog, hrišćanskog pogleda na slavu je obraćanje pažnje na ono što Bog kaže o njenom traženju. Biblija nas uči da prestanemo toliko naporno boriti se da se to dogodi i da vjerujemo Bogu da će nas uzvisiti u pravo vrijeme i na mjestu koje smatra prikladnim. On je dobar Otac koji nas voli; neka On bude zadužen da nam donese slavu.

Isus nam je pokazao kako to učiniti. Filipljanima 2 podsjeća nas da je Isus Sin Božji, a ipak, kada je došao na zemlju, „ispraznio“ je sebe. Umjesto toga, postao je sluga svima. Zatim, u pravo vrijeme, Otac je uzdigao Isusa na najviši položaj u svemiru. Petar ovdje

ponavlja tu ideju. Zašto se toliko bojimo pokazati poniznost prema drugim hrišćanima? Zašto nas muči da živimo u pokornosti drugim ljudima? Bojimo se da postanemo beznačajni, da ostanemo neprepoznati, da se učinimo ništavnim.

Kako se koristi u Svetom pismu, „poniznost“ ne znači slabost ili mržnju prema sebi. To znači pravilno uvažavanje toga kakvi smo u odnosu s Bogom. To znači snagu pod kontrolom.

Petar nas podsjeća da se ne ponižavamo pod ruku naših ljudskih autoriteta, uključujući i starije u zajednici. Ne, mi se dragovoljno ponižavamo pod ruku Božju. Kada dođe pravo vrijeme, On će nas uzvisiti ili ovdje, ili u budućem životu, ili oboje, do određene mjere. Naša spremnost da služimo, da se učinimo neznatnim, nije izjava da smo, u stvari, beznačajni. Naša poniznost u službi je izjava da se našem moćnom Bogu može vjerovati da će nam dati svu slavu i priznanje koje zaslužujemo kada dođe pravo vrijeme.

Ovo su riječi velikog ohrabrenja, a možda i osvjedočenja, za one koji se bore da se pokore strogim ljudskim autoritetima. Posebno onima koji služe iz godine u godinu s malo priznanja. Ohrabruju one koji brinu o drugima s ograničenom moći ili vrijednošću u društvu. Prirodni ljudski strah nam govori da trošimo svoje živote, da smo na pogrešnom putu, da je naš izbor da služimo u poniznosti bez očigledne nagrade dokaz da smo možda bezvrijedni, na kraju krajeva.

Petar piše da bismo trebali uzeti taj strah i baciti ga na našeg Boga Oca. U stvari, on nam kaže da uzmemo sve svoje tjeskobe, sve što nas brine, i da to predamo Bogu koji se toliko brine za nas. Ovo nije obećanje da će Bog popraviti sve što nas brine. Bog nije obavezan slijediti bilo koji scenario koji mi napišemo za Njega. To je obećanje da će moćni Bog primiti naše brige i brinuti se o njima. On će ih nositi za nas. On je pouzdan da će se s njima nositi na najbolji način.

Petrove riječi su imperativ. Nije Božja volja da Njegova djeca nastave živjeti pod tim teretima. Vjerovanje da je Bog moćan i da brine o nama trebalo bi rezultirati time da redovno predajemo svoje brige Njemu.

Budite trezveni, budno pazite! Vaš protivnik, Đavo, ide unaokolo kao ričući lav i traži koga da proždere. (8. stih)

Petar nastavlja s popisom uputa hrišćanima dok se priprema završiti svoje pismo.

Kako bi vjernici trebali živjeti, vjerujući u pravog đavola: duhovnog neprijatelja s namjerom da nanese štetu hrišćanima? Petrov odgovor na to pitanje počinje ovim stihom: budite trezveni. Budite budni. Ovo je treći put u ovom pismu da Petar poziva svoje čitaoce da budu bistrog uma (1. Petrova 1:13; 4:7). Važno je da ozbiljno obratimo pažnju na ono što se događa u našim životima i u svijetu oko nas.

Petar piše da postoji opasnost koja prevazilazi fizički progon s kojim su se suočavali neki od njegovih čitalaca. Postoji duboka namjera, daleko izvan one moćnih ljudi koji bi mogli nanijeti taj progon. Đavo, a ne muškarci ili žene koji bi nam mogli nauditi, pravi je neprijatelj hrišćanskog vjernika.

Naš neprijatelj, đavo, želi nas proždrijeti, uzrokovati stvarnu i trajnu štetu. Grčka riječ ovdje je *katapiein*, što doslovno znači „progutati“ ili „utopiti“. Što se Boga i Njegove pripreme tiče, naše mjesto u vječnosti s našim Ocem osigurano. Đavo nam to ne može oduzeti, ali može oštetiti našu vjeru i udaljiti nas od Boga, ako smo neoprezni. On može da poljulja našu pokornost Ocu i lažima da iskrivi naše razumijevanje Božje dobrote, doktrina i drugih bitnih stvari. Može nas postepeno vratiti u svijet, da odustanemo od svoje vjere. Sve to su načini da nas „proždere“. Petar nikad ne bi upotrijebio ovaj izraz kad hrišćani zaista ne bi bili u konkretnoj opasnosti. Nebiblijsko učenje je „jednom spasen, zauvijek spasen“.

Primijetite, takođe, šta Petar ne govori hrišćanima da rade. Ne kaže da živimo u strahu. Niti kaže da živimo kao da je stvarnost đavola nevažna. Nismo upućeni da ignorišemo đavola, niti da se skrivamo u sjeni.

A vi mu se oduprite, čvrsti u vjeri, znajući da iste patnje podnose i vaša braća po svijetu. (9. stih)

Ovdje nam Petar govori kako da odgovorimo na stvarnost đavola i palih anđela.

Prvo, možemo i trebamo se oduprijeti Sotoni. Kada dođe bitka, oduprite se. Ovaj jezik je upečatljiv jer je Petar više puta rekao vjernicima da se pokoravaju onima na vlasti. To čak uključuje kraljeve i upravitelje koji su bili dio sistema progona s kojim će se suočiti mnogi hrišćani. Napisao je da se robovi trebaju pokoravati gospodarima, a žene muževima – ne na osnovu dostojnosti te osobe, već iz pokornosti Bogu. Ali kada je u pitanju đavo, Petrov uput je da činimo upravo suprotno od „pokornosti“. Moramo reći ne. Moramo se boriti.

Kako? Ostajući čvrsto u svojoj vjeri. Od prvog razgovora zmije s Evom, do Sotoninog kušanja Isusa u pustinji, đavo je oduvijek nastojao potkopati naše povjerenje u Boga nebeskog. Njegov cilj je oslabiti našu zavisnost o Ocu i odvući nas u svoju mrežu ispletenu oko ovog palog svijeta.

Sotona može koristiti progon da bi to postigao. Petar piše da su se mnogi u svijetu u to vrijeme suočavali s istom vrstom patnje. Mnogi to i dalje čine. Đavo može napadati našu vjeru i na druge načine, ali strategija za uzvraćanje udarca ostaje ista: više vjerujte Bogu; povećajte svoje oslanjanje na Njega. Recite „ne“ đavolu i „da“ Ocu. Naravno to je moguće samo pod uslovom da prepoznamo iskušenja i demonske zamke. Ukoliko sami sebe dovodimo na sotonski teren, gotovo je izvjesno da ćemo završiti kao njegov plijen.

A pošto malo pretrpite, Bog svake blagodati, koji vas je pozvao u svoju vječnu slavu u Hristu Isusu, upotpuniće vaše usavršavanje, stabilizovati vas, ojačati i utemeljiti. Njemu slava i vlast u vjekove vjekova. Amin. (stihovi 10-11)

Hrišćanima je obećan kraj patnje. Patnja u ovom životu će se dogoditi, ali će prestati, za one koji imaju vjeru u Hrista. Ne samo to, vjernici će biti „obnovljeni“ od sve štete koja nam je nanesena. Ovaj stih obuhvata veći dio Petrovog pisma u jednoj snažnoj rečenici. Petar ponavlja da je patnja stvarna, posebno za one koji su progonjeni zbog povjerenja u Hrista. Ali svi hrišćani pate na različite načine. Ne

možemo očekivati da će naše spasenje ukloniti bol i tugu s ove strane vječnosti. Umjesto toga, vječno spasenje znači da će patnja jednog dana doći kraju i zauvijek prestati.

Naš Bog je Bog svake blagodat, koja je nezaslužena naklonost. Svojom milošću nas je spasio od cijene našeg grijeha, a to je vječna smrt. To je moguće samo kroz vjeru u Isusa Hrista. Svojom blagodaću, Bog nas je pozvao da zauvijek dijelimo Njegovu slavu u Hristu. To je sudbina svakog vjernika.

Možda se sada osjećamo slabo. Možemo osjetiti kako se trošimo i iscrpljujemo, gledati kako se sve naše prilike i izgledi u ovom životu smanjuju. Ali kada nas Bog pozove kući, Bog će obnoviti svaku izgublenu vrijednu stvar i mnogo više. On će nas učiniti jakima i sigurnima zauvijek.

To je Njegovo obećanje. To je ono što dolazi, onima koji polažu vjeru u Njega. To je podsjetnik koji nam je potreban da ostanemo čvrsti u svojoj vjeri u Njega tokom teških dana.

Prije nego što službeno potpiše pismo u sledećih nekoliko stihova, Petar zaključuje suštinu svog pisma blagoslovom. Ovo je vrsta blagoslova koja često dolazi na kraju službe ili propovijedi. U ovom slučaju, blagoslov se nudi „Bogu svake blagodat“ spomenutom u prethodnom stihu.

Pored Božjeg blagoslova, Petrov blagoslov odražava jednostavnu činjenicu: sva moć i vlast u svemiru pripadaju Bogu, i sada i zauvijek. On neće iznevjeriti. On neće popustiti. On će ostvariti svaku svrhu prema svojoj volji i u svoje vrijeme.

Preko Silvana, koga smatram vjernim bratom, pišem vam ukratko kako bih vas ohrabrio i uvjerljivo posvjedočio da je ovo prava Božja blagodat. U njoj čvrsto stojte. (12. stih)

Petar sada završava svoje pismo hrišćanima u Maloj Aziji ličnom bilješkom. Petar je ovo pismo napisao preko čovjeka koji se naziva Silvan ili Silas, zavisno o prevodu. U oba slučaja, većina naučnika smatra da je to isti čovjek koji je putovao i služio s apostolom Pavlom (2. Korinćanima 1:19; 1. Solunjanima 1:1; i 2. Solunjanima 1:1).

Moguće je da je Petar diktirao svoje pismo Silvanu, koji je zapisao riječi za njega. To bi bio isti način na koji je Tercije služio kao Pavlov sekretar za poslanicu Rimljanima (Rimljanima 16:22). Ili možda jednostavno Petar ga šalje da dostavi ovo pismo skupštinama. U oba slučaja, Petar im preporučuje Silvana, nazivajući ga vjernim bratom.

Svrha njegovog pisma, piše Petar, bila je da ih ohrabri, da još jednom naglasi da je „ovo“ – Isusovo jevanđelje – zaista i istinski Božja blagodat. On ih podstiče da čvrsto stoje u toj blagodati. Drugim riječima, Petar piše da bi ojačao njihov duh i njihovu vjeru, posebno u svjetlu progona hrišćana.

Pozdravlja vas zajednica pozvanih koja je u Vavilonu, izabrana kao i vi, a i Marko, moj sin. (13. stih)

Petar pozdravlja hrišćanske zajednice iz Male Azije u ime „one koja je u Vavilonu“. Naučnici nagađaju na šta Petar tačno misli. Na osnovu popularne katoličke tradicije da je apostol Petar na kraju završio razapet naopako u Rimu, mnogi smatraju da je „Vavilon“ šifrovani naziv za Rim.

Petrovi jevrejski čitaoci prepoznali bi „Vavilon“ kao tradicionalnu metaforu za one koji su se protivili Božjem narodu. Ali Rim u to vrijeme teško da bi se mogao nazvati geografski i politički centar tog protivljenja. Hrišćani još uvijek nisu bili toliko brojni da skrenu ozbiljnu pažnju Rima na sebe. Više su smatrani kao jedna od frakcija judaizma. Tek nakon razorenja Jerusalima i hrama 70. godine prvog vijeka mogle su postojati reference na Rim kao „Vavilon“ ali to je bilo deceniju nakon 1. Petrove poslanice.

Nema nijednog dokaza da je apostol Petar ikada bio u Rimu.

Nakon Pedesetnice, Petar i ostali apostoli bili su smješteni u Jerusalimu. Petar je putovao izvan Jerusalima (kako je zabilježeno u Djelima apostolskim 9 i 10), ali ne dalje od Cezareje, koja se nalazila sjeverno od Galileje. U Djelima 12 čitamo da je Petar pobjegao iz Jerusalima nakon što je čudesno izbjegao zatvor. Nije jasno kuda je otišao. U Djelima 15 čitamo da je bio prisutan na saboru održanom u

Jerusalimu, što ukazuje na to da je ponovo bio tamo stacioniran.

Kada je Pavle došao u Jerusalem i bio uhapšen (Djela 21), tamo se ne spominje Petar (spomenut je Jakov). Petar je možda do tada već napustio Jerusalem, ali ne znamo kuda je otišao. Kada je Pavle stigao u Rim (Djela 28), tamo se ne spominje Petar. Nije nimalo vjerovatno da bi Luka previdio njegovo prisustvo, a pogotovo ne Pavle.

Pavle, u svom pismu Rimljanima, spominje mnoge ljude tamo po imenu; Petar nije bio jedan od njih. Najjednostavnije objašnjenje je da Petar nije bio tamo. Osim toga, Pavle je neka od svojih pisama napisao iz Rima i tamo spominje neke ljude po imenu, ali nikada Petra.

Doslovni Vavilon je u vrijeme apostola bio pustinja, a Petar je u Jerusalimu sve vrijeme služio tamošnjoj hrišćanskoj zajednici, tako da je najvjerovatnije upotrijebio ovaj pojam kao simbol rasijanja (pri-nudnog egzila) hrišćana (vidi 1. Petrova 1:1). Ukoliko je Petar mislio na konkretnu lokaciju, to može biti Jerusalem, gde su hrišćani bili izloženi velikom pritisku i progonstvu od strane tradicionalnih juda-ista (vidi: Djela 4:3-22; 5:17-42; 6:8 – 8:1; 8:3; 9:2; 14:5,6,19,20; 19:27 – 28:30, itd.). Moguće je da je „Vavilon“ jednostavno Meso-potamija, gdje je postojala velika jevrejska zajednica.

U svakom slučaju, Petar potvrđuje da su hrišćani koji su s njim izabrani od Boga za Njegove svrhe. Isto važi i za hrišćane koji će pročitati njegovo pismo: oni su izabrani. Ovo povezuje kraj njegovog pisma s početkom (1. Petrova 1:2). Vjernici širom svijeta dijele za-jednički osjećaj pripadnosti Božjoj porodici i da su odvojeni za Nje-gove specifične svrhe. Ovo je tačno bez obzira na to koliko se njihove specifične okolnosti razlikuju.

Konačno, Petar upućuje pozdrave od Marka, kojeg naziva „si-nom“. Najvjerovatnije, ovo znači pravi sin, jer Petar je bio porodičan čovjek. Vrlo malo je vjerovatno da je to Marko, poznat i kao Jovan Marko, Barnabin rođak, koji je putovao i služio s Pavlom.

Pozdravite jedan drugoga poljupcem ljubavi. Mir svima vama koji ste u Hristu Isusu. Amin. (14. stih)

Petar završava svoje pismo vjernicima ohrabrenjem da se pozdrave,

možda u njegovo ime. Ovdje Petar spominje „poljubac ljubavi“. Očigledno je da je poljubac bio uobičajen pozdrav između prijatelja i saradnika u ovom dijelu svijeta u to vrijeme. Nekoliko knjiga Novog saveza ohrabruje vjernike da se pozdravljaju na ovaj način. Bez obzira na izraz koji koristimo, hrišćani se ohrabruju da budu topli i bliski jedni s drugima.

Konačno, Petar završava željnom molitvom za mir za sve hrišćane koji čitaju njegovo pismo. Budući da se toliko njegovih prvih čitalaca suočavalo ili će se suočiti s progonom zbog svoje vjere, ova molitva nije samo pristojna. To je iskrena nada da će se njihove okolnosti promijeniti. Istovremeno, to je molitva da iskuse upravo ono povjerenje o kojem je Petar govorio u ovom pismu (1. Petrova 5:7), bez obzira na probleme s kojima se mogu suočiti. U svojim teškoćama, hrišćani žude za mirom. U Hristu – i samo u Hristu – možemo ga pronaći.

DRUGA PETROVA POSLANICA

1. Kako uzeti učešća u božanskoj prirodi

Simon Petar, sluga i apostol Isusa Hrista, onima koji imaju istu dragocjenu vjeru kao i mi u pravednosti našeg Boga i Spasitelja Isusa Hrista. (2. Petrova 1:1)

Ovo pismo počinje u stilu tog vremena identifikacijom autora. On koristi i svoje pravo ime u starijem jevrejskom obliku, Simon, kao i ime koje mu je dao Isus: Petar. Petar se dalje predstavlja i kao poštovani sluga Isusov i kao Hristov apostol. „Apostol“ je bila zvanična pozicija u ranoj zajednici koju su zauzimali oni koje je Isus posebno izabrao i ovlastio da ispune njegovu misiju. Dakle, Petar izjavljuje da je pod Hristovim autoritetom, kao i da ima Hristov autoritet da prenese upute koje će uslijediti u ovom pismu.

Petar piše hrišćanskim vjernicima. Svaki obraćeni hrišćanin primio je vjeru iste vrste kao Petar i ostali apostoli. Postoji samo jedna vjera u Hrista – ne više vjera, ne bolje i manje vjere, ne vjera za privilegovani „kler“ i „laike“ – i ta jedna vjera ima kontinuitet još od Adama. Petar ovdje iznosi ključnu poentu. Niko nije pravedan zato što je bio dovoljno pametan ili dovoljno poseban sam po sebi da ima vjeru u Hrista. Vođe unutar zajednice nisu moralno ili duhovno vrednije od drugih. Samo Hristovom pravednošću primamo ovu dragocjenu, izuzetno vrijednu vjeru. Isus nam je osigurao ovu vjeru. Petar se poziva na pravednog Boga i našeg spasitelja Isusa Hrista.

Neka vam se umnože blagodat i mir u poznanju Boga i Isusa, našeg Gospoda, jer nam je njegova božanska snaga darovala sve što je potrebno za život i pobožnost kroz poznanje onoga koji nas je pozvao slavom i čestitošću; kroz koje nam je dao dragocjena i najuzvišenija obećanja, da kroz njih postanete učesnici u božanskoj prirodi, umaknuvši pokvarenosti koja je u svijetu zbog požude. (stihovi 2-4)

Petrova želja je da hrišćani imaju blagodat i mir u izobilju, što znači „više nego dovoljno“.

Ono što Petar ne želi, barem ovdje, jeste da se ta blagodat i milost dogode u trenutku ili bez razumijevanja. Petar se moli da njegovi čitaoci imaju te stvari u i kroz spoznaju Boga i Gospoda Isusa Hrista. Drugim riječima, Petrov pozdrav je molitva da njegovi čitaoci pro-nađu obilnu milost i mir u spoznaji Boga i Gospoda Isusa. Petar identifikuje spoznaju Boga kao pravi put do mira i blagodati.

Neki hrišćani se bore s grijehom, duhovnom slabošću i apatijom. Da li takvim ljudima nešto nedostaje? Da li ih je Bog ostavio neopremljenima? Šta nam nije dato da bismo vodili život na koji nas Bog poziva? Petrov odgovor je jednostavan: ništa nam ne nedostaje. Potpuno smo opremljeni. Ali imamo izbor hoćemo li zaista koristiti te duhovne alate ili ne. To zahtijeva trud s naše strane.

Kako smo opremljeni? To se nije dogodilo prirodno. Nismo rođeni s tim. Nismo to zaslužili napornim radom ili dobrim ponašanjem. Za one u Hristu, božanska snaga nam je dala sve što nam je potrebno za život i pobožnost. Poput spasenja, sve je to bilo naše kada smo upoznali Boga (kroz vjeru u Hrista). Kao što će Petar jasno dati do znanja, poznavanje Boga, izvora svega života, jedini je put do potpune opremljenosti da živimo onako kako nas Bog poziva.

A kako nas On poziva? Svojom vlastitom slavom i dobrotom, što znači „moralnom izvrsnošću“. Isus postavlja standard za ono što je dobro i slavno, poziva nas da ga slijedimo i potpuno nas oprema da krenemo na to putovanje.

Nalazimo da nam je Isusovom slavom i dobrotom – jer je živio bezgrešno i sada živi u slavi zauvijek – dato nešto od ogromne vrijednosti: obećanja.

Ljudskim jezikom, obećanja smatramo stvarima ograničene vrijednosti. Iskustvo nas je naučilo da su oni koji su previše željni da daju obećanja obično najmanje pouzdani. Čak i kada obećanje smatramo pouzdanim, ne smatramo da smo išta primili dok se obećanje u potpunosti ne ispuni. Nivo vrijednosti koji pridajemo obećanju u

potpunosti zavisi od osobe koja ga daje i našeg povjerenja da će biti ispunjeno.

Ali, u ovom kontekstu, ovo nisu ljudska obećanja. Bog svemira ne laže i ne propušta održati svoju riječ. Dolazeći od Njega, obećanje je izjava sigurnosti. Obećanje je vječna valuta. Obećanje je opipljiv dar.

Dakle, šta nam je Bog obećao? Vječnost u Njegovoj porodici. Kraj naše patnje. Transformaciju snagom Njegovog svetog Duha. Svrhu i značenje zauvijek. Ova Božja obećanja su od toliko velike vrijednosti da nam je samo njihovo posjedovanje već dalo pravo da učestvujemo u „božanskoj prirodi“. Drugim riječima, mi smo već partneri s Hristom u djelu koje Bog čini u svijetu. Preciznije, mi smo, upravo sada, u stanju da počnemo odgovarati na Isusov poziv da živimo u njegovoj slavi i dobroti.

Štaviše, već nam je, upravo sada, dat bijeg od pokvarenosti uzrokovane grešnim ljudskim željama: kontinuirani gubitak integriteta, funkcionalnosti i ljepote. Ali, kao što ćemo vidjeti kasnije u ovom odlomku, hrišćani nisu nužno izgubili svaku želju za grijehom.

Zato se svesrdno potrudite da dopunite svoju vjeru čestitošću, čestitost znanjem, znanje samosavladavanjem, samosavladavanje istrajnošću, istrajnost odanošću Bogu, odanost Bogu bratskom ljubavlju, bratsku ljubav ljubavlju prema svima. (stihovi 5-7)

Sve što je prethodno rečeno zvuči fantastično, ali šta to znači za nas danas? Zašto se čini da su mnogi hrišćani toliko daleko od učešća u Božjoj prirodi, ne živeći s Hristovom svrhom, radošću i ljubavlju? Zašto neki nastavljaju živjeti u grijehu od čije smo pokvarenosti navodno oslobođeni?

Ova dionica nam daje trag. Bog nam je dao sve što nam je potrebno da živimo kao Isus, ali sada moramo zapravo koristiti te darove. A to znači rad. Prije nego što smo primili Božji dar blagodati, nedostajali su nam i sposobnost i želja da živimo u Isusovoj slavi i dobroti. Sada kada smo osnaženi da to učinimo, moramo uložiti svaki napor da dodamo određene kvalitete svojoj vjeri.

Drugim riječima, moramo početi živjeti kao da je ono u što vjerujemo zaista istina.

Vjerom smo došli do Hrista. Sada, s Božjom snagom, moramo raditi na tome da svojoj vjeri dodamo dobrotu i da svojoj dobroti dodamo znanje.

Dakle, budući da smo opremljeni da živimo kao Isus, moramo raditi na tome da svojoj vjeri dodamo dobrotu, ili „moralnu izvrsnost“. To znači da ćemo raditi na tome da činimo dobro, Božjom silom, u svijetu sada, kao što bi Isus učinio na našem mjestu. Ova dobrota postaje temelj za ostale navedene kvalitete.

Takođe trebamo dodati znanje. Ovo je dublje razumijevanje našeg Boga, kroz Njegovu Riječ, molitvu i tako dalje, što oblikuje našu dobrotu. Samo željeti činiti dobro nije dovoljno; moramo znati šta je dobro poznavajući Boga.

Zatim, moramo dodati samokontrolu. Bez sposobnosti da kontrolišemo sebe, naše znanje o dobru i želja da ga činimo su bezvrijedni. Samokontrola je obuzdavanje naših poriva iz trenutka u trenutak. To je sposobnost da donesemo pravi izbor, u onim trenucima kada nas iskušenje pogodi.

Zatim moramo dodati istrajnost. Istrajnost je sposobnost da se tokom vremena praktikuje samokontrola. Naši sprintevi činjenja dobra pretvaraju se u maratone. Naši izbori iz trenutka u trenutak, iz sata u sat, iz dana u dan na kraju se pretvaraju u način života. Istrajnost je sposobnost održavanja samokontrole, čak i kada nas pritisak iskušenja i dalje napada.

Zatim, dodajemo pobožnost. To sprječava da naša dobrota bude samo ljudska dobrota. To je božanska dobrota. To je moralna izvrsnost koja odražava prirodu samog Boga umjesto privremene, zemaljske „dobrote“ ljudi.

Petar dalje piše da moramo dodati bratsku ljubaznost ili naklonost, uz pobožnost. Ideja je da postanemo motivisani da činimo dobro jedni drugima. To bi trebalo proizaći iz osjećaja povezanosti. Ovo je vrsta povezanosti koja se doživljava u najbližim porodicama. I,

zaista, naša braća i sestre u Hristu su naša porodica. Petar nas poziva da uložimo sve napore da razvijemo porodičnu naklonost jedni prema drugima. Koliko god ponekad bilo teško, trebali bismo se truditi da zaista volimo jedni druge, tako da želimo činiti dobro jedni drugima.

Tada, konačno, dolazimo do vrhunca ovih osobina: ljubavi. Bog je ljubav, a Isusova dobrota bila je motivisana i njegovom ljubavlju prema Ocu i njegovom ljubavlju prema nama. Petrov izraz za „ljubav“ ovdje dolazi od grčkog korijena riječi *agape*, koja se odnosi na nesebičnu, požrtvovanu brigu za dobro drugih. Stoga je logično da je naš krajnji razlog da činimo dobro ista samopožrtvovana ljubav koju je Hrist pokazao prema nama.

Jer ako sve to imate u sebi i u tome napredujete, nećete biti ni besposleni ni бесплодни, pošto ste dobro upoznali našeg Gospoda Isusa Hrista. Jer ako neko sve to nema, on je slijep, zatvara oči pred svjetlošću i zaboravlja da je očišćen od svojih starih grijehova. (stihovi 8-9)

Iz ove dionice proizlazi izazovna ideja: moguće je da hrišćanin bude potpuno opremljen za smislen život ispunjen Hristovom dobrotom, a ipak protraći tu priliku. Ili, moguće je odabrati da budete neučinkoviti i neproduktivni s tim dragocjenim darom.

Ovo je otrežnjujuća misao. To bi bilo nešto poput spoznaje da ste cijelo vrijeme imali određeni potencijal, da je ostao pasivan ili čak da ste ga rasipali. Bilo bi katastrofalno ostaviti tu sposobnost neiskorištenom, težeći manjim stvarima jer su bile lakše ili odmah privlačnije. Kako hrišćanin to može izbjeći? Petar kaže da je traženje kvaliteta koje je naveo u prethodnim stihovima i da oni rastu u nama način da budemo učinkoviti i produktivni kao ljudi koji poznaju Gospoda.

Međutim, prethodni stihovi su pokazali da nam se ovo neće dogoditi samo dok spavamo ili ne obraćamo pažnju. Petar podstiče da idemo na posao, da uložimo svaki napor, da dodamo ove kvalitete uz vjeru koju posjedujemo. Ne postoji nešto takvo kao „automatizacija“ pod vođstvom „duha“, kako to neki zagovaraju. Prosto moramo uložiti usrdne napore s naše strane.

Ako, dakle, nemamo pomenute kvalitete: dobrotu, znanje, samokontrolu, ustrajnost, pobožnost, bratsku ljubaznost i ljubav, to znači da je cijelo naše postojanje kao vjernika vježba promašivanja poente.

U istini, Petar je još precizniji od toga. On kaže da, ako ne koristimo ove alate, postajemo toliko kratkovidni da smo gotovo slijepi. Živimo kao da smo nevjernici, koji su zapravo duhovno slijepi. Petrova poenta izgleda da je da hrišćanin preokupiran kratkoročnim, onim što želi od trenutka neposredno pred sobom, gubi sposobnost da vidi život iz bilo kakve vječne perspektive.

Oni koji zanemaruju pozitivne osobine koje je Petar naveo zaboravili su da su očišćeni od svojih prošlih grijeha. Opet, ideja se čini kao da previđamo ko smo i čemu služe naši životi. I dalje smatramo da je učešće u grijehu ili ponašanju koje nije nalik Hristu normalno. Umjesto toga, trebali bismo to vidjeti kao stvari od kojih smo očišćeni, da bismo mogli da krenemo dalje u hrišćansku slobodu.

Da li gubitak napuštanja ovih kvaliteta, živeći samo za sebe, otvara mogućnost gubitka spasenja? Izvjesno, odgovor je da, jer svaki korak u sjedinjavanju sa svijetom je ujedno korak odvajanja od Boga i gubljenja Njegovog Duha.

Zato, braćo, tim više budite marljivi da biste potvrdili svoj poziv i izbor, jer ako to činite, nikada nećete posrnuti. (10. stih)

Petrova poenta se odnosi na to kako zapravo živimo i ponašamo se. Konkretno, obraćeni hrišćani potvrđuju svoje spasenje, za sebe i druge ljude, posjedujući ove Isusove kvalitete. To ne implicira da se spasenje zaslužuje našim naporima. Međutim, poenta je da ako ne sudjelujemo u božanskoj prirodi i ako ne koristimo „alate“ koji su nam na raspolaganju, možemo se opet vratiti u svijet i opredijeliti se za kratkoročne i sebične perspektive ovog prolaznog života. Naša slobodna volja ostaje i posle obraćenja i možemo se predomisлити u vezi sa Bogom.

Oni koji ispoljavaju navedene osobine imaju puno povjerenje u svoj odnos s Hristom. Oni koji ih ne pokazuju, u najmanju ruku, neće imati to povjerenje. Ako živite onako kako su samo Božja djeca u

Hristu osnažena živjeti, kaže Petar, nećete imati razloga sumnjati ili se spoticati o svoju vjeru. Ukoliko to nije slučaj, posrtaćemo. To se odnosi na razdoblje izgubljenog vremena, neproduktivnosti i neefikasnosti, gotovo sljepoće i prepuštanja grijehu koji smo trebali ostaviti iza sebe. I to, ako se nastavi, dovodi do sigurnog otpada.

Petar se najjasnije obraća onima koji kao da izbjegavaju predanost životu nalik Hristu, a istovremeno traže svoje mjesto u Božjoj porodici. One sjede na dvije stolice i ponašaju se kao posmatrači. Ovo je u najboljem slučaju neproduktivno, a u najgorem opasno. Umjesto toga, Petar govori čitaocu da bude marljiv u pokazivanju duhovno zrelih osobina, kao podsticaja samopouzdanja i dokaza svoje sigurnosti u Hristu.

U stvari, tako će vam se obilno pripremiti ulazak u vječno kraljevstvo našeg Gospoda i Spasitelja Isusa Hrista. (11. stih)

Naučnici i tradicije se razlikuju u tumačenju ovog stiha. Neki ovo shvataju kao da će oni koji pokazuju Isusove osobine biti bogatije dočekani na nebu. To jest, biće dodatnih nagrada za one s vjernijim životima od onih hrišćana koji nisu imali toliko uspjeha. Drugi Petrove riječi čitaju kao da oni koji ne posjeduju te osobine nisu bili hrišćani – uopšte – i neće biti dočekani u Isusovo kraljevstvo – uopšte.

Još jedna grupa tvrdi da Petar govori da su oni koji ne pokazuju navedene osobine Isusove dobrote možda u jednom trenutku ušli na glavna vrata hrišćanstva. Ali – kako se tvrdi – ovi ljudi su se udaljili od vjere u Isusa i stoga će biti nepoželjni u njegovom kraljevstvu. To je u stvari otpad od vjere.

Koje god tumačenje bilo bolje, ostaje nam uzbudljiva slika. Ovo je prilika da nas Hrist toplo dočeka dok završavamo svoj rad na zemlji i ulazimo u njegovo kraljevstvo. Svaki hrišćanin trebao bi biti motivisan tim trenutkom i nastaviti praktikovati Isusove kvalitete koji su nam dostupni ovdje i sada.

Zato ću vas uvijek na to podsjećati, iako to znate i utvrđeni ste u sadašnjoj istini. (12. stih)

Petar zna dvije stvari o svojim hrišćanskim čitaocima. Prvo, oni

znaju istinu koju su on i drugi apostoli poučavali. U stvari, oni su utvrđeni u tim istinama. Petar ovdje koristi grčku riječ *estērigmenous*, što znači „učvršćen“, „utvrđen“ ili „ojačan“. Ovi hrišćani kojima Petar piše ne moraju znati nešto drugačije od onoga što već znaju, kako bi živjeli život Hristov.

Šta je „sadašnja istina“? Sadašnju istinu možemo definisati kao specifičnu Božju poruku, posebno važnu i naglašenu istinu/e za određeno vrijeme. Postoje opšte istine koje naravno važe za sva vremena i sve ljude, ali sadašnja istina ističe važnost i značaj Božje poruke za upravo to vrijeme u kojem se daje. To je veoma jednostavno razumjeti u kontekstu progresa realizacije Plana spasenja. Vrijeme teče linearno i Plan spasenja teče linearno tako što se vremenom ispunjavaju njegove određene faze. Spoznaja sadašnje istine omogućava nam da znamo u kojoj fazi se mi nalazimo, što logično pomijera težište i značaj poruke koja se daje. Istu ovo imao je na umu apostol Petar. Naravno, najveća „sadašnja istina“ za apostole bila je objava jevanđelja o Hristu uskrslom Spasitelju.

Šta NIJE sadašnja istina? Sadašnja istina nije neka navodno nova istina (tzv. „veća svjetlost“) koja negira stare istine. Posebno je značajno zapaziti da sadašnja istina nikad ne negira ni protivrjeći postojećim istinama koje su stajale kao stubovi istine u prošlosti. Prava istina se nadograđuje na postojeće temelje, stubove vjere. Sadašnja istina nije privatna „istina“ po vlastitom izboru pojedinaca ili vjerskih grupa/sekti. Da bi bila autentična sadašnja istina – posebno u predmetima od velike važnosti – mora imati verifikaciju od Boga. „Dakle, vjera proističe iz propovijedanja, a propovijedanje kroz objavu Božju.“ (Rim. 10:17) Ukoliko se nešto propovijeda a nema izvor u Božjoj objavi, svodi se na proizvoljno ili privatno mišljenje i vjerovanje. „Ja nisam poslao te proroke, a oni ipak trče.“ (Jeremija 23:21)

Istovremeno, Petar takođe zna da čak i hrišćani koji su svjesni istine trebaju biti podsjećeni na te stvari. Moramo je čuti iznova i iznova, kako bismo istakli vezu između onoga što znamo i onoga što ćemo s tim učiniti. Petrovo životno djelo bilo je da hrani ovce (Jovan

21:15-19) podsjećajući ih na ono što znaju u Hristu i podstičući ih da djeluju po tome.

Ovaj stih takođe odražava Petrovu skorbu smrt (2. Petrova 1:14). Dio njegove svrhe ovdje čini se da je podsjetiti zajednicu da se čvrsto drži ovih učenja, čak i ako Petra više nema.

Ali smatram da je dobro, sve dok sam u ovom tijelu, da vas podsjećam da ostanete budni, jer znam da ću uskoro napustiti svoje tijelo, kao što mi je i naš Gospod Isus Hristos nagovijestio. (stihovi 13-14)

Petar nastoji da ih motiviše da djeluju na osnovu znanja koje im je Bog dao.

Petrova poenta nas takođe podsjeća da se mi, kao vjernici, trebamo stalno vraćati istinama koje znamo. Trebali bismo iznova i iznova naglašavati istinu, kako bismo bili „izazvani“ da djelujemo na osnovu nje. Činjenica da već znamo sadržaj Božje Riječi nije razlog da je od tada ignorišemo. Ponavljana podsjećanja na istinu ne samo da nas drže sigurnima u onome što znamo, već nam pomažu da bolje razumijemo kako da je tumačimo, primjenjujemo i branimo.

Petrov cilj je da nastavi s ovakvom vrstom podstaknutih misli dok god je živ. Petar zna da neće dugo biti na ovom svijetu. Dotle, njegova svrha je da ohrabruje.

U Jevanđelju po Jovanu 21:15-19, sam Isus opisuje Petru kako će se njegov život završiti. To je bilo ubrzo nakon Isusovog uskrsnuća i dio je teškog razgovora. Isus je tri puta pitao Petra voli li ga. Ovo je bio odjek Petrovih triju poricanja Hrista. Svaki put, Isus je na Petrovo uvjeravanje da voli Isusa odgovorio nalogom da se brine o njegovim ovcama.

Isus je rekao Petru da će ga ljudi odvesti tamo gdje ne želi ići, opisujući kako će umrijeti. Zatim je pozvao Petra: „Slijedi me.“ Petar je zaista slijedio Isusov put sve do kraja. Ali kakav je zapravo bio taj kraj i gdje je tačno Petar dao svoj život za vjeru, nemamo pouzdanih informacija.

Zato ću sada dati sve od sebe da se i nakon mog odlaska uvijek

toga sjećate. (15. stih)

Gubitak Petra ne bi značio gubitak istine. Niti bi to značilo da ovi hrišćani neće moći slijediti Boga kako bi trebali.

Prema Petru, to su činjenice koje njegovi čitaoci već znaju. Svjesni onoga što Bog želi od svojih sledbenika, mi jednostavno trebamo biti spremni slijediti taj put. Ono što Petar opisuje u stihovima 5 do 11 nije novo učenje. Niti je to nešto čega njegovi čitaoci već nisu svjesni. To je temeljni dio njihove hrišćanske vjere.

Petar je planirao njihovu budućnost. Želio je osigurati da će se nakon njegove smrti čvrsto držati vitalnih istina koje su već znali. Čineći to, Petar nastavlja slušati Isusov nalog da pase ovce, sve do svojih posljednjih dana na zemlji. On nastavlja služiti kao što je Isus služio. On nastavlja slijediti Gospoda.

Jer nismo vam moć i prisustvo našeg Gospoda Isusa Hrista objavili povodeći se za vješto smišljenim mitovima, nego kao očevici njegovog veličanstva. (16. stih)

Veliki broj ljudi vjeruje da su tvrdnje hrišćanstva samo bajke, narodne priče i legende. Uprkos dokazima – često, bez ikakvih – isti ti ljudi računaju na ideju da je Biblija uglavnom izmišljotina s vrlo malo istine. Čak i u Petrovo vrijeme, ovo je bilo suprotstavljeno propovijedanju jevanđelja. Rasprave o pouzdanosti poruke već su počele. Ne samo da su neki sumnjali u ono što im je rečeno, već su drugi pokušavali iskoristiti situaciju izmišljajući vlastite priče. Ovo je nešto čime će se Petar pozabaviti u sledećem poglavlju: lukave laži koje su se iznosile o Isusu.

Petar piše da je njegov lični slučaj za Hrista jednostavan: svojim očima je vidio Isusovo veličanstvo. Izvještava kao očevidac. Kada je Petar propovijedao o Isusovoj moći i skorom povratku, nije slijedio tuđi scenario; govorio je iz vlastitog iskustva.

Konkretno, Petar će se osvrnuti na viđenje Hristovog „veličanstva“. Petar je bio prisutan na događaju koji obično nazivamo „preobraženje“ (Matej 17:1-8). Ovo nije jedino čudo koje je Petar vidio, niti jedini dokaz koji će koristiti. Ali, ovaj događaj je najjasniji primjer

kako on sigurno zna da je ono što uči istina. Tu je svakako i Hristovo uskrsenje.

Jer on je od Boga, Oca, primio čast i slavu, kad su od veličanstvene slave do njega došle ove riječi: „Ovo je moj sin, moj voljeni, koji je po mojoj volji!“ I čuli smo te riječi koje su došle s neba dok smo s njim bili na svetoj gori. (stihovi 17-18)

Specifičan događaj koji Petar ovdje koristi kao dokaz jedan je od najjedinstvenijih i najdubljih trenutaka u cijeloj Bibliji. Petru, Jakovu i Jovanu bilo je dozvoljeno da vide Isusa „preobraženog“ iz njegovog izgleda kao normalnog čovjeka u njegov pravi i vječni izgled kao Sina Božjeg. Ovo je detaljnije opisano u Mateju 17:1-13, Marku 9:2-13 i Luki 9:28-36.

Petar je vidio Isusovo lice kako sija kao sunce. Njegova odjeća postala je bijela kao svjetlost. Ali dio koji Petar ovdje naglašava je slušanje Božjeg glasa – Veličanstvene Slave – koja govori, izjavljujući da je Isus Njegov voljeni Sin i da je On, Otac, vrlo zadovoljan Isusom. Petrov argument je da je sam Bog Otac dao čast i slavu Isusu. I Petar je znao da je Isus Sin Božji jer je čuo Boga kako to potvrđuje. Ne postoji veće svjedočanstvo koje se može dati.

Za Petra, ovo je najsnažnija potvrda Isusove poruke. Petar je čuo Isusova učenja. Bio je tamo za većinu Isusovih zemaljskih čuda. Dakle, kada Petar govori o tome da je „očevidac“, koji ne izmišlja priče (2. Petrova 1:16), ima više stvari na umu od ovog jednog događaja. Međutim, preobraženje je bilo toliko snažno iskustvo da ga Petar vidi kao primarni dokaz svega što je Isus tvrdio da jeste.

Zašto je toj trojici učenika bilo dozvoljeno da vide i čuju tako nevjerovatnu potvrdu Isusovog statusa i misije? Zašto su bili tamo s njim na svetoj gori? Jer je Isus želio da svima kažu o tome nakon što on uskrsne iz mrtvih (Matej 17:9). Petar je nastavio ispunjavati tu misiju sve do svojih poslednjih dana na zemlji.

Tako je proročanska riječ koju imamo još pouzdanija, i dobro činite što na nju pazite kao na svjetiljku koja svijetli na tamnom mjestu, dok ne svane dan i ne pojavi se zvijezda danica u vašim srcima.

(19. stih)

Stvarnost događaja vezanih za Hrista potvrđuju starosavezna proročanstva. Petar ima privilegiju svjedočenja očevica svih Isusovih znakova. Ovo potvrđuje sve što su o Mesiji napisali proroci iz davnih vremena.

Mnoga od tih proročanstava ispunila su se rođenjem, životom, smrću i uskrsnućem Isusa. Neka proročanstva tek trebaju biti ispunjena. Još uvijek živimo u svijetu tame. Ali ta proročanstva o Isusu, uključujući i ona o njegovom povratku kao sudije i kralja, su svjetiljka u našoj tami. Ona nas ohrabruju, vode i obrazuju. Ali ove svjetiljke, ta proročanstva, više neće biti potrebna kada dođe dan, kada se Hrist vrati.

Petar opisuje Isusa kao jutarnju zvijezdu, ime koje se za njega koristi i u Otkrivenju 22:16. Isus će donijeti trajno svjetlo svijetu, a takođe i našim srcima.

A naprije znajte ovo: Nijedno proročanstvo Pisma ne proizilazi iz nečijeg vlastitog tumačenja. Jer nikad proroštvo nije prenošeno od čovječe volje, nego vođeni Duhom svetim govoriše sveti Božji ljudi. (stihovi 20-21)

Petar je govorio o izmišljenim pričama i mitovima, posebno naglasivši da njegove tvrdnje nisu ni jedno ni drugo. Ovdje Petar naglašava činjenicu da moć proroštva ne dolazi iz nekog ljudskog tumačenja događaja. Drugim riječima, proročanstva Svetog pisma nisu bile „vješto smišljene“ priče (2. Petrova 1:16) ili najbolja nagađanja pronicljivih ljudi. To su tvrdnje koje, ako se pokažu istinitim, mogu biti samo proizvod Božjeg nadahnuća.

To znači da izvor informacija i objave nije čovjek sam po sebi, već Bog koji djeluje svojim Duhom i preko anđela. Na taj način date su istine Svetog pisma koje prepoznajemo kao otkrivenje Božje volje i planova za čovječanstvo.

Ova proročanstva nisu izmišljena u ljudskim umovima. Nisu to bile priče smišljene namijenjene da obmanu, niti su to bila pronicljiva ljudska predviđanja namijenjena da ohrabre. Umjesto toga, ova

proročanstva su dolazila direktno iz Božjeg uma. Proroci su govorili Božje riječi dok su ih nosili ili bili pokrenuti Duhom svetim. To je dijelom dokazano činjenicom da su potvrđena. I, još snažnije, činjenicom da nisu samo nagađanja ili spekulacije. To su specifična proročanstva koja su se konkretno ispunila.

Drugim riječima, proročanstva Svetog pisma su Božje riječi o Božjim djelima. A Bog uvijek ostvari ono što naumi.

Veoma važno je razumjeti da svrha božanski nadahnutih proročkih objava nije fatalizam kao što je to slučaj sa okultnim tipovima proroštva (vidi: 1. Samuelova 28:7-20), već predočavanje Božjih namjera i uputi u cilju popravljavanja i vraćanja Bogu. Proročanstvo može biti predskazivanje nečega što će doći, nadahnuta moralna pouka ili izraz božanske namjere. Proročke vizije budućnosti moguće su zbog Božjeg sveznanja i predznanja. Kako je centralna tema Svetog pisma Božji plan spasenja, sasvim je razumljivo da je najveći dio proročanstava koncentrisan na Mesiju, Spasitelja. Te proročke objave su toliko vjerodostojne da ih nijedan ateista ili bilo koji drugi protivnik Božji ne može opovrgnuti. Dakle, biblijska proročanstva su vezana prioritarno za Božji narod i sekundarno za neprijatelje Božjeg djela koji ugrožavaju Njegov narod.

Dakle, proročanstva su veoma važna iz dva ključna razloga:

1) Omogućavaju nam uvid u buduće događaje i konačan ishod borbe između dobra i zla, uključujući i obećanje vječnog života na obnovljenoj Zemlji.

2) Služe kao jedno od najvećih svjedočanstava u validnost Biblije kao bogonadahnete objave čovječanstvu. „Sjetite se prošlosti davne, da sam ja Bog, da nema drugog Boga i da niko nije kao ja; onaj koji kazuje od početka, ubuduće i od ranije ono što se još nije zbilo, govoreći: Moj savjet će se potvrditi i učiniću što želim.“ (Isaija 46:9-10)

2. Lažni učitelji i otpadnici od vjere

Međutim, u narodu je bilo i lažnih proroka, kao što će i među vama biti lažnih učitelja. Oni će neprimjetno uvesti razorne jeresi i odreći će se Gospodara koji ih je otkupio, i tako na sebe navući brzu propast. (2. Petrova 2:1)

Petar priznaje da su lažni proroci oduvijek mučili Izrael, čak i u vrijeme pravih Božjih proroka. Ljudi bi pokušavali da sebi steknu ime i zavedu Božji narod tvrdeći da im je Bog dao poruku za Izrael, iako to nije učinio. Često bi, zapravo, njihova lažna proročanstva direktno protivrječila porukama stvarnih Božjih proroka.

Petar otkriva da će se sličan problem sada dogoditi i hrišćanima. Umjesto lažnih proroka, lažni učitelji će se pojaviti u redovima hrišćanstva da zavedu vjernike. Šta će oni učiti? Biblijski, „jeres“ ili „hereza“ je svako učenje koje protivrječi ili iskrivljuje istinu. Ove doktrine su destruktivne za hrišćanstvo, pokušavajući ga interno promijeniti u nešto lažno. Takođe su štetne za pojedinačne hrišćane, odvođeći ih od Božje Riječi.

Petar upozorava da ovo neće biti očigledan napad na istinu. Ovi lažni učitelji će pokušati tajno uvesti svoju obmanu. Njihov cilj je, u konačnici, uvjeriti hrišćane da im se pridruže u nekoj vrsti odricanja od Boga, „Gospodara“ koji ih je otkupio. U grčkom originalu ovdje se koristi izraz „despotos“ – gospodar ili vlasnik u apsolutnom smislu, onaj koji ima potpunu jurisdikciju nad svime. Ovaj izraz primjenljiv je samo na Boga Oca. Sledeći stihovi će otkriti zašto bi iko to učinio. Bez obzira na motivaciju, rezultat će uvijek biti isti za one koji pokušavaju zavesti hrišćane: brzo uništenje.

Ovo se počelo raditi još za života apostola, a intenzivirano je u nekoliko sledećih vjekova, posebno kad je iskvareni oblik hrišćanstva postao državna religija u Rimskoj imperiji. Raslo je i razvilo se mnoštvo tradicija i ideja primanih kroz sve te vjekove od crkvenih

otaca i njihovih alegorijskih tumačenja Svetog pisma, pa čak i na paganskim misterijama koje su se akumulirale još od Nimroda i Vavilonske kule. Oni uče ideje suprotne Svetom pismu, ali tvrde da su istinite. Među ključnima koje možemo kratko pomenuti su dogma o trojstvu, svetkovanje „dana sunca“ umjesto biblijske subote, vjerovanje u besmrtnost duše, razne predstave o zagrobnom životu, obožavanje Marije i kult svetaca, idolatrijsko poštovanje ikona i kipova, itd.

I mnogi će se povesti za njihovim besramnim djelima i zbog njih će se pogrdno govoriti o putu istine. (2. stih)

Jedna od osobina ovih lažnih učitelja biće sudjelovanje u nemoralnom ponašanju. To je nešto čemu će oni podsticati i hrišćane da se pridruže. Nažalost, mnogi će slijediti njihov primjer i činiti upravo to. U stvari, Petar otkriva da će se toliko mnogo ljudi u hrišćanskoj zajednici pridružiti ovim „izopačenim“ ili „senzualnim“ praksama da će to oštetiti ugled „puta istine“. Ovo je previše poznata slika modernih kultura.

Mnogi u vanjskom svijetu, na osnovu svog iskustva s hrišćanima koje poznaju, doći će do zaključka da je nemoral normalan za one koji slijede Isusa, šteteći ugledu samog Hrista u svijetu.

I u svom će vas lakomstvu iskorišćavati lažljivim riječima. Ali osuda koja im je davno izrečena ne kasni i njihova propast ne drijeva. (3. stih)

U ovom stihu Petar pokazuje jedan motiv lažnih učitelja: pohlepu. Žele moć i novac i spremni su iskriviti Božju Riječ kako bi je pokušali dobiti od Božjeg naroda. Neće samo lagati o istini Božje Riječi; pričaće lažne priče i o drugim stvarima. Ako im to pomaže, lažni učitelji će jednostavno izmišljati stvari. Ukratko, oni su prevaranti.

Kako se hrišćani mogu zaštititi od ovih podmuklih napada na istinu od strane onih koji tvrde da su jedni od nas? Moramo se truditi da upoznamo i razumijemo Božju Riječ i obratiti pažnju na ono što čujemo i vidimo od onih koji imaju uticaj među nama.

Posledice za ove lažne učitelje biće oštre. Petar koristi zloslutni jezik: njihova osuda visi nad njima; njihovo uništenje ne spava.

Drugim riječima, Bog nije zaboravio; Njegov sud će doći u pravo vrijeme. Kasnije u poglavlju, Petar će upotrijebiti izraz „prokleta djeca“, koji se u hebrejskom razmišljanju uvijek odnosio na one koji su pod Božjom konačnom osudom. Ukratko, takve osobe nisu obraćeni vjernici i biće podložni izvršnom Božjem sudu – drugoj smrti za vječnost.

Zaista, Bog nije poštediti anđele koji su sagriješili, nego ih je bacio u jame Tartarusa i predao u okove tame da ih sačuva za sud.
(4. stih)

Ovdje Petar započinje niz izjava kako bi dokazao da Bog zaista donosi sud onima koji se pobune protiv Njega.

U ovom stihu on počinje s anđelima koji su sagriješili. Petar svakako misli na anđele koji su zbačeni s neba zajedno s Luciferom, đavolom, kada se pobunio.

Bog nije dozvolio da ova pobuna opstane na Nebu. On je osudio ove pale anđele. Ovdje Petar koristi grčku riječ „Tartar“, koja je bila dio grčkog podzemlja. Petar kaže da ovi anđeli ostaju tamo i čuvaju se u lancima ili jamama tame dok Bog ne bude spreman da ih u potpunosti osudi za njihov grijeh. Naravno moramo biti načisto s onim što ovo znači.

Da bismo razumjeli Petrove riječi (s dobrom vjerom da se ne radi o još jednom umetku iz 4. vijeka ili kasnijeg perioda), važno je identifikovati simboliku Tartara, kao i događaj na koji Petar upućuje. Razmotrimo prvo simboliku Tartara.

Budući da Biblija nigdje drugdje ne govori o Tartaru, moramo pretpostaviti da je Petar imao na umu grčku i rimsku mitologiju Tartara kada je pisao o njemu (što je, priznaćete, pomalo čudno za jednog Jevreja). U grčkoj mitologiji, riječ *tartarus* govori o dvije stvari. To je prije svega bilo ime jednog od prvobitnih primordijalnih božanstava. Međutim, riječ *tartarus* također govori o mjestu. Na taj način, riječ *tartarus* je kao *hades*, koja se također odnosi na mjesto i boga u grčkoj mitologiji.

Kao mjesto, Tartarus se smatrao tamnicom patnje i muke za

Titane. Titani su bili druga generacija primordijalnih božanstava i vladali su tokom legendarnog zlatnog doba čovječanstva, ali su na kraju poraženi od treće generacije bogova, Olimpijaca, koji su grčki i rimski bogovi sa kojima je većina ljudi upoznata (Zevs, Had, Posejdon, itd.).

Kada su olimpska božanstva pobijedila Titane, Titani su poslani u Tartar da pate. Ljudi su obično odlazili u Had, a ne u Tartar, iako kasnija mitologija opisuje kako su neki od „najgorih“ ljudi poslani u Tartar, poput kralja Sizifa zbog kršenja pravila gostoprimstva i kralja Tantala zbog ubijanja i jedenja vlastitog sina.

Dakle, pozivajući se na Tartarus, da li Petar podržava grčku i rimsku mitologiju o ovom mjestu?

Ne. Iako Petar svakako aludira na ovaj mit, ne možemo prihvatiti da on podržava ideju više generacija božanstava koje vode međusobno ratove u prvobitnoj istoriji. Petar se poziva na mit da bi ukazao na poentu, a ne da bi podržao sam mit. „Koncepti iz kulturne pozadine mogu se prihvatiti bez prihvatanja njihove temeljne ideologije.“ (Johnston, *Shades of Sheol*, p. 25.). Uostalom i Isus je koristio narodnu priču koju su Jevreji donijeli iz vavilonskog ropstva sa poentom ukazivanja na grijeh nevjerstva u Zakon i Proroke (Luka 16:19-31), a ne naravno s namjerom da je predstavi kao realnost.

Figurativni jezik postaje očit. Ako su anđeli koji su sagriješili (bilo za vrijeme pobune ili prije potopa) svi bili vezani lancima tame i poslani u Tartar, kako to da je Isus naišao na zle duhove tokom svoje zemaljske službe?

Kako je Sotona kušao Isusa u pustinji? Štaviše, kako to da se Sotona još šunja okolo poput lava koji riče tražeći koga bi mogao proždrijeti (1. Petrova 5:8)? Ovo je Petrova izjava koja jasno implicira da on nije doslovno vjerovao da je Sotona zatočen u nekom „ambisu“! Sotona je, na kraju krajeva, bio jedan od anđela koji su se pobunili, tačnije njihov predvodnik. Ako su svi demoni i zli duhovi već svezani, zašto smo onda upućeni da se suprotstavimo poglavarstvima i vlastima, protiv vladara tame ovoga doba i protiv duhovne

vojske zle na nebesima (Efescima 6:12)?

Čini se, stoga, da su skoro sve slike u 2. Petrovoj 2:4 simbolika za nešto drugo osim doslovnog okivanja anđela na mjestu zvanom Tartar. Budući da su pali anđeli oduvijek bili aktivni nakon što su se pobunili protiv Boga, i očigledno nisu bili bukvalno vezani lancima u nekom mitskom Tartaru, Petrove riječi se moraju shvatiti simbolično, kao da se odnose na strah Božji koji pali anđeli osjećaju dok čekaju u trepetu da na njih dođe sud Božiji (Jakov 2:19). Pobunjeni anđeli su na neki način imobilisani strahom (lancima tame) od suda koji će ih stići od Boga.

Dakle, Petar na figurativni način opisuje status palih anđela nakon njihove pobune, protjerivanja i osude od Boga, u iščekivanju konačnog suda (Otkrivenje 20:10).

I nije poštedito drevni svijet, ali je sačuvao Noja, propovjednika pravednosti, sa još sedmoro drugih kada je naveo potop na svijet bezbožnih ljudi. (5. stih)

Sada Petar ukazuje na veliki globalni potop. U ovom žestokom činu suda, Bog je uništio svaku osobu u cijelom drevnom svijetu, osim Noja i njegove porodice (Postanje 6:1-8).

Zašto bi Bog učinio tako nešto? Osim što posjeduje veliku milost i ljubav, naš Bog je pravedan sudija. Postanje 6:5 kaže da je svijet bio u katastrofalnom stanju zla prije potopa: „Gospod je vidio da čovjek čini veliko zlo na zemlji i da je svaka misao njegovog srca uvijek usmjerena ka zlu.“

Ali naš Bog takođe spašava. Noje je opisan kao propovjednik pravednosti. Umjesto da potpuno završi s čovječanstvom, Bog je poštedito Noja i njegovu porodicu i počeo ispočetka. Važno je napomenuti da, kao što je to učinio i u 1. Petrovoj 3:20, Petar potvrđuje Nojev potop kao istorijski događaj. Isus je takođe spomenuo Nojev potop. U stvari, Isus je rekao da će svijet biti kao što je bio u Nojevo vrijeme kada se on vrati (Matej 24:36-44). Petar će takođe opisati taj dan prije kraja ovog pisma.

I osudio je gradove Sodom i Gomor i pretvorio ih u pepeo, i time

bezbožnicima postavio primjer onoga što treba da dođe, a izbavio je pravednog Lota, koji je patio zbog besramnih djela tih drskih bezakonika, jer ono što je taj pravednik vidio i čuo, dok je iz dana u dan živio među njima i posmatrao njihova bezakona djela, mučilo je njegovu pravednu dušu. (stihovi 6-8)

Petar sada ukazuje na primjer gradova Sodoma i Gomora (Postanje 19:1-29). Kao odgovor na grešnost ljudi tih gradova, Bog je poslao oganj s neba da uništi oba grada i sve njihove stanovnike.

Sodom uglavnom povezujemo s grijehom homoseksualnosti, koji je bio najrašireniji i najpoznatiji od njihovih bezakonja. Ali Ezekiel je mnogo detaljnije opisao zloću tog naroda: „Prestup Sodoma... bio je u tome što su u njoj i njenim okolnim gradovima vladali ponos, samozadovoljstvo zbog obilja hrane i bezbrižan mir, i što nije pomagala nevoljnicima i siromašnima. Ona i njeni gradovi bili su oholi i preda mnom su gadosti činili, sve dok ih nisam uništio, kad sam to vidio“ (Ezekiel 16:49-50). Moderna kultura ima mnogo zajedničkog s ovim drevnim ljudima.

Petar ponovo koristi primjer u kojem je Božji sud nad onima koji su u pobuni bio iznenađan i neočekivan, ne nudeći nikakvu šansu za bijeg (Izreke 29:1).

Petar opet pokazuje da je Bog vjeran u spašavanju onih koje naziva pravednima. Ovdje dolazi do Abramovog nećaka Lota, građanina grada Sodoma. Bog je pustio vatru s neba, potpuno uništivši Sodom i Gomor, ali Lot je spašen.

Petrov opis Lota ponekad izaziva čuđenje. On govori o Lotu mnogo velikodušnije nego što bismo očekivali nakon čitanja Postanja 19. Uostalom, Lot je odlučio živjeti blizu Sodoma, znajući kakva je to moralna kanalizacija (Postanje 13:12-13). Svakako je imao i druge mogućnosti, ali je ostao, na kraju se preselivši u sam grad. Ostao je dovoljno dugo da tamo odgaja svoje kćeri. Dovoljno se dobro slagao s ljudima u gradu da bude starješina, sjedeći na vratima (Postanje 19:1).

Ipak, Petar naziva Lota „pravednim“ i kaže da je „patio“ ili bio

„ugnjetavan“ zbog seksualno nemoralnog i nasilnog ponašanja stanovnika Sodoma. Grčki izraz koji se ovdje prevodi kao „patio“ je *kataponoumenon*. Iako je rijedak u Novom savezu, znači biti umoran, iscrpljen, iznuren, pogođen ili grubo tretiran. Lotova duša je „patila“ zbog te situacije. Petar, dakle, kaže da je Lot bio poražen i obeshra-bren onim što je vidio u Sodomu.

Na svoj način, ovo je zapravo prilično ohrabrenje! Istina je da je Božji sud onih koji su se pobunili protiv Njega brz i potpun, daleko razorniji od bilo kojeg ljudskog suda. Ipak, takođe je istina da Božja milost i sažaljenje daleko prevazilaze ono što mi kao ljudi možemo dati jedni drugima. Lot je bio pravedan u Božjim očima jer ga je Bog opravdao. To je dijelom bilo zbog Lotovog mjesta u Božjoj porodici kao Abramovog nećaka. U oba pisma, Petar je učio da smo i mi hrišćani opravdani – učinjeni pravednima u Božjim očima – zbog našeg mjesta u Božjoj porodici kroz vjeru u Hrista.

Možemo pročitati Lotovu priču i zaključiti da je bio dostojan Božjeg suda. Možda ćemo čak biti u iskušenju da pogledamo vlastite izbore i zapitamo se hoće li nas Bog osuditi. Ali jedino pitanje je jesmo li proglašeni pravednima zbog Hrista (Rimljanima 8:1), a ne jesmo li od tada donijeli savršene izbore.

Petar piše da je Lot bio „mučen“ u svojoj duši zbog svih grešnih djela kojima je svjedočio i o kojima je čuo. Ovaj grčki izraz je *ebas-sanizen*, što znači mučiti, iskušavati ili nanositi bol. Riječ se ponekad koristi za opisivanje broda koji pokušava uploviti u čeonu vjetar.

Takođe, Lot je smatran „pravednim“ čovjekom. Jasno je da to nije bilo zbog njegovih vlastitih izbora ili njegovih vlastitih sposobnosti. Lot je smatran „pravednim“ jer ga je Bog opravdao.

Svidalo se to nama ili ne, oni koji pripadaju Bogu neće biti bezgrešno savršeni s ove strane vječnosti. Međutim, trebali bismo biti opterećeni očiglednim i buntovnim djelima grešnosti u svijetu oko nas. Lot se osjećao izmučeno tim postupcima, iako očito ne dovoljno da napusti grad a da ga anđeli ne izvuku!

Svaka rasprava o Sodomu i Gomoru mora biti jasna: „bezakona

djela“ koja su tamo postala normalna bila su zaista gnusna. Homoseksualnost je bila samo najočitiji i najpoznatiji grijeh. Djela Lotovih susjeda uključivala su i grupno silovanje. U svojim poslednjim trenucima, ljudi iz Sodoma zahtijevali su da im Lot pusti svoje posjetioce kako bi ih mogli silovati (Postanje 19:4-7). Razbjesnili su se Lotovom osudom prema njima kada je odbio.

Lot nije donio sve ispravne odluke, ali je u duši znao da su nasilna djela njegovih „bezakonih“ susjeda zla. Ta svijest ga je mučila. Bitno je da Božji nesavršeni, a ipak pravedni narod danas ostane dovoljno osjetljiv na stvarnost grijeha da bude „mučen“ njegovim uticajem na kulturu oko nas.

Dakle, Gospod zna kako da pobožne izbavi iz iskušenja, a nepravedne da sačuva za dan suda da budu kažnjeni, a naročito one koji požudno idu za tijelom da bi ga prljali i koji s prezirom gledaju na autoritet. Drski su i samovoljni, pogrdno govore o pobožnosti i slavama, dok anđeli, iako su jači i moćniji, iz poštovanja prema Gospodu ne iznose pogrdne optužbe protiv njih. (stihovi 9-11)

Poenta ove duge izjave je bila sledeća: Božji sud dolazi. Lažni učitelji u zajednici biće osuđeni i uništeni. Ovo nije pitanje „da li će“ im Bog naplatiti, već samo „kada“. Ako je Bog osudio pobunjene anđele i svijet Nojevog vremena i Sodom i Gomor, onda neće oklijevati da osudi one koji se sada bune protiv Njega.

Ali ima još nešto u ovoj rečenici: ako je Bog spasio Noja i Lota, ljude koje je proglasio pravednima, spasiće i one koje sada proglašava pravednima. Bog zna kako učiniti oboje. On zna kako spasiti svoj narod, one koje proglašava pobožnima, od iskušenja. I On zna kako da kazni one koji su bezbožni zbog njihove pobune na predstojeći dan Njegovog suda.

Poruka je jasna. Možda smo u iskušenju da pogledamo svijet i pomislimo da oni koji se protive Bogu pobjeđuju. Može se činiti da stajanje uz Boga košta više nego što vrijedi. Nikada ne smijemo zaboraviti da Bog i dalje obraća pažnju. Uništenje će doći, kao i spase-nje. Vjernost koju danas pokazujemo biće opravdana, jednog dana.

Petar dodaje da se nadolazeći sud posebno odnosi na one koji su krivi za dvije stvari. Jedna je prepuštanje seksualnom grijehu i preziranje – život u preziru prema autoritetu. Kako se ovaj odlomak nastavlja, postaće jasno da Petar posebno misli na lažne učitelje među hrišćanima u zajednici. On ih upoređuje s grešnim ljudima iz Sodoma i Gomora (2. Petrova 2:6-8).

Specifični seksualni grijesi koje su ovi lažni učitelji činili i na koje su druge podsticali da ih čine, mogli su se razlikovati od ljudi iz Sodoma. Međutim, i jedni i drugi su bili krivi za neobuzdano seksualno izražavanje. Živjeli su prkoseći Božjim uputama o ispravnom načinu života. Petar ih naziva smjelima i odvažnima, arogantnima i svojeglavima, koji se nisu bojali posledica onoga što su radili i podučavali.

Očigledno, ova lažna učenja su takođe uključivala i napade na pobožnost i slavu. Petar koristi grčku imenicu *doxas*, koja se različito shvata i prevodi u datom kontekstu, ali najvjerojatnije je da se odnosi na pobožnost i slave. Dakle, time što su lažni učitelji, oni kleveću Božju istinu, a istina uključuje slave koje dolaze s tom istinom, slave na koje su vjernici pozvani. To su slave koje dolaze kroz Božji plan spasenja, od Oca, kroz Hrista, čiji su sudionici i vjernici.

Drugim riječima, govorili su s velikim nepoštovanjem. Prezir vodi do nepažnje; grubo govorenje o duhovnim stvarima ne samo da čini osobu manje opreznom, već može privući neželjenu pažnju.

Ne znamo šta su tačno ovi lažni učitelji govorili, ali u ovom stihu dobijamo naznaku da se to tiče uzvišenosti, obzira i dostojanstva. Petar nam kaže da čak ni anđeli – očigledno nepali anđeli koji djeluju u Božje ime – nikada ne bi tako s nepoštovanjem izricali sud.

Petar kaže da su, jasno, anđeli daleko moćniji od ovih lažnih učitelja. Kad bi iko imao moralni autoritet da bez suzdržavanja govori o onima koji zaslužuju sud, to bi učinili anđeli koji ostaju vjerni Bogu. Ipak, oni to ne čine. Neće. Ovo ističe drskost i nepoštovanje lažnih učitelja u poređenju s poštovanjem koje anđeli pokazuju prema božanskom autoritetu.

A ti ljudi su kao nerazumne životinje, koje su po prirodi rođene da se hvataju i ubijaju. Pogrdno govore o onome što ne razumiju i zato će biti uništeni u svojoj pokvarenosti. (12. stih)

Petar nastavlja svoju osudu lažnih učitelja, opisujući i njihove nepromišljene grijehе pred Bogom i posljedice koje će ti grijesi pro-uzrokovati za njih. Način na koji su to činili izjednačava se sa bogohuljenjem: govorenjem bez odgovarajućeg poštovanja o svetim stvarima. Ne znamo šta su tačno govorili ili zašto su to govorili, ali Petar jasno daje do znanja da nisu znali o čemu govore.

Iz ovog i drugih razloga, Petar poredi ove lažne učitelje sa životinjama vođenim samo instinktom, a ne racionalnom mišlju. Piše da oni rade ono što im dolazi prirodno, na isti način na koji bi, na primjer, divlja životinja mogla napasti ljudsko biće bez vidljivog razloga. Poput te divlje životinje, Petar kaže da će ovi lažni učitelji biti uhvaćeni i uništeni. U njihovom slučaju, međutim, Bog će ih uništiti.

Zanimljivo je da Petar suprotstavlja one koji se ponašaju kao životinje onima koji se ponašaju razumno. Hrišćanstvo je od samog početka bilo prijateljsko prema razumu. U stvari, glavni aspekt vjere je namjerna kontrola vlastitog misaonog života (Rimljanima 12:2). Ideja zanemarivanja intelekta, fokusiranja samo na osjećaje, potpuno je u suprotnosti s biblijskom vjerom.

I primiće platu za nepravедnost, kao oni koji smatraju da je zadovoljstvo uživati danju. Oni su mrlje i ljage, koji se oduševljavaju vlastitim obmanama dok se goste s vama. (13. stih)

U ovom stihu, Petar piše kako bi uvjerio svoje čitaоce da se lažni učitelji neće izvući s onim što rade. Koliko god se činilo da uspijevaju u sadašnjem trenutku, primiće platu za nepravdu koju čine. Bog obraća pažnju; uslijediće sud i uništenje.

Jedna od karakteristika ovih lažnih učitelja bila je prepuštanje seksualnom nemoralu. Petar sada piše da su toliko drski u vezi sa svojim grijehom da se vesele ili uživaju u svom nemoralu usred bijela dana. Nedostaje im čak ni stid da sakriju svoje grešne izbore pod tamom noći. U modernijem smislu, ovo je stav „glasani i ponosani“. Oni

koji zauzimaju ovaj pristup ne kriju svoj grijeh i nisu suptilni u vezi s njim. Umjesto toga, oni ga pokazuju drugima da ga vide. Podsjeća li vas ovo na stvari koje danas vidimo u „savremenom“ svijetu?

Petar otkriva da ovi lažni učitelji unakazuju zajednicu. Oni nanose ljagu na vjeru. Ova gozba koju Petar spominje može se odnositi na nemoralne zabave na koje su ljudi u zajednici bili namamljeni od strane ovih lažnih učitelja. Ili je moguće da su lažni učitelji prisustvovali službenim okupljanjima rane zajednice, koja su uključivala učešće u Gospodnjoj večeri, stvarajući ozbiljnu „mrlju“ na tom značajnom vremenu pred Bogom. Ovo se odnosi na važnu poentu o čistoti zajednice. Pavle u Efescima 5:3 ističe da se određene vrste nemorala ne bi trebale tolerisati unutar zajednice. Može biti teško postići ravnotežu između ljubavi prema grešnicima i neprihvatanja grijeha. Međutim, važno je da zajednica zastupa moralno ponašanje. U nekom trenutku, druženje s nepokajanim grešnikom šteti ugledu zajednice, ometajući širenje jevanđelja.

Oči su im pune preljube i ne mogu prekinuti s grijehom, mame nepostojane duše. Srce im je izvježbano u lakomstvu. To su prokleta djeca. (14. stih)

U ovom stihu, Petar piše da ovi lažni učitelji imaju oči pune preljube. Grčki izraz podrazumijeva čovjeka koji vidi seks svaki put kada pogleda ženu. Ove varalice traže svaku priliku da se upuste u seksualni nemoral, ali nikada nisu zadovoljni, nikada ne prestaju.

Takvi ljudi su vješti u umjetnosti zavođenja i uvjeravanja. Ovo je posebno efikasno protiv onih u zajednici koji su slabi ili „nepostojani“ u svojoj vjeri, onih koji su najosjetljiviji na iskušenje. Osim toga, ovi lažni učitelji su uvježbali svoja srca za pohlepu do te mjere da ih Petar naziva stručnjacima. To jest, razvili su sposobnost da dobiju ono što žele po svaku cijenu.

Stih završava napomenom da su to „prokleta djeca“. Ovo je očigledno bio dobro poznati hebrejski izraz koji znači „djeca prokletstva“. Ovo je ključna tačka za razumijevanje Petrovog značenja u ovom odlomku. „Djeca prokletstva“, u to vrijeme i na tom mjestu,

odnosila se na one koje je Bog potpuno prokleo. Drugim riječima, jasnim i nedvosmislenim riječima, Petar ove lažne učitelje vidi kao nevjernike. Oni koji se tako ponašaju nemaju spasonosnu vjeru u Hrista (1. Jovanova 3:9).

Ostavili su pravi put, zavedeni su. Pošli su putem Balama, Beorovog sina, koji je zavolio platu nepravednu, ali je bio prekoren za svoje bezakonje. Nijema magarica progovorila je ljudskim glasom i spriječila prorokovo bezumlje. (stihovi 15-16)

Moguće je da su ovi ljudi u jednom trenutku bili na paralelnom putu s drugim hrišćanima, putujući uz Božji narod. Međutim, posebno u stihu 14, Petar jasno daje do znanja da ovi lažni učitelji nikada nisu bili pravi Hristovi sledbenici. Sada su na putu Balama, sina Beorovog.

Balam je bio čudna kombinacija proroka i gatar preko kojeg je Bog govorio istinu neprijateljima Izraela. U Brojevima 22-24, Balam je odbio prokleti Izrael čak i kada mu je to naredio Balak, kralj Moaba. Umjesto toga, on je izrekao blagoslov za Izrael koji mu je Bog dao i opisao kako će Izrael poraziti Moab.

Ali kasnije je Balam iskoristio svoj uticaj i svoje znanje o Izraelu i izraelskom Bogu da savjetuje izraelskim neprijateljima da koriste nemoralno seksualno zavođenje kako bi kompromitovali i oslabili Božji narod. Mojsije je to nazvao „nevjerstvom kod Feora“ (Brojevi 31:15-16). Spavajući s Moabkama, neki od izraelskih muškaraca donijeli su Božji sud na logor. Otkrivenje 2:14 takođe opisuje Balamovu izdaju Božjeg naroda njenim neprijateljima. Na kraju je Balam ubijen zajedno s pet kraljeva Madijana.

Petar zatim opisuje Balama kao nekoga ko voli platu ili dobit koja je dolazila od njegovog nedjela. Ovo je očigledno referenca na isplate koje je primao kao slobodni, plaćenički prorok. Na taj način, lažni učitelji u ranoj zajednici bili su vrlo slični Balamu. Voljeli su ličnu dobit koju su dobijali od svog nedjela i koristili su seksualno zavođenje kako bi oslabili Božji narod. Petar je upozorio narod da ne slijedi ove lažne učitelje koji su krenuli u uništenje.

Petar se poziva na priču po kojoj je Balam najčešće poznat: magarica koja govori. Ovaj incident je zabilježen u Brojevima 22:22-35. Balam je jahao na sastanak s neprijateljem Izraela, protiv Božje volje. Magarica na kojoj je jahao vidjela je ono što Balam nije: anđela Gospodnjeg, na putu ispred sebe, s izvučenim mačem i spremnog da udari. Sasvim razumno, magarica je odbila ići naprijed, bez obzira koliko ju je Balam žestoko tukao. Nakon nekoliko zaustavljanja i batinanja, Gospod je dao magarici govor. Ona je odmah protestovala zbog batina. Ovaj šok je dovoljno potresao Balama da vidi anđela.

Petar tvrdi da su lažni učitelji u zajednici baš kao što je Balam bio u toj priči. Oni ne mogu vidjeti ono što bi bilo očigledno čak i životinji iz štale: Božji sud čeka na njihovom putu.

Oni su izvori bez vode i izmaglica tjerana olujom, za koje se čuva mrkla tama zauvijek. Jer govore razmetljive i isprazne riječi, i strastima tijela i besramnim djelima mame u raskalašnost one koji su tek pobjegli od zabludjelog ponašanja. (stihovi 17-18)

Lažni učitelji u ranoj zajednici bili su prevaranti. Njihovo učenje je, očigledno, uključivalo bezbožne paganske ideje i da hrišćani trebaju biti slobodni da se prepuštaju seksualnom nemoralu (2. Petrova 2:1-3). Obećavali su veću slobodu, za koju su tvrdili da dolazi iz neobuzdanog ponašanja. Nažalost, u današnjim kongregacijama ima mnogo onih koji podstiču vjernike da ignorišu biblijska upozorenja o seksualnim grijesima. Odbacuju Božje riječi kao zastarjele i inspirišu druge da krše Božju volju.

Uprkos tvrdnjama ovih lažnih učitelja o boljem znanju, Petar koristi slike iz prirode da opiše njihov pravi oblik. Slijeđenje njihovog puta ostaviće žedne neutaženim. Poput presušenog izvora ili kišnog oblaka koji pruža samo malo magle, njihovo učenje će dovesti do razočaranja. Više od toga, dovešće do uništenja. Ovi lažni učitelji stići će do odredišta koje im je rezervisano: najernje tame.

Mnogi ljudi su u iskušenju idejom prepuštanja svakom mogućem seksualnom grijehu, oslobođeni krivnje i srama. Isti ti ljudi često žele biti oslobođeni zemaljskih i vječnih posledica tih izbora. Laž lažnih

učitelja čini se upravo to: možete grijешiti bez kajanja ili posljedica, zadržavajući svoju religiju.

Prema Petru, ovi lažljivci koriste riječi kao alate obmane. Ako poslušate, kaže on, primijet ćete da je njihov impresivan govor u stvarnosti jednostavno hvalisav i isprazan. Tužna istina je, međutim, da su njihove riječi i poziv na seksualni grijeh bili vrlo učinkoviti. Oni koji su tek počeli bježati od laži kulture, privučeni Isusovim jevanđeljem, teško su se oduprli lažnom učenju ovih ljudi. Još jednom, isto vrijedi i za moderni svijet. Nezreli hrišćani posebno lako podlegnu ovim iskušenjima.

Nije ni čudo što Petar zvuči ljutito. Svojim lažima, ovi lažni učitelji pokušavali su oteti ljude baš kada su dolazili Hristu, sve zbog vlastite arogancije i sebičnih koristi.

Obećavaju im slobodu, a sami su robovi pokvarenosti. Jer svako robuje onom ko ga savlada. (19. stih)

Svijet obično tvrdi da „sloboda“ znači raditi šta god želite, kad god želite i kako god želite. Lažni učitelji u ranoj zajednici obećavali su ovu vrstu slobode. Za njih je to značilo prepuštanje svakoj vrsti seksualnog grijeha bez krivnje. Tvrdili su da je to došlo bez rizika od Božjeg suda. Kao što je Petar jasno dao do znanja, ta obećanja bila su laž. Nije pogrešno samo zato što ovi učitelji griješe u vezi s Bogom. Pogrešno je i zbog praktičnih dokaza iz njihovih vlastitih života.

Obećavaju slobodu koju sami nemaju. Umjesto da budu slobodni da se prepuste svojim seksualnim strastima, oni jednostavno ne mogu ništa drugo. Oni su, zapravo, robovi, kojima vladaju njihove vlastite grešne želje. Ovo je jedna od najslabije shvaćenih, ali moćnih istina o grijehu. Ono što vam Sotona sugerše kao izraz slobode zapravo je upravo ono što vas porobljava.

Petar izražava ono što je možda bila poslovice tog vremena: „Jer ono što čovjeka savlada, tome je i porobljen.“ Ovo može biti pozitivno ili negativno. Oni koji su „savladani“ zavisnostima i grijesima sigurno su pod njihovom kontrolom. S druge strane, Petar je započeo ovo pismo nazivajući sebe robom – ili slugom – Isusa Hrista. Jedno

od obećanja života u Hristu jeste istinska sloboda, čak i od surovih zahtjeva našeg grešnog bića.

Šta je istinska sloboda? To je sposobnost da kažemo ne sebi, da napustimo put uništenja i da kažemo da Hristu i pronađemo istinsku radost, smisao i život u izobilju (Jovan 10:10).

Zaista, ako se, nakon što su upoznali Gospoda i Spasitelja Isusa Hrista i tako umakli prljavštinama svijeta, ponovo u sve to upuste i to ih savlada, onda im je ovo posljednje stanje gore od prvog. Jer bolje bi im bilo da nisu ni upoznali put pravednosti nego da se, nakon što su ga upoznali, odvrte od svetog nauka koji im je predat. Događa im se ono što kaže istinita poslovice: „Pas se vraća na bljuvotinu svoju i svinja, okupavši se, opet se valja u blatu.“ (stihovi 20-22)

Poslednja tri stiha iz 2. poglavlja Druge Petrove poslanice su za neke uznemirujuća. Ovdje se opet otvara pitanje da li vjernik može biti izgubljen ili odustati od svog spasenja.

Očito je da Petar govori o ljudima koji su jednom prihvatili vjeru. Na taj način oni su umaknuli nečistoti ili pokvarenosti svijeta. Moguće je da Petar misli na lažne učitelje koje osuđuje, ali čini se vjerovatnijim da ima na umu one koje lažni učitelji vode na krivi put. Čini se da ovo sugerise novije, manje zrele ili manje iskusne vjernike. Ili one koji su tek čuli jevanđelje, a još uvijek nisu posvećeni.

U 18. stihu, Petar je napisao da lažni učitelji zavode one koji tek bježe od zablude. To su ljudi koji su izašli iz svijeta i ušli u zajednicu. Čuli su i razumjeli jevanđelje Isusa Hrista. Međutim, Biblija je vrlo jasna da intelektualno znanje nije isto što i spasonosna vjera (Jakov 2:19). Čini se najvjerovatnijim da Petar misli na one koji su bili privučeni jevanđeljem, ali koji nisu došli do zrele vjere u Boga i Hrista.

Jovan je govorio o sličnoj kategoriji ljudi: „Izašli su od nas, ali nisu bili od nas, jer da su bili od nas, ostali bi s nama. Ali izašli su da bi se vidjelo da nisu svi od nas.“ (1. Jovanova 2:19)

Hrist je takođe rekao da je mnogo pozvanih ali malo izabranih (Matej 20:16; 22:14).

Sada su ovi ljudi, ometeni i zavedeni lažnim učiteljima, u gorem

stanju nego prije. Počeli su bježati od grešne pokvarenosti svijeta i počeli su se družiti sa zajednicom vjernika. A onda su ih lažni učitelji prevarili da učestvuju u njihovoj staroj grešnosti. Još jednom su bili zapleteni, savladani i odvučeni nazad na svoje staro mjesto u svijetu vlastitim grešnim željama. Što je još gore, ukaljali su hrišćansko ime.

Petar piše da bi im bilo bolje da nikada nisu čuli jevanđelje i da im nikada nije rečeno o putu pravednosti, nego što jesu čuli pa se odvratili od svetog nauka.

Zašto bi im bilo bolje? Djelimično zato što, kada se ta poruka jednom čuje i odbaci ili iskvari, vrlo je malo vjerovatno da će se neko vratiti opet na pravi put. Njihov stav prema jevanđelju je sada iskrivljen, izobličen i okaljan. Dodali su niz prepreka svom putu ka istinskom prihvatanju Hrista. Ove komplikacije im još više otežavaju da se pokore Bogu jer su izgubili svetu spoznaju i Duha Božjeg.

Petar na kraju ove dionice piše da oni koji istraju u stalnom grijehu utjelovljuju mudrost iz Izreka 26:11: bezumnik se vraća svojoj ludosti kao što se pas vraća da jede svoju bljuvotinu. Slično tome, oni su poput svinje koja se može oprati, ali se ubrzo vraća da se valja u blatu. Ovo je posebno oštra analogija za Petra, jer su svinje i psi bili dvije najprezrenije i najnečistije životinje u jevrejskom razmišljanju.

Drugim riječima, ovi ljudi se nikada nisu istinski promijenili u svojoj prirodi. Psi i svinje rade ono što psi i svinje rade. Oni koji su istinski u Hristu rješavaju se grijeha u svojim životima i tako postaju prihvatljivi Bogu. Kroz vjeru i Božju moć, istinski vjernici se mijenjaju u samoj svojoj prirodi, postajući sve više i više slični Isusu tokom vremena kroz Božju silu koja djeluje u njima. To ne znači savršenstvo, ali znači promijenjen život. Oni koji pokazuju dokaze da se nikada nisu promijenili, logično je da su i dalje upravo ono što su nekada bili.

3. *Varljiva uniformnost svijeta i Gospodnji dolazak*

Voljeni moji, ovo je već drugo pismo koje vam pišem, u kojem, kao i u prvom, podsjećanjem podstičem vaš zdrav razum, da se sjećate objava koje su prije obznanili sveti proroci i nauka vaših apostola od Gospoda i Spasitelja. (2. Petrova 3:1-2)

U 3. poglavlju, Petar nastavlja s novim fokusom. Svoje čitaoce naziva voljenima, od riječi *agapētoi* u izvornom grčkom. Ova riječ je povezana s grčkom riječju za nesebičnu, požrtvovanu ljubav, *agape*. Odabir ove riječi pokazuje koliko Petar voli one kojima piše, kao i njihov status u Božjim očima. Kao hrišćani, mi smo istinski i uvijek Božji voljeni.

Petar napominje da je ovo njegovo drugo pismo. Naučnici se ne slažu oko toga da li Prva Petrova poslanica ili Druga Petrova slijedi neki drugi dokument namijenjen drugačijoj grupi čitalaca. U oba slučaja, Petrova svrha u pisanju bila je dosledna: podsjetiti hrišćane na ono što već znaju i podstaknuti ih da djeluju po tome.

Preciznije, on piše da bi ih podstaknuo na zdravo razmišljanje ili da bi podstakao njihove umove. Grčki izraz ovdje je *eilikrinē*. To doslovno znači nešto što se smatra čistim kada se ispita sunčevom svjetlošću. Jedna priča kaže da su lukavi prodavci keramike ponekad koristili vosak kako bi prikrili pukotine u svojoj keramici. Međutim, kada bi se posuda držala prema suncu, svjetlost bi se probijala kroz vosak, otkrivajući obmanu.

Petar želi da njegovi čitaoci budu jasni i samokontrolisani u svom razmišljanju. Trebali bismo biti fokusirani na ono što je važno, bez ikakvih slabih tačaka zasjenjenih bezvrijednim idejama.

Petar želi da jasno razmišljaju kako bi zapamtili dvije stvari.

Želi da vjernici zapamte riječi ili predviđanja svetih proroka. Ovo se odnosi na Božje proroke, poslate Izraelu u Starom savezu.

Takođe, Petar želi da se sjetite Isusovih uputa ili učenja prenesenih preko apostola. Na ovaj način, Petar daje isti status Isusovim apostolima, što uključuje njega i ostalih 12, zajedno s Pavlom, kao i starosaveznim prorocima poput Isaije, Jeremije i Ezekijela.

Svrha pamćenja ovih stvari je da se spriječi da ih prevare lažni učitelji. Oni koji znaju i razumiju istinu kako ju je Bog otkrio u Starom savezu, a sada i preko Isusovih apostola u Novom savezu, neće se lako dati zavesti lažima vukova među Božjim stadom.

A prije svega znajte ovo: u posljednjim danima pojaviće se rugači, koji će živjeti po svojim željama, i govoriće: „Gde je taj njegov obećani dolazak? Otkada su naši praočevi pomrli, sve stoji kao što je bilo od početka stvaranja.“ (stihovi 3-4)

Novi savez dosledno opisuje našu eru kao posljednje dane ili vremena prije nego što se Hrist vrati i objavi kao Gospod.

Hrišćani nisu bespomoćni protiv ovih lažnih učitelja. Petar opisuje još dvije stvari koje su istinite o njima: oni su podrugljivci (rugaju se Hristovom povratku) i slijede svoje zle želje. Oni se otvoreno upuštaju u nemoral i podstiču hrišćane da im se pridruže.

Petar nas podsjeća da je samo postojanje ovih lažnih učitelja ispunjenje proročanstva. Njihovo ruganje i ismijavanje bilo je jedno od predviđanja koje je spomenuo u 2. stihu.

Suština ovog varljivog ismijavanja je tvrdnja da mi znamo bolje od Boga. Ili barem znamo kada bi se stvari trebale dogoditi bolje od Boga. Čini se da lažni učitelji govore: „Isus je obećao da će se vratiti, ali to je bilo previše davno. Svijet samo nastavlja dalje na isti način kao što je oduvijek išao. Dakle, od Isusovog povratka nema ništa.“ Kao rezultat toga, ovi varalice uvjeravaju druge da Božja druga obećanja nisu istinita. Ako nema Hristovog povratka, njihov argument se nadovezuje, ne može biti ni suda za grijeh. Dakle, Boga, ako uopšte postoji, zapravo nije briga za naš grijeh. Stoga je prihvatljivo biti „slobodan“ i raditi šta god želite. Ovo je, naravno, i pogrešno i opasno razmišljanje.

Lažni učitelji ukazuju na smrt – „usnuće“ – jevrejskih otaca ili

predaka. Drugim riječima, ljudi koji su izrekli proročanstva o Hristovom povratku već su bili mrtvi. Kada je Petar pisao ove riječi, čak su i neki od apostola koji su predvidjeli Isusov povratak već bili preminuli. U našem modernom dobu, naravno, ova predviđanja su još starija, a ljudi koji su ih izrekli još duže su mrtvi. Pa ipak, svijet nastavlja da se kreće na način na koji je oduvijek funkcionisao.

Kroz cijelu zabilježenu istoriju, tvrde lažni učitelji, fizički svijet je funkcionisao na normalan, predvidljiv i uniforman način. U nekim disciplinama, ova perspektiva se ponekad naziva „uniformizam“. U nauci, uniformnost se odnosi na ideju da su prirodni zakoni i procesi konzistentni kroz prostor i vrijeme. Ovaj koncept, posebno u geologiji, poznat je kao uniformitarizam, koji sugerise da su sile i procesi koji se danas opažaju oblikovali Zemlju na slične načine kroz njenu istoriju. U suštini, pretpostavlja da je sadašnjost ključ za razumijevanje prošlosti. Upravo su geolozi bili među prvim „naučnicima“ koji su osporavali biblijsku vremensku hronologiju i prolongirali starost Zemlje na mnogo duži period. Kasnije se u paketu teorije evolucije nastavilo licitiranje sa starošću Zemlje i univerzuma na više milijardi godina.

Duhovni događaji su se možda dogodili, tvrde oni, ali „stvarni svijet“ se nikada ne mijenja. To može dovesti do pogrešnog zaključka o duhovnim stvarima: da Bog neće intervenisati u fizičkom svijetu. Da Bog uvijek pušta da svijet ide svojim prirodnim tokom.

Jer namjerno neće da znaju da su nebesa bila od starine i zemlja se pojavila iz vode i kroz vodu riječi Božjom, kroz koju je tadašnji svijet bio vodom potopljen i uništen. (stihovi 5-6)

Sada Petar otkriva manu u njihovom varljivom argumentu: namjerno previđaju neke velike detalje. Prvo, zaboravljaju porijeklo samog svijeta za koji kažu da će jednostavno nastaviti ići onako kako je oduvijek bilo. Bog ga je stvorio na prvom mjestu. Interveniseo je od samog početka stvarajući ga. On je dizajnirao sve zakone i procese kojima svijet nastavlja funkcionisati. On može poremetiti ili zaustaviti te procese kad god poželi.

Nebesa su nastala Božjom Riječju, piše Petar. Ista ta moćna Riječ je ono čemu se lažni učitelji sada rugaju kada odbacuju Hristov povratak i Božji sud za grijeh. Lažni učitelji sugerišu da je doslednost fizičkog svijeta dokaz Božje nespremnosti da djeluje, što je jednostavno glupo. Bog će učiniti što hoće sa svojim stvorenjem, a sud dolazi.

Stav podrugljivaca i lažnih učitelja takođe je u suprotnosti s istorijom. Petar se osvrće na Nojev potop. Ovo je kristalno jasan primjer Božje intervencije u fizičkom svijetu kako bi sudio grijeha čovječanstva. Zemlja je nastala iz vode i kroz vodu, piše Petar, a zatim je Bog upotrijebio vodu da uništi gotovo sav život koji je stvorio na Zemlji. Drugim riječima, Bog je već u prošlosti učinio upravo ono što su lažni učitelji govorili da neće učiniti u budućnosti.

U današnje vrijeme, iako su dokazi očiti, mnogi odbacuju ideju globalnog potopa, nazivajući ga mitom, bajkom ili pretjerivanjem. Čak i neki vjerski učitelji žele umanjiti taj kataklizmični događaj. Petar je očito vjerovao u stvarnost Nojevog potopa i učio o tome. Isus je to takođe činio (Matej 24:37).

Petrova cijela poenta je da je Bog spreman i voljan poremetiti prirodni tok svijeta kako mu odgovara, uključujući korišćenje prirodnog svijeta koji je stvorio da donese sud nad grijesima čovječanstva.

A tom istom riječju sadašnja nebesa i zemlja čuvaju se za vatru u dan suda i uništenja bezbožnih ljudi. (7. stih)

Sada Petar otkriva da će Bog ponovo donijeti uništenje na zemlju, ovaj put vatrom. Istom Riječju koju je koristio za stvaranje nebesa, uništiće ih na dan suda zajedno sa svim bezbožnim čovječanstvom. Lažni učitelji su potpuno u krivu, insistira Petar. Hrist se vraća. Sud dolazi. Svijetu predstoji konačno čišćenje vatrom prilikom Božjeg izvršnog suda, nakon milenijuma, koji je opisan u Otkrivenju 20. glava. Nakon toga uslijediće obnova Zemlje i univerzuma.

Jedno, pak, ne zaboravljajte, ljubazni, da je jedan dan pred Gospodom kao hiljadu godina i hiljadu godina kao jedan dan. (8. stih)

Sada Petar podstiče svoje čitaoce – svoje drage prijatelje – da ne zaborave nešto bitno o prirodi svog Boga. On je vječan. Nije ograničen kao ljudi percepcijom protoka godina. Preciznije, Petar se poziva na Psalam 90:4: „Jer je hiljadu godina u očima tvojim kao dan jučerašnji kad mine, i kao straža noćna.“

Ako bismo Petrovu izjavu shvatili apsolutno doslovno, kao moderni ljudi, onda su u Božjim očima prošla samo dva dana otkako je Isus obećao da će se vratiti! To, naravno, nije način na koji je Petar namjeravao upotrijebiti svoju izjavu. Njegova poenta je da Bog nije vezan brojanjem dana iz ljudske perspektive. Vrijeme ga ne ometa. On ne kasni niti žuri u istom smislu kao što to čine obični ljudi, zaključani kratkoćom svog života u minute, sate i mjesece. Ono što nama, kao ograničenim ljudima, izgleda kao loše vrijeme, ima plan i svrhu poznatu samo Bogu.

Bog će ispuniti sva svoja obećanja u svoje savršeno vrijeme i motivisan svojom savršenom ljubavlju.

Gospod ne kasni s ispunjenjem svog obećanja, kao što neki misle da kasni, već je strpljiv s nama jer ne želi da iko propadne, već da svi dođu do pokajanja. (9. stih)

Ovdje u ovom stihu, Petar insistira da ne možemo primjenjivati ljudske zahtjeve o vremenu na Božja obećanja. On nije spor u ispunjavanju svog obećanja. Bog je taj koji je napravio raspored: On ne može „kasniti“. Umjesto toga, Bog ispunjava svako obećanje u savršeno vrijeme za svoju slavu i za dobrobit onih koje voli.

U ovom slučaju, hrišćani bi trebali gledati na kašnjenje Hristovog povratka kao dokaz Božjeg strpljenja, a ne Njegovog kašnjenja. U svom strpljenju vođenom ljubavlju, Bog je spreman dati više vremena da se više ljudi pokaje. Ovo je Božji plan da omogućí većem broju ljudi priliku da se pouzdaju u Hrista kako bi stupili u vječni odnos s njim.

Bog ne želi da iko propadne ili umre. Petar vjerovatno misli na vječnu smrt nakon Božjeg suda na dan Gospodnji. Opšta poruka Svetog pisma je da Bog ne želi ničije prokletstvo. To jest, On bi više

volio da se svi spasu. Međutim, u svojoj suverenosti i moći, Bog je odlučio da ne zahtijeva – ne prisiljava – sve ljude da se zapravo spasu. Ako je Bog zaista suveren, On nam može suvereno dozvoliti da bismo stvari koje On ne preferira. To je zbog slobodne volje koju on daje moralnim bićima. Ovdje nam Petar pokazuje Božje srce za ljude koje je stvorio: On želi da se svi spasu, ali ih neće sve prisiliti da se spasu.

Kao što nam Petar kaže, to je jedan od razloga zašto Bog dozvoljava više vremena – upravo ono vrijeme koje lažni učitelji ismijavaju – prije Hristovog povratka. On milosrdno stvara više prostora za više ljudi da se pokaju i okrenu Njemu.

A Gospodnji dan će doći kao lopov noću, u koji će nebesa proći uz veliku buku, i elementi će se, užareni, raspasti, a zemlja i djela na njoj biće spaljeni. (10. stih)

Petar insistira da će dan Gospodnji doći. Taj dolazak će biti iznenađan i bez upozorenja. Petar ovdje citira samog Isusa, koji je obećao da će se vratiti neočekivano kao lopov koji provaljuje u nečuvanu kuću usred noći (Matej 24:42-44; Otkrivenje 3:3; 16:15). A kada trenutak konačno dođe, uslijediće katastrofalno uništenje.

Hrišćansko učenje o tome kako će se odvijati posljednja vremena je veoma raznoliko. Naučnici i teolozi koji proučavaju proročanstva Starog i Novog saveza došli su do različitih zaključaka o tačnom redoslijedu događaja. Iako postoje razlike u ovim specifičnim detaljima, hrišćani uglavnom vjeruju u ono što Petar ovdje piše kao dio objavljenih Božjih riječi. To jest, da će se Isus vratiti. I Bog će suditi grijesima čovječanstva donoseći uništenje na zemlju vatrom.

Nebesa spomenuta ovdje uključuju širi svemir. Očito je riječ o događajima kosmičkih razmjera. Grčka riječ *rhoizēdon* podrazumijeva pucketanje ili zvuk ogromne vatre. Zemaljski elementi biće progutani vatrom.

Na kraju će zemlja i sve što se na njoj gradilo biti spaljeni. Moramo imati da će i Drugi Hristov dolazak biti značajno katastrofičan po zemlju, toliko da niko, osim spasenih, ne ostane živ. U svakom

slučaju, Božji sud će doći i uništenje će biti ogromno.

Pošto će se to sve tako raspasti, kakvi vi trebate biti u svetom ponašanju i pobožnosti, dok očekujete i hitate ka dolasku dana Gospodnjeg, kada će se nebesa, zapaljena, raspasti i elementi, užareni, rastopiti! (stihovi 11-12)

Ovdje Petar traži od svojih čitalaca da razmisle šta to znači za njihove živote upravo sada. Dan Gospodnji će se dogoditi. Sve će biti uništeno. Ako je to istina, kako bismo trebali živjeti upravo sada? Kako bismo trebali živjeti dok je nebo plavo, a sunce i dalje sja? Ko bismo trebali biti danas? Petar kaže da postoji samo jedan odgovor i on je suprotan onome koji su lažni učitelji nudili: trebali bismo voditi svete i pobožne živote.

Ovim Petar misli da moramo biti odvojeni – ili nastaviti ostavljati po strani, ili nastaviti raditi na tome da ostavimo po strani – svaku vrstu grešnog ili nemoralnog načina života. Nije samo pitanje šta radimo sa svojim tijelima; to je pitanje ko smo. To je pitanje kakvi bismo ljudi trebali biti.

Kao što je otkriveno u 1. Petrovoj poslanici, hrišćani su „sveti“, što znači „odvojeni“. Trebali bismo živjeti u skladu s tim. Bog nas je odvojio za Njegove specifične svrhe. Zato moramo živjeti svetim životima, donoseći drugačije odluke od nevjernika u onome što radimo sa svojim tijelima, svojim riječima, čak i svojim mislima. Ne radi se o samousavršavanju ili pridržavanju vjerskih pravila. Radi se o životu kao Božji narod na paloj planeti s ograničenim vremenom prije nego što dođe Božje uništenje.

Nije da čeznemo za uništenjem svega u vatri, ali čeznemo da Hrist dođe i sve ispravi. Čeznemo za pravdom. Čeznemo da svi vide Njegovu slavu. I živimo svete živote kako bismo „ubrzali“ taj dan suda. Teško je tačno shvatiti šta Petar pod ovim misli. On opisuje naš izbor da vodimo svet život koristeći grčku riječ *speudontas*, koja može značiti „brzo“, „žuriti“ ili „hitati“. Međutim, ista riječ može značiti i duboko željeti nešto. Ne možemo koristiti ovaj stih da bismo tvrdili da će naš trud zapravo uzrokovati da taj dan dođe brže.

Uostalom, Božje vrijeme nije naše vrijeme. Pa ipak, u nekom smislu, Božje savršeno vrijeme za Hristov povratak i sud povezano je sa svetim načinom života Njegovog naroda. Petar želi da budemo motivirani tom istinom. Stih se završava ponavljanjem onoga što je Petar napisao u stihu 10: Dan Gospodnji donijeće uništenje nebesa – što znači nebo, a ne Božje nebo – vatrom. Elementi će se rastopiti. U svakom slučaju, sve će biti uništeno (stih 11).

Ali po njegovom obećanju očekujemo nova nebesa i novu zemlju u kojima će pravednost prebivati. (13. stih)

Naravno uništenje samo po sebi nije cilj. Bog je takođe obećao novo nebo i novu zemlju za svoju djecu, mjesto kojem se već radujemo i za kojim čeznemo. Za razliku od ovog sadašnjeg svijeta, taj novi svijet će biti mjesto gdje pravednost živi zauvijek u obliku samog Boga (Otkrivenje 21:1-4).

Da li Petar misli da će naša sadašnja nebesa i zemlja biti potpuno uništeni i zamijenjeni potpuno novom planetom ili možda potpuno novim svemirom? Ili on kaže da će Bog pročistiti naša sadašnja nebesa i zemlju vatrom, stvarajući novi svijet na istoj planeti nakon što sva nepravda i tragovi grijeha budu očišćeni vatrom s ove? Teolozi i naučnici se razlikuju po tom pitanju stotinama godina.

Uistinu, teško nam je tačno znati kakav će biti Božji vatreni sud ili nova nebesa i nova zemlja. Ono što se čini jasnim jeste da će sud biti strašan i konačan i da će nova zemlja i nebesa biti stvarno, fizičko mjesto gdje će sam Bog živjeti s nama.

Apostol Jovan potvrđuje Petrovo proročanstvo u Otkrivenju 21:1-5, uključujući ove riječi pune nade: „Bog će prebivati među njima i oni će biti njegov narod i sam Bog biće s njima, [i biti] njihov Bog. On će obrisati svaku suzu s njihovih očiju i smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni bola više neće biti, jer prošlo je ono što je nekad bilo.“

Zato, voljeni moji, budući da to očekujete, nastojte da vas on nađe čiste, besprekorne i u miru. (14. stih)

Ako mi, kao hrišćani, zaista čeznemo za obećanom obnovom,

kako bismo trebali živjeti? Petar piše da bismo trebali živjeti u stanju pripreme. Trebali bismo biti motivisani idejom kako će nas Hrist pronaći kada se vrati. Ovo će, naravno, zahtijevati rad, ali taj rad bismo trebali prihvatiti. Petar piše da bismo trebali preuzeti zadatke da budemo pronađeni besprijeckorni i u miru s Bogom.

Moramo biti oprezni ovdje. Kao što je i sam Petar jasno dao do znanja, Bog je već učinio svoj narod svetim kroz vjeru u Hrista. Dao nam je zasluge za Isusov pravedni život. Svi obraćeni vjernici imaju mir s Bogom u Hristu, i On nas zaista smatra besprijeckornima i bez mane. Vječno spasenje nije nešto za što radimo ili što zaslužujemo.

Petar ovdje ponavlja početak svog pisma. On kaže da hrišćani sada, u Božjoj sili, trebaju raditi na tome da žive u skladu s onim što je istina o nama u Hristu. Trebali bismo raditi na tome da iskorijenimo grijeh iz našeg načina života i da se u potpunosti uključimo u naš miran odnos s Bogom. To ne radimo da bismo zaslužili svoje mjesto u Božjoj porodici; radimo to jer time ispunjavamo svoju Bogom datu svrhu na ovom svijetu. A djela su prirodan plod vjere.

Sem toga, strpljenje našeg Gospoda smatrajte spasenjem, kao što vam je i naš voljeni brat Pavle napisao prema mudrosti koja mu je data, kao što to čini i u svim svojim pismima, govoreći u njima o nekim stvarima koje je teško shvatiti, a koje neupućeni i nepostojani izvrću, kao i ostala Pisma, na sopstvenu propast. (stihovi 15-16)

Razumljivo je da bi Božji narod bio željan da dođe do dana Gospodnjeg. Vjernici žele vidjeti novo nebo i novu zemlju. To je posebno tačno u našim vremenima patnje, i to je upravo ono čemu bismo trebali čeznuti (Kološanima 3:1-4).

Međutim, za razliku od lažnih učitelja, hrišćani ne smiju gledati na prividno kašnjenje u Hristovom dolasku kao dokaz da je Bog ne-ljubazan ili nevjeran ili da je prekršio svoje obećanje. Umjesto toga, kao što je to učinio u stihu 9, Petar ponovo piše da je svako takvo kašnjenje motivisano samo Božjim strpljenjem. Ono što smo u iskušenju smatrati predugim čekanjem zapravo je izraz Božje želje da donese spasenje što većem broju ljudi. Božje vrijeme motivisano je

ljubavlju, a ne ravnodušnošću.

Petar ovdje prepoznaje da je Pavle napisao nešto slično. Možda je imao na umu Rimljanima 2:4, gdje Pavle spominje Božje strpljenje i kaže da je Božja ljubaznost namijenjena da dovede do pokajanja. U svakom slučaju, Petar priznaje da Pavlova mudrost dolazi od Boga i naziva Pavla voljenim bratom. Ovo nam je korisno jer potvrđuje ono što je već jasno iz pažljivog čitanja Novog saveza: nadahnuti spisi svake od knjiga utvrđuju i podržavaju jedni druge. Petar, Pavle i ostali pisci su svi pisali Božje riječi kroz nadahnuće svetog Duha (2. Timoteju 3:16).

Međutim, nijedan od apostola nije bio bezgrešan čovjek. Pišući u jednoj od svojih poslanica, Pavle je rekao da je u jednom trenutku ukorio Petra „u lice“ zbog grešnog licemjerja (Galatima 2:11-14). I-pak, pred kraj Petrovog života, on toplo govori o svom bratu Pavlu i potvrđuje Pavlov autoritet da govori u ime Boga kao punopravni apostol.

Petar konstatuje da su neka od Pavlovih pisama bila teška za razumjeti. Svakako smo vidjeli isto s Petrovim pismima. Najbolji način da se razumiju neki biblijski odlomci nije uvijek jasan ili očigledan. Nažalost, prema Petru, postoje oni koji teške odlomke vide kao priliku da iskrivljuju važne tačke istine Božje Riječi. Bilo zbog neznanja ili nestabilnosti, oni iskrivljuju značenje teškog odlomka kako bi pokušali natjerati Sveto pismo da kaže ono što zapravo ne govori.

Bog ozbiljno shvata svoju riječ i On smatra odgovornim one koji iskrivljuju njeno značenje. Petar upozorava da propast dolazi onima koji to čine.

To nas stavlja u tešku situaciju: kako bismo trebali postupati s teško razumljivim odlomcima? Petar ne odgovara direktno na to pitanje. Međutim, implikacija je da ne bismo trebali koristiti nejasan ili težak odlomak kako bismo protivrječili jasnom učenju drugih Svetih pisama. Razumni i iskreni hrišćani mogu se prilično snažno ne slagati oko značenja nekih stvari u Bibliji. Međutim, prelazimo opasnu granicu kada iskrivljujemo značenje bilo kojeg odlomka kako bismo

pokušali podržati svoj stav o nekom teološkom argumentu, ili, još gore, antibiblijske dogme nastale kroz tradiciju.

Sušтина je da svi mi moramo postupati s Božjom Riječju s poštovanjem, iskrenošću i zdravom dozom straha od pogrešnog shvaćanja – čak i kada je teško razumjeti.

Zato vi, voljeni moji, pošto ovo unaprijed znate, čuvajte se da vas oni koji su zastranili ne odvuku svojom zabludom i da ne izgubite svoju postojanost. A rastite u blagodati i spoznanju Gospoda našeg i Spasitelja Isusa Hrista. Njemu neka je slava sada i u svu vječnost. (stihovi 17-18)

Petar zaključuje svoje pismo sa ova dva stiha. Oni pružaju jasan, koncizan sažetak cijele Druge Petrove poslanice.

Petar još jednom naziva svoje čitaoce „voljenima“. Pisao im je jer mu je duboko stalo do njih. Petar priznaje da njegovi čitaoci već znaju osnovne istine koje im je prenio. Sada piše da ih to znanje čini lično odgovornima da ne budu prevareni. Lažni učitelji su bezakonici, što znači da su se pobunili protiv Božjeg autoriteta i nastoje odvesti druge od Oca.

Kao hrišćani moramo osjećati svoju odgovornost da stalno provjeravamo sadržaj onoga što nam naši učitelji govore (Djela 17:11). Moramo upoređivati ono što drugi govore ili objavljuju s istinom Božje Riječi. Odgovorni smo da nas ne zanesu ili ne zavedu lažna učenja, bez obzira koliko dobro i razumno zvučala na površini (Kološanima 2:8).

U suprotnom, piše Petar, izgubićemo vlastitu stabilnost. Grčki izraz koristi riječ *ekpesēte*, što doslovno znači „pasti“, ali ovaj izraz, u datom kontekstu, se odnosi na postojanost.

Petar možda ukazuje na samopouzdanje i osjećaj stabilnosti koji dolazi iz života u istini. On upozorava na mogući gubitak naše intelektualne i duhovne postojanosti kroz kontakt sa onima koji su zastranili, tj. koji su neobuzdani i nedisciplinovani.

Na kraju, Petar podstiče svoje čitaoce da rastu u dva područja: Isusovoj blagodati i svom poznavanju njega.

Rasti u blagodati ne znači nužno dobijati sve više i više Božje milosti. Milost je, po definiciji, nezasluživa. Svojom milošću, Bog nam je oprostio grijeha i dao nam puna prava kao svojoj djeci u Hristu. Ne možemo dobiti više od toga. Ali život pod Isusovom blagodaću pruža nam ogromnu priliku da duhovno rastemo jače i dublje. Petar je u 1. poglavlju napisao da nam ne nedostaje ništa što nam je potrebno da bismo vodili život na koji nas Bog poziva. Sada je vrijeme da to učinimo.

Jedan od načina na koji rastemo pod Božjom blagodaću jeste da rastemo u svom poznavanju Hrista. To podrazumijeva dvije ideje. Jedna od njih je sve veće i veće saznanje o Hristu u našim umovima. To se odnosi i na akumulaciju znanja i na karakternu spoznaju. Drugo je sve bolje upoznavanje Isusa u našem odnosu s njim. Oboje doprinosi tome da postanemo produktivniji sluge (1. Petrova 1:8).

Petar opisuje Isusa i kao našeg Gospoda i kao našeg Spasitelja. Da bismo ga zaista upoznali, moramo nastaviti rasti u našem razumijevanju šta znači živjeti u odnosu s Isusom kao Gospodom i kao Spasiteljem.

I mi, poput Petra, doći ćemo do jednog zaključka: Isus je onaj kojem pripada slava i u ovom trenutku i zauvijek.
